

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА

ИЗВЈЕШТАЈ
О УСПОСТАВЉАЊУ, РАДУ И ЕФЕКТИМА РАДА
РЕПУБЛИЧКЕ УПРАВЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
У ПЕРИОДУ МАРТ 2006.- СЕПТЕМБАР 2007. ГОДИНЕ

Бања Лука, новембар 2007. године

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	5
<hr/>	
ДИО I УСПОСТАВЉАЊЕ, РАД И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКТОРАТА	8
<hr/>	
1. КОНЦЕПТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ СИСТЕМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	8
2. УЛОГА, РАД И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКТОРАТА	13
2.1. МЈЕСТО И УЛОГА ИНСПЕКТОРАТА У СИСТЕМУ ДРЖАВНЕ УПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	13
2.2. УСЛОВИ ЗА УСПОСТАВЉАЊЕ И РАД ИНСПЕКЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	16
2.2.1. Кадровски потенцијал Инспектората	17
2.2.2. Просторни смјештај	19
2.2.3. Опремљеност Инспектората	20
2.2.4. Мека инфраструктура Инспектората	22
2.2.5. Средства за рад и функционисање Инспектората	22
2.3. РАД ИНСПЕКТОРАТА У ПЕРИОДУ МАРТ 2006.– СЕПТЕМБАР 2007. ГОДИНЕ	22
3. КОНЦЕПТУАЛНЕ РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ НАЧИНА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА	39
<hr/>	
ДИО II ОБЛАСТИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА	41
<hr/>	
ОБЛАСТ ПРОМЕТА РОБЕ И УСЛУГА (РЕПУБЛИЧКА ТРЖИШНА ИНСПЕКЦИЈА)	41
Уводне напомене	41
1. Кадровски потенцијал Тржишне инспекције	41
2. Активности Републичке тржишне инспекције	42
2.1. Квантитативни показатељи	42
2.2. Спољнотрговински инспекцијски надзор	43
2.3. Унутрашњи инспекцијски надзор	43
2.3.1. Контрола легалности рада привредних и других субјеката	43
2.3.2. Контрола легалности промета робе и услуга	45
2.3.3. Контрола заштите потрошача	45
3. Закључне напомене	45
ОБЛАСТ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ЗАШТИТЕ БИЉА И СЛАТКОВОДНОГ РИБАРСТВА (РЕПУБЛИЧКА ПОЉОПРИВРЕДНА ИНСПЕКЦИЈА)	46
Уводне напомене	46
1. Кадровски потенцијал Пољопривредне инспекције	47
2. Активности Републичке пољопривредне инспекције	47
2.1. Квантитативни показатељи	47
2.2. Спољнотрговински инспекцијски надзор	49
2.3. Унутрашњи инспекцијски надзор	50
2.3.1. Производња сјемена и садног материјала пољопривредног биља	50
2.3.2. Заштита биља	50
2.3.3. Производње и промет вина, ракије и дувана	51
2.3.4. Производње и промет хране за стоку	51
2.3.5. Заштита пољопривредног земљишта	51
2.3.6. Подстицаји у пољопривреди	52
3. Закључне напомене	52
ОБЛАСТ ШУМАРСТВА И ЛОВСТВА (РЕПУБЛИЧКА ИНСПЕКЦИЈА ЗА ШУМАРСТВО И ЛОВСТВО)	54

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	54
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ИНСПЕКЦИЈЕ ЗА ШУМАРСТВО И ЛОВСТВО	54
2. АКТИВНОСТИ ИНСПЕКЦИЈЕ ЗА ШУМАРСТВО И ЛОВСТВО	55
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	55
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	56
2.2.1. Област шумарства	56
2.2.2. Област ловства	56
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	57
ОБЛАСТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТИЊА И ВЕТЕРИНАРСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (РЕПУБЛИЧКА ВЕТЕРИНАРСКА ИНСПЕКЦИЈА)	58
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	58
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ВЕТЕРИНАРСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	58
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ ВЕТЕРИНАРСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	59
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	59
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	60
2.2.1. Здравствена заштита животиња и ветеринарска дјелатност	61
2.2.2. Сузбијање заразних болести животиња	62
2.2.3. Производња и промет намирница анималног поријекла	63
2.2.4. Помет ветеринарских лијекова	63
2.2.5. Рад ветеринарских организација	64
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	64
ОБЛАСТ ВОДА (РЕПУБЛИЧКА ВОДНА ИНСПЕКЦИЈА)	65
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	65
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	66
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ ВОДНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	66
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	66
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	67
2.2.1. Заштита вода од загађивања	67
2.2.2. Одржавање водотока	68
2.2.3. Коришћење вода	68
2.2.4. Заштита од вода	68
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	68
ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ, РУДАРСТВА, ГЕОЛОГИЈЕ, НАФТЕ, ГАСА И ПОСУДА СА ПРИТИСКОМ (РЕПУБЛИЧКА ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА)	69
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	69
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ТЕХНИЧКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	70
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ ТЕХНИЧКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	71
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	71
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	73
2.2.1. Област електроенергетике	73
2.2.2. Област термоенергетике	74
2.2.3. Област рударства и геологије	75
2.2.4. Област нафте и гаса	77
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	77
ОБЛАСТ САОБРАЂАЈА И ВЕЗА (РЕПУБЛИЧКА ИНСПЕКЦИЈА У ОБЛАСТИ САОБРАЂАЈА И ВЕЗА)	79
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	79
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ САОБРАЂАЈНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	80
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ САОБРАЂАЈНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	80
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	80
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	81

2.2.1. Друмски саобраћај и јавни путеви	82
2.2.2. Жељезнички саобраћај	82
2.2.3. Водни саобраћај	83
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	83
ОБЛАСТ ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, УРБАНИЗМА, ГРАЂЕЊА, КОМУНАЛНИХ УСЛУГА, ЗАШТИТА ЧОВЈЕКОВЕ СРЕДИНЕ И ГЕОДЕТСКИХ ПОСЛОВА (РЕПУБЛИЧКА УРБАНИСТИЧКО–ГРАЂЕВИНСКА, ЕКОЛОШКА И ГЕОДЕТСКА ИНСПЕКЦИЈА)	84
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	84
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ УРБАНИСТИЧКО – ГРАЂЕВИНСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	85
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ УРБАНИСТИЧКО – ГРАЂЕВИНСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	85
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	85
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	86
2.2.1. Област просторног уређења, урбанизма и грађења	86
2.2.2. Област заштите животне средине	88
2.2.3. Област геодетских послова	88
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	89
ОБЛАСТ РАДНИХ ОДНОСА И ЗАШТИТЕ НА РАДУ (РЕПУБЛИЧКА ИНСПЕКЦИЈА РАДА И ЗАШТИТЕ НА РАДУ)	90
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	90
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ИНСПЕКЦИЈЕ РАДА	90
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ РАДА	91
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	91
2.2. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	92
2.2.1. Област радних односа	92
2.2.2. Област заштите на раду	93
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	93
ОБЛАСТ ЗДРАВСТВЕНОГ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА (РЕПУБЛИЧКА ЗДРАВСТВЕНО – САНИТАРНА ИНСПЕКЦИЈА)	94
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	94
1. КАДРОВСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ЗДРАВСТВЕНО – САНИТАРНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	95
2. АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНО – САНИТАРНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ	96
2.1. КВАНТИТАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ	96
2.2. СПОЉНОТРГОВИНСКИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	97
2.3. УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР	98
2.3.1. Област здравствене и противепидемијске заштите	99
2.3.2. Област производње и промета лијекова	100
2.3.3. Област водоснабдјевања и флаширања вода	101
2.3.4. Област заштите од зрачења	101
2.3.5. Област производње и промета отрова	101
3. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	102

ДИО III СМЈЕРНИЦЕ ЗА РАД ИНСПЕКТОРАТА У 2008. ГОДИНИ
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

ОСНОВЕ ПЛАНА ИНСПЕКТОРАТА
 1. ПЛАНИРАЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

ДИО IV ЗАКЉУЧЦИ О УСПОСТАВЉАЊУ, РАДУ И РАЗВОЈУ ИНСПЕКТОРАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

105

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Републичка управа за инспекцијске послове (Инспекторат) формирана је Законом о инспекцијама у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске" бр. 113/06), који је ступио на снагу 24.12.2005. године. Инспекторат је de jure почео са радом 01. јануара 2006. године, а de facto од 01. марта 2006. године.

Законом о инспекцијама у Републици Српској у Инспекторат је преузето десет републичких инспекција из седам ресорних министарстава Владе Републике Српске и једне управне организације, а измјенама и допунама Закона о инспекцијама у Републици Српској у Инспекторат су преузете још двије републичке инспекције из два ресорна министарстава Владе Републике Српске¹.

У мају 2006. године Влада је прихватила Концепт инспекцијског система у Републици Српској (Закључак Владе Републике Српске број 04/1-012-1223/06 од 18.05.2006. године), а у августу 2006. године прихватила Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи за инспекцијске послове (Одлука о давању сагласности број 04/1-012/939/06 од 24. 08. 2006. године, "Службени гласник Републике Српске" број 93/06).

У оквиру Инспектората надзор над примјеном прописа врши се у следећим дјелатностима:

- промет робе и услуга у трговини, угоститељству, туризму, производњи и производном занатству и услужним дјелатностима (легалност рада, легалност промета производа и услуга, квалитет и безбједност производа и услуга, испуњеност минимално техничких и других услова за рад, заштита интелектуалне својине, заштита конкуренције, заштита потрошача),
- пољопривреда, заштита биља и слатководно рибарство (квалитет сјемена и садног материјала, сточне хране, вјештачких ђубрива, биља и средстава за заштиту биља у увозу, извозу и провозу, воде за наводњавање, вина, ракије и дувана, заштита пољопривредног земљишта и сл.),
- шумарство, дрвопрерада и ловство (легалност производње и промета, заштита шума, квалитет шумског сјемена и садног материјала, дјелатност ловства и сл.),
- здравствена заштита животиња и ветеринарска дјелатност (заразне болести животиња и зооноза, здравствена исправност и квалитет прехранбених производа анималног поријекла, сточне хране и воде за напајање, ветеринарско-санитарна исправност објеката за производњу, производње и промета намирница животињског поријекла, заштита животиња, промет и употреба лијекова за животиње, средстава за дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију и сл.),
- воде (заштита од од штетног дејства вода, водоснабдјевање и заштита вода од загађивања),
- електроенергетика, термоенергетика, рударство и геологија, нафта и гас (примјена стандарда, техничких норматива, техничких заштитних мјера и правила, мјера заштите на раду, од пожара и експлозије и прописа о заштићености грађана и запослених лица и непокретни и покретне имовине и др.),

¹ Министарство трговине и туризма, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство привреде, енергетике и развоја, Министарство саобраћаја и веза, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Министарство рада и борачке заштите, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство просвјете и културе, Министарство унутрашњих послова, Републичка управа за геодетске и имовинско – правне послове

- саобраћај и везе (безбједан, уредан и несметан друмски, жељезнички, водни, поштански, телекомуникацијски и ваздушни саобраћај),

- урбанизам и грађење, комуналне услуге, екологија и геодетски послови (просторно и урбанистичко планирање, сагласности и дозволе, стандарди, технички нормативи и норме квалитета извршених радова и уграђеног материјала, опреме и инсталација, надзор над изградњом, мјере безбједности у току и након изградње, радови на изградњи премјера и катастра и изради катастра комуналних уређаја, стандарди и нормативи геодетске опреме и инструмената),

- запошљавање, радни односи и заштита на раду,

- здравствена заштита (организација и функционисање здравствене дјелатности, право на здравствену заштиту и др.), противепидемијска заштита (појава и кретање заразних болести), производње и промета лијекова (лијекови, хербални производи, хомеопатски производи и медицинска средства), производње и промета отрова и опасних материја (радиоактивне материје, отрови, гадне и заразне материје), заштите од јонизирајућег и нејонизирајућег зрачења, заштита и квалитет воде за пиће (системи за снабдјевање водом за пиће насеља са више од 5.000 становника, системи за флаширање воде за пиће и коришћења љековитих вода, заштита изворишта), производња и промет намирница и предмета опште употребе (здравствена исправност намирница и предмета опште употребе које се увозе),

- васпитање, образовање, ученички и студентски стандард (предшколско васпитање, основно, средње, високо и остали видови образовања) и

- заштита од пожара (мјере заштите од пожара, производњу, промет, ускладиштавање и употребу запаљивих течности и гасова, испуњеност услова за стављање у промет уређаја, опреме и средстава за заштиту од пожара, спремност, обученост и опремљености ватрогасних јединица).

Успостављањем Инспектората раздвојене су три функције

- регулативна функција (министарства)

- функција овлашћења за давање одобрења, сагласности и сл. (министарства, односно од стране министарстава овлашћене организације) и

- функција управног надзора (инспекцијски надзор).

Инспекторат и организационе јединице градских/општинских инспекција, специфично увезани у релативно јединствен систем, чине Инспекцијски систем Републике Српске. Дуални принцип организовања инспекцијске функције у Републици Српској треба студиозно расправити.

Инспекторат надзире око 130 закона и преко 700 подзаконских аката.

Инспекторат није, нити може бити прости збир дванаест инспекција које су се раније налазиле у девет ресорних министарстава (синергетски ефекат је један од битних разлога оснивања Инспектората):

- систем заједничких контрола обезбјеђује реализацију принципа минимизирања оптерећења за субјекте контроле, с једне стране, а омогућава предузимање свеобухватног и органског приступа инспекцијском надзору, с друге стране,

- систем унутрашње контроле ствара услове за квалитетнији инспекцијски надзор, као и обезбјеђивање веће дисциплине и професионализма у инспекцијском надзору,

- систем јавности рада омогућује развијање услова за стварање климе за повећање друштвене дисциплине у примјени прописа, за информисање и едукацију

јавности, за раст професионализма инспектора (Центар за пријаве и притужбе, средства информисања, WEB страница Инспектората, организоване кампање и сл.),

- систем планирања на основу анализе и процјене ризика и систем извјештавања омогућују уједначавање приступа у инспекцијским контролама и студиозну припрему и извршење контрола (принцип следљивости),

- систем уједначавања политике санкционисања тежих и тешких кршења прописа,

- систематски утицај на раст рејтинга инспектора (морални, обучени, професионални и опремљени инспектори),

- систематски утицај на раст конзистентности регулативе у правном систему Републике Српске.

ДИО I

УСПОСТАВЉАЊЕ, РАД И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКТОРАТА

1. КОНЦЕПТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ СИСТЕМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Развој Инспекцијског система на основама концепта и новог приступа у раду инспекцијских служби треба да отвори нове перспективе за све учеснике у инспекцијском процесу.

Инспекцијски органи треба да помажу субјектима контроле који желе легално да раде. Субјекти контроле треба да буду заинтересовани за легалан рад.

Сарадња са органима који су у директној или индиректној вези са Инспекторатом је од изузетне важности за успјешно извршење функције инспекцијског надзора у великом броју привредних и ванпривредних области у Републици Српској.

Процес успостављања Инспекцијског система подразумјева друштвену климу, правне инструменте, ефикасан рад других државних и локалних органа, организациону структуру и средства за рад и развој инспекцијских служби.

Друштвена клима за рад органа контроле сваким даном је повољнија.

Правни систем је "Гиљотином прописа" започео са потребном и нужном реконструкцијом и то је веома значајан услов (*raison d'être*) за ефикасан и ефективан рада инспекцијских и других контролних служби.

Ефикасан рад других државних и локалних органа веома је битан за рад контролних органа, посебно рад органа која имају одређена законска овлашћења и рад органа гоњења и судских органа. Инспекторат је у посматраном периоду поднио 2.708 прекршајних и 13 кривичних пријава. Судови су у истом периоду ријешили 285 прекршајних пријава (10,5%).

Организациона структура Инспектората је успостављена и треба је даље развијати на принципима концепта и новог приступа.

Питање средства за рад и развој Инспектората и градских/општинских инспекција потребно је довести у директну везу са циљевима, капацитетима, активностима и ефектима инспекцијског надзора у Републици Српској.

Стратешки циљеви Инспекцијског система:

- успостављање конзистентног инспекцијског система у Републици Српској (савремена и конзистентна регулатива, обучени, професионални и опремљени инспектори, успостављена савремена и ефикасна инспекцијска правила и процедуре рада и поступања, развијена пратећа инфраструктура, акредитоване лабораторије, институти, установе и сл.),

- ефикасније и превентивно (олакшавање и стимулисање примјене прописа) и репресивно дјеловање (одлучно репресивно дјеловање у случајевима када је закон повријеђен),

- раст нивоа свијести субјеката контроле о потреби поштовања прописа, правила и процедура, техничких прописа, стандарда и потреби развијања система управљања квалитетом, система сигурности и здравља на раду и система заштите животне средине,

- раст друштvene дисциплине у примјени прописа у Републици Српској, што значи да примарна функција инспекцијског надзора не треба да буде кажњавање или пуњење буџета репресивним активностима (ово свакако треба да буде средство и значајан нуспроизвод ефикасног рада Инспектората, односно Инспекцијског система Републике Српске).

Стратешки циљеви инспекција у Републици Српској:

1. Повећање легалног промета робе и услуга и повећање квалитета и сигурности производа и услуга на тржишу (трговинска, угоститељска, туристичка и услужна дјелатност, производња и предузетништво).

2. Повећање нивоа заштите пољопривредног земљишта (посебно значајан природни ресурс), повећање легалности производње, употребе и промета пољопривредних производа и репроматеријала, производа слатководног рибарства, пестицида, адитива, хормона и др. (квалитетна контрола увоза и олакшавање извоза пољопривредних производа, хране уопште, темељни је циљ контроле фитосантарне инспекције).

3. Повећање нивоа заштите шума и дивљачи (посебно значајан природни ресурс) и повећање легалности производње и промета у области шумарства и дрвне индустрије.

4. Повећање здравствене заштите животиња, сузбијање или искорјењивање заразних болести и зооноза (има значајне директне и индиректне ефекте), повећање легалности и квалитета производње и промета ветеринарских лијекова, повећање квалитета и ефикасности ветеринарске дјелатности (ветеринарска дјелатност има посебан друштвени значај), повећање легалности промета животиња, производа, сировина и отпадака животињског поријекла, хране за животиње и сл.

5. Повећање заштите вода (ресурс од непроцјењиве важности и вриједности) и учешће у развијању система заштите од штетног дејства вода, коришћења и заштите вода и развијање еколошке културе у овој области,

6. Повећање сигурности и квалитета техничких система (електроенергетика и термоенергетика, рударство и геологија, нафта и гас), повећање сигурности и квалитета услуга поменутих техничких система и повећање сигурности и заштите здравља радника и становништва у овим областима,

7. Повећање сигурности и квалитета саобраћајних система (друмски, жељезнички, водни и поштански саобраћај, (с напоменом да питање инспекцијског надзора у области телекомуникационог и ваздушног саобраћаја још није јасно дефинисано), повећање сигурности и квалитета услуга поменутих саобраћајних система и система веза и повећање сигурности и заштите здравља радника и становништва у овим областима,

8. Повећање легалности и квалитета просторног и урбанистичког планирања, повећање легалности, квалитета и сигурности грађења, повећање сигурности и квалитета стратешких и других грађевинских материјала, повећање поштовања еколошких стандарда,

9. Повећање легалности у области запошљавања и радних односа уопште (има посебан значај за раст друштvene дисциплине уопште, а посебно у области финансијске буџетске и фондовске дисциплине), повећање сигурности и безбједности радних мјеста (раст нивоа културе безбједности на раду) и на тај начин смањење несрећа и болести на раду, а посебно смањење фаталних несрећа и фаталних болести у вези са радом,

10. Раст нивоа здравствене заштите становништва (организација и функционисање здравствене дјелатности и противепидемиолошка заштита), држање под контролом јонизирајућег и нејонизирајућег зрачења (радиолошка заштита), раст легалности, ефикасности и квалитета здравствених услуга, повећање легалности и безбједности производње и промета лијекова, отрова и намирница и предмета опште употребе, обезбјеђивање високих стандарда водоснабдјевања становништва и прехрамбене индустрије².

Мисија инспекција у Републици Српској:

- помаже субјектима контроле да примјењује прописе предузимањем превентивних и корективних мјера и да израде и реализују адекватне акционе планове на основу анализе и процјене ризика свако у својој области,
- безбјеђује примјену прописа енергичним предузимањем репресивних мјера.

Принципи инспекцијског надзора:

- транспарентност (демистификација инспекцијског надзора, доступност прописа, правила и процедура и листа провјера, извјештаја и информација),
- ефикасност (правовремено и законито реаговање) и ефективност (вријеме и ресурси),
- одговорност (рејтинг инспекторског звања – систем контроле и оцјењивања рада инспектора, систем напредовања, награђивања и селекције),
- развојност (примјена добрих пракси),
- пропорционалност (мјере сразмјерне тежини прекршаја),
- досљедност (у примјени прописа),
- истовјетност и праведност (правила и процедуре),
- креативност (санкције не предузимати рутински),
- необавезност кажњавања (свако нарушавање правила не мора бити кажњиво), али енергичност у предузимању репресивних мјера када се прописи намјерно и друштвено опасно крше),
- недискриминација (по било коме основу).

Обавезе и права субјеката контроле:

- примјењују прописе, техничка правила и стандарде,
- доносе и реализују акционе планова на основу анализе и процјене ризика (непреносивост одговорности),
- примјењују све расположиве мјере за повећање сигурности радних процеса, средстава рада и производа,
- имају право на коректан и стручан инспекцијски надзор.

Улога органа власти:

- обезбјеђују адекватан регулаторни оквир,
- стимулишу и помажу израду анализе и процјене ризика од стране привредних и ванпривредних субјеката, а посебно оних код високоризичних дјелатности,
- подржава адекватну опремљеност и јачање инспекција,
- подржава развој пратеће инфраструктуре (лабораторије, институти и сл.),

² Проширивањем инспекцијског надзора и евентуалним укључивањем Просвјетне и Противпожарне инспекције у Инспекторат прошириће се циљеви Инспектората:

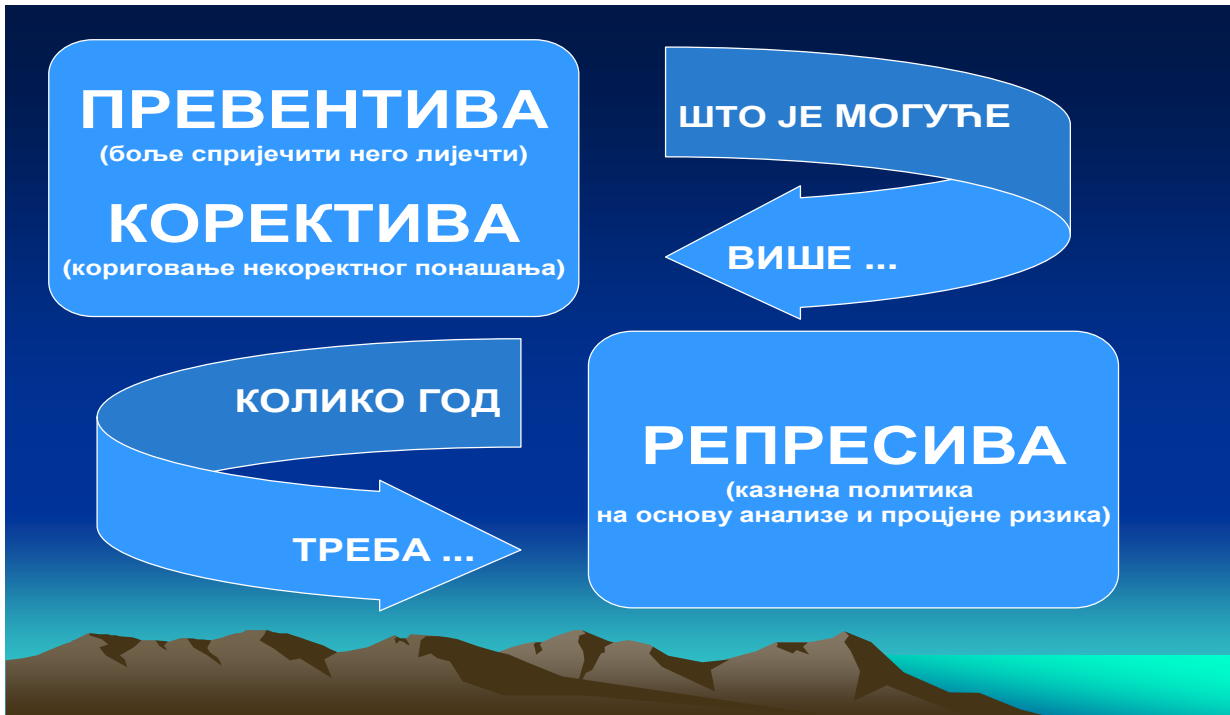
- инспекцијски надзор у области социјалне, дјечије и породичне заштите,
- повећање легалности, квалитета и ефикасности предшколског и основног образовања и васпитања, средњег, вишег и високог образовања, ученичког и студентског стандарда и других видова образовања,
- повећање превентиве у области заштите од пожара и повећање нивоа заштите од пожара у Републици Српској.

- развијају дијалог социјалних партнера.
- Мјере побољшања рада инспекција:
- систем заједничких контрола гдје год је то могуће и потребно (минимизирање оптерећења за субјекте контроле),
 - систем унутрашње контроле (квалитет инспекцијског надзора, дисциплина и професионализам у инспекцијском надзору),
 - систем јавности рада (концепт отварања према јавности је важан фактор за стварање климе за повећање друштвене дисциплине у примјени прописа, систем притужби и жалби на рад субјеката контроле и на рад инспектора на основу правила и процедура како би се заштитили и субјекти контроле и инспектори од зле намјере, WEB страница Инспектората и др.),
 - систем планирања и извјештавања (планирање и студиозна припрема инспекцијских контрола полазећи од принципа следљивост у контроли),
 - свеобухватан и органски приступ инспекцијском надзору,
 - учесталост инспекцијских контрола на основу анализе и процјене ризика,
 - тимски рад инспектора и коришћење ефеката синергије,
 - консултација у случају санкционисања тежих и тешких кршења прописа.

Управљање ризиком

Однос превентивно – репресивно

Однос циљеви – ефекти

2. УЛОГА, РАД И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКТОРАТА

2.1. Мјесто и улога Инспектората у систему државне управе Републике Српске

Као најмлађа Владаина управна организација Инспекторат је у периоду од 18 мјесеци стекао статус инспекцијског контролног органа Републике Српске.

Колико је Инспекторат успио у реализацији Концепта инспекцијског система, односно стратешких циљева и мисије инспекција у Републици Српској?

1. Инспектори предузимањем превентивних и корективних мјера помажу и стимулишу примјену прописа (примарна функција инспекцијског надзора) и одлучним и енергичним предузимањем репресивних мјера код субјеката контроле који намјерно и тенденциозно крше прописа обезбјеђују примјену прописа (секундарна функција инспекцијског надзора с обзиром да кажњавање није циљ, већ средство за раст друштвене дисциплине у примјени прописа).

На састанку у Привредној комори већина послодаваца је дала подршку новом концепту рада Инспектората (неопходно је развијати климу у смислу да послодавцима који легално раде не одговара нелојална конкуренција и потицати раст свијести субјеката контроле о потреби поштовања прописа, правила и процедура, техничких

прописа, стандарда, потреби развијања система управљања квалитетом, система сигурности и здравља на раду и система заштите животне средине).

2. Смањује се оптерећење пословног сектора, с једне стране, а повећава се ниво друштвене дисциплине у примјени прописа, мање или више у свим областима, с друге стране (на први поглед принципи који се искључују).

Представници Свјетске банке вршили су снимање и утврдили да је Инспекторат испоштовао законску обавезу да Тржишна инспекција и Инспекција рада и заштите на раду не врше надзор у једном субјекту преко 15 дана у току године (WB је захтјевала да се у року од 15 дана укључе и контроле Пореске управе и контроле Девизног инспектората и резултат је био 10 дана) с напоменом да се није смањио укупан број контрола, него су контроле равномјерније распоређене и искориштен је синергетски ефекат заједничких контрола.

Заједничким контролама постижу се вишеструки ефекти:

- мања оптерећеност субјекта контроле,
- боља је искориштеност ресурса, посебно возила,
- повећавање квалитета контрола због комплексности и следљивости инспекцијског надзора.

3. Инспекторат учествује у трипартитном дијалогу социјалних партнера у области рада, безбједности радних мјеста и заштите здравља на раду.

Израда Нове политике инспекције рада је у току. Резултати рада на Новој политици инспекције рада допринијели су изради и усвајању новог Закона о заштити на раду.

4. Организованијим радом инспекција на граници и царинским испоставама поједностављене су процедуре спољнотрговинског инспекцијског надзора и омогућен лакши проток роба на граници, односно царинским испоставама).

Веома је значајно учешће надлежних органа, првенствено Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства здравља и социјалне заштите и Министарства трговине и туризма, у пројекту "Интегрисано управљање границом" због "захтјева" да се на ниво БиХ подигне инспекцијски надзор на граници и у царинским испоставама.

5. Кратак је период за озбиљнију оцјену, али неки показатељи дају за право да се констатује да се осјете конкретни ефекти на раст нивоа друштвене дисциплине у примјени прописа у Републици Српској:

- повећава се легалност у области запошљавања и радних односа (што има посебан значај за раст прихода буџета и фондова),

- повећава се број субјеката који раде легално (спортске кладионице, трговци на тржницама, апотеке за хумане и ветеринарске лијекове и фитосанитарна средства, здравствене установе, пилане, превозници, организације које се баве вађењем материјала из водотока и др.),

- повећање легалног промета роба и услуга (промет воћкарица, производње и промет лијекова, промет ветеринарских лијекова, промет живих животиња и др.),

- повећава се дисциплина у производњи намирница анималног поријекла (рад овлашћених ветеринара, вођење прописаних евиденција),

- повећање сигурности техничких (електроенергетика и термоенергетика, рударство и геологија, нафта и гас) и саобраћајних система (друмски, железнички и водни саобраћај и повећање сигурности и заштите здравља радника у овим областима и становништва,

- остварује се комплетнији увид у стање здравља биља, заразних болести животиња и зооноза, безбједности рада у рудницима, пуњењу и промету покретних боца са притиском и безбједност у жељезничком превозу (стално се прати стање и предузимају адекватне мјере), водоснабдјевање основних школа, безбједности хране, директног рекламирања дуванских производа и др.

6. У неке области Инспекторат тек улази и отвара перспективу инспекцијског надзора:

- квалитет нафтних деривата због неадекватних прописа, неадекватног система акредитације и овлашћења лабораторија и недовољне опремљеност инспекције (рјешење је у мобилној лабораторији),

- завањавајуће и варљиво рекламирање цигарета због неадекватних прописа (потребан је јасан и ригорознији закон о оглашавању),

- заштита интелектуалне својине због неадекватних прописа (потребан је јасан и ригорознији пропис о улози инспекција и царинских органа),

- област угоститељства и туризма (репроматеријал, боравишна такса и др.) с напоменом да је потребна комплекснија финансијска контрола,

- заштита пољопривредног земљишта (нарочито I, II, III, IV и V катастарске класе) (потребно је значајније потенцирати улогу локалних заједница и Геодетске управе),

- заштита, очување и раст шумског потенцијала Републике Српске (потребан је нови закон о шумама са јаснијим правима и обавезама),

- системски и систематски приступ свођења животињских заразних болести и зооноза на најмању мјеру (попис животиња, односно сточног фонда, фарми, односно производних објеката, јачање ветеринарских организација, развој овлашћених лабораторија и др.),

- системски и систематски приступ регулацији водотока, односно вађењу материјала из водотока и заштити животне средине у цјелини,

- стварање климе за осмишљен и програмски улазак у рјешавање бесправно изграђених објеката и онемогућавање нове бесправне градње (друштвена клима, регулатива, оперативне активности и ефикаснији рад контролних и судских органа),

- виши ниво безбједности жељезничког саобраћаја, који зависи од нивоа модернизације, али и од већег нивоа одговорности и извршења налога контролних органа,

- квалитет електричне енергије и уредност снабдјевања купаца електричном енергијом, који зависи од нивоа модернизације, али и од већег нивоа одговорности и извршења налога контролних и судских органа,

- сигурност радног мјеста и ниво заштите здравља на раду (14 смртних случајева и 38 тежих повреда у извјештајном периоду, а о стању и кретању заразних болести и професионалних обољења систематизовани и свеобухватни подаци и не постоје),

- минимално - технички и други услови за рад (недовољна правилска уређеност производње и услужних дјелатности, а пренормираност у трговини и угоститељству).

7. Нека подручја су остала или недовољно или потпуно непокривена:

- нерегулисана подручја (широки фронт услуга, социјална заштита, алернативна медицина, sex shop – ови и порнографија, ауто - и други отпад и сл.),

- заштита животиња од мучења,

- радијациона сигурност (јонизирајућа и нејонизирајућа зрачења) (организације које обављају дјелатност са изворима јонизирајућег и нејонизирајућег зрачења, поступање, складиштење и одлагање радиоактивног отпада),
- производња и промет предмета опште употребе (посебно дјечије играчке),
- производња и промет хербалних производа, хомеопатских производа и медицинских средства због неадекватне регулативе,
- ниво квалитета грађења због неадекватне регулативе ...,
- безбједан, уредан и несметан поштански саобраћај ...,
- категоризација угоститељских објеката због регулативе и незавршеног рада комисија,
- пружања туристичких услуга од стране сеоских домаћинства због регулативе, економске неразвијеност и непостојања традиције,
- нека подручја заштите потрошача, као што су потрошачки кредити.

8. Инспекторат знатно, поред других (Министарство рада, ПИО, друштвена клима), утиче на раст прихода буџета Републике Српске, а посебно буџета фондова (пензиони, здравствени и др.). Раст прихода ПИО је очигледан примјер. Индиректни ефекти се осјећају и код прихода УИО и Пореске управе.

Директни финансијски ефекти рада Инспектората март 2006.- септембар 2007. године:

Р. бр.	Основ уплате у Буџет РС	Износ
1	Накнада за контролу у спољнотрговинском промету	8,346,334
1.1.	Фитосанитарна контрола на граници	2.937.494
1.2.	Здравствено - санитарна контрола у царинским испоставама	2,907,180
1.3.	Контрола квалитета у царинским испоставама	2,501,660
2	Издати прекршајни налози (2.496 налога) ³	2,110,958
3	Пријављени радници по рјешењима инспекције рада (минимални износ) ⁴	10,400,000
4	Одузета роба	3,410,016
4	Легализација рада субјеката контроле, легализација производње и промета, пријављивање радника код субјеката који нису контролисани ... ⁵	УИО (500 мил/мј), ПУ (ПИО, ФЗ ...)
	Укупно	22.000.000

2.2. Услови за успостављање и рад инспекција у Републици Српској

1. Друштвена клима за рад контролних органа је повољна. Од контролних органа зависи колико ће да искористе такву климу. Инспекторат максимално користи

³ У периоду март 2006. - септембар 2007. године од поднесених 3.107 ријешено је само 497 (389 прихваћени + 108 одбачени) прекршајних пријава и по овом основу уплаћен је мали дио седстава у Буџет РС (360.000 КМ) (поднесено 28 кривичних пријава)

⁴ У периоду март 2006. - септембар 2007. године пријављено је 5,522 радника (7.857 радника није пријављено) (52% само на минималну нето плату износи преко 10.000.000 КМ)

⁵ Легализација неколико стотина објеката (кладионице, трговине, предузетника и др.), запошљавање код субјеката који нису контролисани (подаци о наплати доприноса у ПИО, ПДВ у УИО...)

друштвену климу и налази се на линији борбе за смањење корупције, сиве економије, за примјену прописа, стандарда, прописаних правила и процедура у свим привредним и ванпривредним областима.

2. Правни систем је "Гиљотином прописа" започео са потребном и нужном реконструкцијом и то је веома значајан услов за ефикасан и ефективан рад инспекцијских и других контролних служби у Републици Српској.

Посебан проблем, са становишта ефикаснијег рада инспекција, јавља се у начину израде и доношења прописа:

- доношењу закона ријетко се приступа као значајном пројекту који мора имати своју припрему тј. претходну дискусију о концепту закона, а након тога према прописаној процедури израде и доношења закона с напоменом да је за Инспекторат посебно битно да се чује његово мишљење, прије свега, о дијелу који се односи на инспекцијски надзор,

- подзаконске акте треба ослободити претјеране нормираности и компликованости (захтјев од кога увелико зависи стварање повољних услова за економски развој Републике), као и максимално користити заједничко учешће и заједничко доношење подзаконских аката од стране више министарстава.

3. Ефикасан и законит рад државних и локалних органа и судских органа веома је битан за рад контролних органа.

2.2.1. Кадровски потенцијал Инспектората

На крају извјештајног периода Инспекторат је попунио систематизацију са 86%:

Р. бр	Инспекције Инспектората	Инспекторат												Општински инспектори		Републички и општински инспектори (ук.)		
		Број републичких инспектора						Администрација			Систематизација			Број инспектора	Број општина			
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјелјења	Инспектори контролори	Укупно реп. инспек.	Одјелјења	Управа Инспектората	Укупно администрација	Укупно запослени	Инспектори	Администрација				Укупно	
1.	Тржишна инспекција	15	62	1	1	2	81					81	88		88	73	34	154
2.	Пољопривредна инспекција	13	5	1	1		20					20	20		20	32	28	52
3.	Шумарска инспекција		15	1			16					16	17		17			16
4.	Ветеринарска инспекција ⁶		7	1			8					8	9		9	34	18	42
5.	Водна инспекција		5	1			6					6	7		7	3	3	9
6.	Техничка инспекција ⁷		14	1	1		16					16	18		18			16
7.	Саобраћајна инспекција ⁸		13	1			14					14	20		20	17	16	31
8.	Урб.- грађевинска инспекција ⁹		9	1			10					10	12		12	71	35	81
9.	Инспекција рада и заштите на раду ¹⁰		36	1	3		40					40	46		46			40
10.	Здравств. – санитарна инспекција ¹¹	8	7	1			16					16	22		22	50	31	66
I	ИНСПЕКТОРИ	36	173	10	6	2	227					227	259		259	280	37	550
II	АДМИНИСТРАЦИЈА							24	29	53	53	5	62	67				
	УКУПНО	36	173	10	6	2	227	24	29	53	280	264	62	326				
	Попуњеност Инспектората (%)											86			100			

⁶ За контролу у производњи анималних производа овлашћена су 53 ветеринара у 42 ветеринарске организације

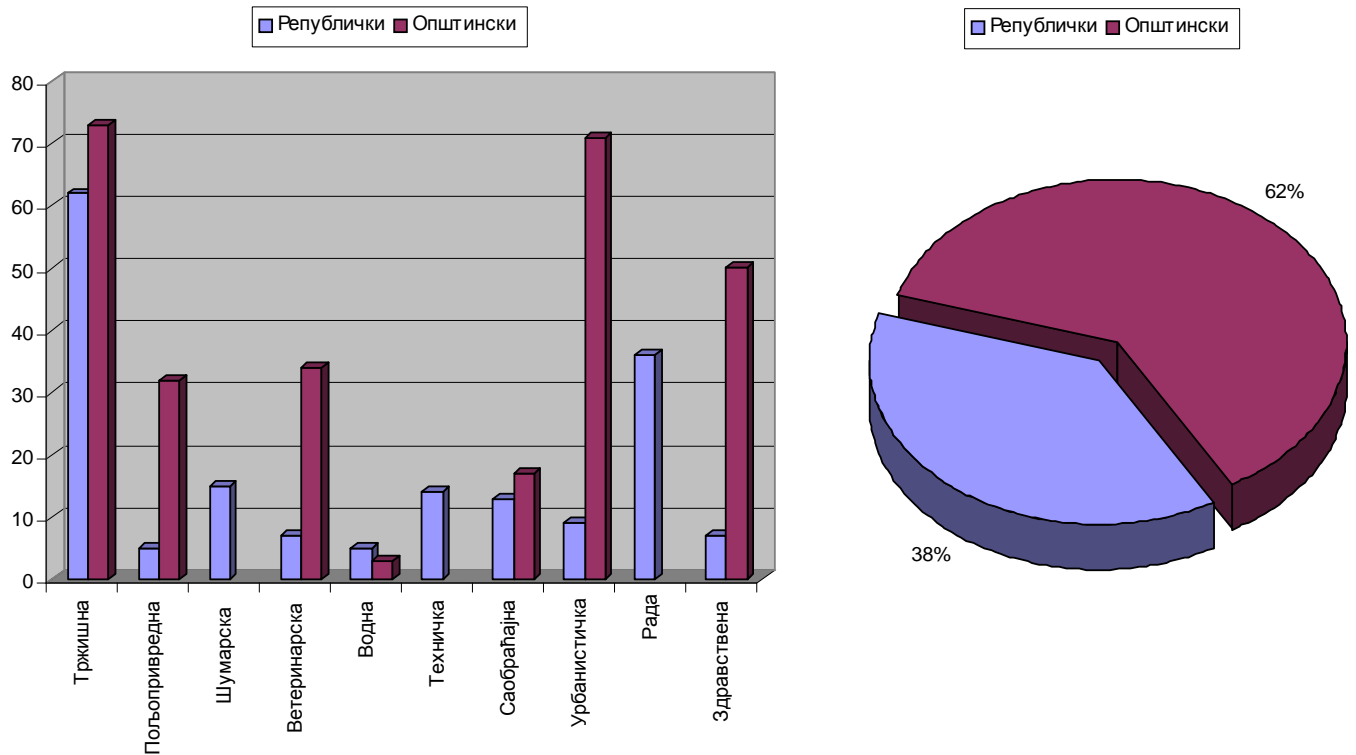
⁷ Техничка инспекција: 4 електро, 5 термо, 3 рударски, 1 геолошки и 3 нафта и гас

⁸ Саобраћајна инспекција: 11 друмски, 2 жељезнички, 1 водни

⁹ Урбанистичко - грађ. инспекција: 6 урбанистичко – грађевинских, 3 еколошка и 1 геодетски (57 урбанистичко – грађевинска инспектора налази се у 35 општина, а 10 општина је покривено по споразуму, а 17 еколошких инспектора налази се у 17 општине, а 7 општина је покривено по споразуму),

¹⁰ Инспекција рада и заштите на раду: 28 инспектора за запошљавање и радне односе и 12 инспектора за заштиту на раду

¹¹ Здравствено - санит. инспекција: 6 здравствених, 1 фармацеудских, 2 заштита од зрачења, 1 за воде и отрове, 6 у спољнотрговинском надзору

У периоду март 2006. – септембар 2007. године у Инспекторату су се десиле следеће промјене:

- 10 инспектора је пензионисано (два инспектора су на сталном боловању), а до краја 2008. године још 5 инспектора,
- 4 инспектора је напустило Инспекторат због преласка на другу дужност,
- 7 инспектора је споразумно напустило Инспекторат,
- 3 инспектора је добило отказ,
- 3 инспектора је суспендовано,
- 41 инспектор је примљен у Инспекторат.

Осим Тржишне инспекције, све остале инспекције Инспектората су у појединим њеним дијеловима кадровски дефицитарне:

- Пољопривредна инспекција у дјелу унутрашњег надзора, посебно за наставак фитосанитарне контроле у унутрашњости (само 28 општина имају општинску пољопривредну инспекцију),
- Шумарска инспекција у дијелу недовољне покривености појединих шумских газдинстава,
- Ветеринарска инспекција у дијелу недовољне покривености појединих регија у Републици Српској (само 18 општина имају општинску ветеринарску инспекцију и недостатак општинских инспектора надомјештен је овлашћеним ветеринарским инспекторима),
- Водна инспекција је посебно проблематична (Закон о инспекцијама Републике Српске је новим захтјевима стручне спреме са 35 свео на једног општинског водопривредног инспектора, а број републичких инспектора је недовољан с напоменом да је готово немогуће попунити и републичке и општинске инспекторе са захтјеваном стручном спремом грађевински инжењер – смјер хидрограђевински),
- Техничка инспекција у области електро - и термоенергетике и рударства,

- Саобраћајна инспекција у области поштанског саобраћаја (телекомуникациони и ваздушни саобраћај није покривен обзиром на неусклађену законску регулативу на нивоу БиХ и РС) (само 16 општина има општинску саобраћајну инспекцију, али се проблем превазилази ангажовањем комуналне полиције),
- Урбанистичко - грађевинска инспекција у дијелу еколошке инспекције (17 општинских еколошких инспектора налази се у само 17 општина),
- Инспекција рада и заштите на раду у дијелу заштите на раду,
- Здравствено - санитарна инспекција у дијелу фармацеутског и противепидемиолошког надзора, као и за надзор над производњом и прометом отрова,
- Просвјетна инспекција (анализа у току) и
- Инспекција за заштиту од пожара (анализа у току).

2.2.2. Просторни смјештај

Инспекторат у организационом смислу чине Управа и шест подручних јединица. Инспекторат је смјештен у пословни простор површине 1.909 m².

Управа Инспекторату (29 извршилаца) је смјештена у 537,70 m² закупљеног простора у центру града (26,33 KM/m² намјештеног пословног простора након лицитације). Простор за рад није довољан. Два помоћника директора – главни инспектори користе једну канцеларију. Непопуњена радна мјеста немају обезбјеђен пословни простор.

Већина одјељења у подручним јединицама су смјештена у закупљени пословни простор¹²:

- 91 извршилац Одјељења Бања Лука у 642,81 m² пословног простора (11,70 KM/ m² ненамјештеног пословног простора након двије проведене лицитације), 1 извршилац у 30,00 m² на Царинској испостави Бања Лука (19,50 KM/ m² ненамјештеног пословног простора без других трошкова) и 4 извршиоца у 50,00 m² на Царинској испостави Градишка (нерегулисан однос са УИО),
- 16 извршилаца Одјељења Приједор у 142,00 m² пословног простора (17,55 KM/ m² ненамјештеног пословног простора након лицитације),
- 27 извршилаца Одјељења Добој у 154,00 m² пословног простора (11,70 KM/ m² ненамјештеног пословног простора након лицитације), 2 извршиоца у 25,30 m² на Царинској испостави Шамац (23,40 KM/ m² ненамјештеног пословног простора без других трошкова) и 88,00 m² пословног простора Владе Републике Српске (архива),
- 55 извршилаца Одјељења Бијељина у 288,00 m² пословног простора (20,00 KM/ m² ненамјештеног пословног простора након ревизије ранијег уговора), 2 извршиоца у 26,00 m² на Царинској испостави Зворник – Каракај (15,40 KM/ m² ненамјештеног пословног простора без других трошкова) и 2 извршиоца у 21,25 m² на Царинској испостави Рача (нерегулисан однос са УИО),
- 26 извршиоца Одјељења Источно Сарајево у 218,00 m² пословног простора у Палама (пословни простор Владе Републике Српске), 4 извршиоца Одсјека Фоча (11,70 m² ненамјештеног пословног простора након лицитације), 1 извршилац у 9,00 m² на Граничном прелазу Вардиште (16,90 KM/ m² ненамјештеног пословног простора без других трошкова) и 1 извршилац у 13,00 m² на царинској испостави Соколац (9,36 KM/ m² ненамјештеног пословног простора без других трошкова),

¹² У цијене урачунат ПДВ

- 15 извршилаца Одјељења Требиње у 37,40 m² пословног простора (31,03 KM/m² ненамјештеног пословног простора без других трошкова) и 10 извршилаца Одјељења Требиње у 300 m² пословног простора у Билећи (пословни простор Владе Републике Српске).

Одјељења Инспектората су смјештена у 2.697,71 m² пословног простора:

- 1.954,21 m² закупљеног пословног простора (34.734 KM/мјесец),
- 137,50 m² пословног простора УИО (нерегулисани односи),
- 606 m² пословног простора Владе Републике Српске.

Треба обезбједити пословни простор за двије нове инспекције (Просвјетна инспекција и Инспекција за заштиту од пожара).

Требало би убрзати процедуру додјеле пословног простора Владе Републике Српске у Бијелини Инспекторату и Пореској управи.

Добро би било обезбједити у Бањој Луци простор у згради Владе Републике Српске од око 2.000 m² за смјештај Управе Инспектората и подручног одјељења Бања Лука.

Потребно је обезбједити услове за обуку инспектора (простор за едукацију по подручним центрима, видео и друга опрема за савремени начин континуиране едукације инспектора и др.).

2.2.3. Опремљеност Инспектората

1. Инспекторат располаже са 78 возила тј. једно возило за 3 инспектора (5 возила преко 10 година, односно 27 возила преко 7 година старости, односно 48 возила преко 5 година. Просјечна старост возила износи 6 година.

2. Рачунарска и комуникациона опрема обезбједиће се реализацијом IMS (Inspection Management System). Ради се о свеобухватном и флексибилном инспекцијском информационом систему Републике Српске који подразумјева умреженост одјељења Инспектората и општинских инспекцијских одјељења у јединствену рачунарску мрежу, електронску израду записника, електронско креирање докумената и листе провјера као централни дио система, планирање контрола, анализу и процјену ризика, креирање извјештаја и др.).

Инспекцијски информациони систем Републике Српске развијамо уз помоћ три, односно четити интегрисана међународна пројекта.¹³ На основу детаљно разрађене тендерске документације за IMS (модул извјештавања, модул планирања и модул процјене ризика) 14.11.2007. године објављен је тендер за избор најповољнијег понуђача за израду software IMS.

Паралелно са припремама за реализацију пројекта и израдом тендерске документације (период од 18 мјесеци) Инспекторат је реализовао своје учешће у пројекту¹⁴:

¹³ USAID – SPIRA (United States Agency for International Development - Streamlining Permits and Inspections Regimes Activity) (Пројекат "Гилјотина прописа", Пројекат IMS Inspection Management System и Програм едукације инспектора), USAID – ELMO (United States Agency for International Development - Enabling Labor Mobility), WB - ARDP (Agriculture and Rural Development Project)

¹⁴ Прихваћена финансијска конструкција пројекта:

ID	DESCRIPTION	PROJECT COSTS (KM)			PARTICIPATION IN PROJECT			
		PRICE	UNITS	AMOUNT	SPIRA	ELMO	WB ARDP	INSPECT ORATE
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	SOFTWARE							

- изradio је у властитој режији software модула за извјештавање посредством инспекцијских листа провјера
- интегрисали смо базу података субјеката контроле на основу базе података Пореске управе Републике Српске,
- при крају је израда листа провјера (основа IMS и Гиљотине прописа) на основу које ће се од 01.01.2008. године активирати IMS (модул извјештавања),
- електронски смо повезали одјељења Инспектората у јединствену рачунарску мрежу и до краја 2007. године повезаћемо граничне прелазе, односно царинске испоставе и градска/општинска инспекцијска одјељења у сједиштима шест подручних јединица Инспектората,
- посредством CIPS укључени смо у Централни регистар прекршајних налога Високог судског и тужилачког савјета БиХ,
- укључени смо у базу података ПИО,

Инспекторат Републике Српске је у новембру постао CIS Collaborating Centres за Републику Српску (ILO-CIS – International Occupational Safety and Health Information Centre, Geneva) (ILO основан 1919. године и била је 1946. године прва специјализована агенција UN, а CIS је основан 1959. године и има 140 CIS центара), а Инспекторат је у септембру 2007. године постао члан Међународне асоцијације инспектора рада - IALI (The International Association of Labour Inspection) (основана 1972. године са сједиштем у Luxembourg и има око 100 чланова).

3. Рачунарски систем за комплетно праћење возила Инспектората активираће се почетком 2008. године.

4. Рачунарско - комуникациони систем за праћење присуства запослених у Инспекторату посредством smart картица (инспекторске легитимације) и биометријских читача отисака прста активираће се почетком 2008. године.

5. WEB страница Инспектората активираће се почетком 2008. године.

6. Израђене су легитимације и значке за инспекторе.

1.1.	IMS AND TRAINING FOR IMS (50% for RS)	114,627	1	114,627	114,627				
1.2.	RDBMS (Microsoft SQL Server)	4,372	2	8,743					8,743
1.3.	DEVELOPMENT TOOLS (Visual Studio PRO)	930	4	3,720					3,720
1.4.	IT EDUCATION	5,731	2	11,463	11,463				
1.5.	WINDOWS SERVER 2003 Enterprise	1,778	9	16,003					16,003
1.6.	BACKUP SOFTWARE	7,164	1	7,164	7,164				
TOTAL SOFTWARE				161,721	133,254				28,466
2.	SERVER COMPUTERS AND EQUIPMENT								
2.1.	SERVERS (RACK AND BLADE)		9						
2.2.	SAN		1						
2.3.	TAPE BACKUP		1	128,956				85,726	43,230
2.4.	UPS FOR SERVERS		2						
2.5.	RACK AND BLADE ENCLOSURE		1						
TOTAL SERVERS				128,956				85,726	43,230
3.	DESKTOP PC AND PRINTERS								
3.1.	DESKTOP PC	1,576	85	133,971			31,523		102,448
3.2.	DESKTOP PRINTERS	287	114	32,669			2,866		29,803
3.3.	MFC DEVICE (PRINTER, SCANNER, COPIER, FAX)	1,376	20	27,511					27,511
3.4.	SCANNER, POS PRINTER, BAR CODE READER	4,299	7	30,090	30,090				
TOTAL DESKTOP				224,240	30,090		34,388		159,762
4.	COMPUTER NETWORK								
4.1.	LAN	43,415	1	43,415					43,415
4.2.	WAN VPN	22,725	1	22,725					22,725
TOTAL COMPUTER NETWORK				66,140					66,140
5.	PC NOTEBOOK AND PORTABLE PRINTERS								
5.1.	NOTEBOOK PC	2,565	265	679,669	230,831	117,980	281,138		49,720
5.2.	NOTEBOOK PRINTER	444	265	117,708	39,976	20,432	48,702		8,597
TOTAL NOTEBOOK				797,377	270,807	138,413	329,840		58,317
6.	COMPUTER SKILLS TRAINING FOR INSPECTORS								
6.1.	ECDL (4 EXAMS)	401	300	120,359	32,096	24,072	57,314		6,878
TOTAL PROJECT				1,498,791	466,247	196,872	472,879		362,793
%				100	31	13	32		24

7. Опрема за узорковање и контролу није ријешена и треба је посебно осмислити и планирати. Важно је да инспектори могу на лицу мјеста обавити елементарна мјерења. Покретна лабораторија је веома важан услов за овај захтјев. Акредитоване и овлашћене лабораторије имају посебан значај не само за рад Инспектората него и многи шири значај.

2.2.4. Мека инфраструктура Инспектората

1. Паралелно са радом на Инспекцијском информационом систему иде рад на методологији планирања и извјештавања. Садашња методологија планирања и извјештавања је привременог карактера.

2. Урадили смо и радимо одређена правила и процедуре материјално – финансијског пословања Инспектората (правилници о интерним контролним поступцима, правила и процедуре кретања документације и сл.).

3. Вршимо припреме за израду програма обуке инспектора.

4. Отворили смо Инспекторат јавности. Радимо посао од друштвеног интереса и јавност има право да зна шта и како радимо. С друге стране притисак јавности је један од важних фактора за стварање климе за повећање друштвене дисциплине у примјени прописа у Републици Српској.

Урадили смо и пустили у функцију Центар за пријаве и притужбе крајем септембра 2006. године. Центар је спрега комуникационе и компјутерске технологије, тј. систем који има улаз (пријем и архивирање аудио и текстуалних записа), процес (предузимање инспекцијских радњи и мјера) и излаз (информације о предузетим радњама и мјерама). До краја септембра 2007. године у Центар је примљено преко 3.500 пријава и притужби на рад субјеката контроле и на рад инспектора.

5. Успостављамо контакт и сарадњу са послодавцима у циљу смањења нелојалне конкуренције (директно и преко њихових асоцијација), са синдикатом и фондовима у вези са нелегалним запошљавањем радника, са другим контролним органима, посебно МУП – ом, са грађанима.

2.2.5. Средства за рад и функционисање Инспектората

Средстава за рад и развој Инспектората потребно је довести у директну везу са циљевима, капацитетима и активности инспекцијског надзора у Републици Српској. Финансијски капацитет Инспектората (адекватан радни простор, возила, рачунарска и комуникациона опрема, опрема за узорковање, адекватне плате и накнаде и систем стимулације ефикасног, законитог и културног рада инспектора, пројектовани мониторинзи узорковања производа и роба и др.) је битан услов за ефикасан и ефективан рад Инспектората.

2.3. Рад Инспектората у периоду март 2006.– септембар 2007. године

Инспекције Инспектората обављају спољнотрговински и унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности инспекција Инспектората у периоду март 2006. – март 2007. године:

2.2.3.	Фитофармац. средства	116	30	25.9					30										13	7		
2.2.4.	Сточарство	61	17	27.9						17									2			
2.2.5.	Дуван, вино и ракија	2																				
2.2.6.	Рибарство	25	7	28.0	7	100													6	6		
2.2.7.	Подстицајне мјере	216	30	13.9	30	100																
2.2.8.	Остало	75	19	25.3	19	100																
3	Инсп. за шумарство и ловство	2,419	390	16.1	241	89			20			9	270	3	1				117			2
3.1.	Шумарство	2,106	345	16.4	209	89			17			9	235	1	1				108			2
3.1.1.	Планови и пројекти у шумарству	436	53	12.2	40	91			4				44						9			
3.1.2.	Шумскоузгојни радови	53	15	28.3	7	100							7						8			
3.1.3.	Репродукције шума	45	13	28.9	12	100							12						1			
3.1.4.	Искоришћавање шума	644	133	20.7	75	77			13			9	97						35			1
3.1.5.	Промет шумскодрвних сортимената	274	37	13.5	8	100							8						28			1
3.1.6.	Примарна прерада дрвета	187	31	16.6	23	100							23						8			
3.1.7.	Заштита шума	243	53	21.8	36	100							36						17			
3.1.8.	Расадници	10																				
3.1.9.	Евиденције о радовима	98	8	8.2	6	100							6						2			
3.1.10.	Шуме на подручју крша	22																				
3.1.11.	Катастар шума	15																				
3.1.12.	Шуме у државној својини	15	2	13.3	2	100							2	1	1							
3.1.13.	Шуме у приватној својини	64																				
3.2.	Ловство	313	45	14.4	32	91			3				35	2					9			
3.2.1.	Дивљач и њена заштита	66	8	12.1	3	100							3						5			
3.2.2.	Ловишта	56	13	23.2	10	83			2				12						1			
3.2.3.	Катастар ловишта	46	1	2.2	1	100							1									
3.2.4.	Лов и коришћење дивљачи	54	19	35.2	14	93			1				15	2					3			
3.2.5.	Штете од дивљачи	39	1	2.6	1	100							1									
3.2.6.	Ловочуварска служба	52	3	5.8	3	100							3									
4	Ветеринарска инспекција	519	152	29.3	146	85	26						172						2			
4.1.	Сузбијање заразних болести	101	101	100.0	101	100							101									
4.1.1.	Нешкодливо уништав. животиња	72	72	100.0	72	100							72									
4.1.2.	Објекти за животињске лешеве	11	11	100.0	11	100							11									
4.1.3.	Остале санационе мјере	18	18	100.0	18	100							18									
4.2.	Намирн.аним.поријекла	210	35	16.7	35	66	18						53						1			
4.2.1.	Производни објекти	103	10	9.7	10	63	6						16									
4.2.2.	Пијаце	26	5	19.2	5	71	2						7									
4.2.3.	Промет (веле и малопрод.)	81	20	24.7	20	67	10						30						1			
4.3.	Пронз.и пром. вет.лијек.	60	8	13.3	4	50	4						8									
4.3.1.	Малопродаја (ветер. апот.)	42	4	9.5	2	50	2						4									

7.4.1.	Унутрашња пловидба	42	17	40.5	17	94			1				18						1						
7.4.2.	Промет водних сортимената	26	2	7.7	2	100							2												
8	Урбан.- грађ. и екол. инспекц.	538	223	41.4	205	90			21				2	228	4								6		
8.1.	Урбанизам и грађење	402	142	35.3	124	86			18				2	144	4										
8.1.1.	Просторно - планска документација	6	4	66.7	4	100								4	1										
8.1.2.	Урбанист. - техничка документација	55	2	3.6	2	100								2											
8.1.3.	Грађење, санација и рехабилитација	29	13	44.8	10	77			3					13	3										
8.1.4.	Испуњеност услова за рад	184	49	26.6	49	96							2	51											
8.1.6.	Фабрике бетона	102	57	55.9	46	81			11					57											
8.1.7.	Асфалтне базе	26	17	65.4	13	76			4					17											
8.2.	Екологија	113	81	71.7	81	96			3					84									6		
8.2.1.	Еколошке дозволе	72	44	61.1	44	100								44											
8.2.2.	Испуњеност услова за рад	2																							
8.2.4.	Управљање отпадом	36	34	94.4	34	92			3					37									6		
8.2.5.6.	Извори емисија	3	3	100.0	3	100								3											
8.3.	Геодезија	23																							
8.3.2.	Извођење радова	8																							
8.3.3.	Испуњеност услова за рад	15																							
9	Инсп. рада и заштите на раду	8,323	2,408	28.9	2,408	100			7					2,415									801		
9.1.	Радни односи	7,772	2,162	27.8	2,162	100								2,162									732		
9.2.	Заштита на раду	551	246	44.6	246	97			7					253									69		
10	Здрав.-санитарна инспекција	30,939	446	1.4	262	59			154				30	446	19	13							37	1	
10.1.	Спољнотрговински надзор	30,259	17	0.1					17					17	1	1							2		
10.2.	Унутрашњи инспекцијски надзор	680	429	63.1	262	61			137				30	429	18	12							35	1	
10.2.1.	Здравствене установе	251	164	65.3	89	54			75					164	4	4									
10.2.2.	Противепидемијска заштита	75	54	72.0	38	70			4			12		54	1	1							1		
10.2.3.	Водоснабдијевање	57	30	52.6	15	50						15		30	1	1								1	
10.2.4.	Радиолошка заштита	129	35	27.1	27	77			8					35											
10.2.5.	Производња и промет лијекова	168	146	86.9	93	64			50				3	146	12	6							34		
I	Укупно	145,132	7,475	5.2	8,825	79	626	79	769	124	50	625	11098	85	47	14	4					2,321	176	87	9
I/1	Спољнотрговински надзор	122,893	29	0.0					17				12	29	5	1	4					2			
I/2	Унутрашњи инспекцијски надзор	22,239	7,446	33.5	8,825	80	626	79	752	124	50	613	11,069	80	46	10	4					2,319	176	87	9

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ РЕПУБЛИЧКЕ УПРАВЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ**

Р. бр.	ИНСПЕКЦИЈЕ	Извршене контроле			Управне мјере									Жалбе			Упр. спор		Пријаве					
		Укупно	Неуредне		Превентивне		Репресивне						Укупно	Полнесене	Неуважене	Уважене	Покренут	Пријешен	Налог	Прекршајне			Кривичне	
			Број	%	Отклањање неправилности	%	Одузимање	Загварање	Забрана	Исључивање	Рушење	Остало								Полнесене	Прихваћене	Одбачене	Полнесене	Одбачене
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1	Тржишна инспекција	66,069	2106	3.2	1,117	56.4	316	62	257			250	2002	28	19	3	7	6	1,263	240	43	8	2	
1.1.	Спољнотрговински надзор	60,360	20									20	20											
1.2	Унутрашњи инспекцијски надзор	5,709	2,086	36.5	1,117	56.4	316	62	257			230	1,982	28	19	3	7	6	1,263	240	43	8	2	
1.2.1	Трговина	3,792	1,530	40.3	927	63.4	228	27	68			211	1,461	14	12	3	5	3	904	165	32	8		
1.2.1.1	Нафта и нафтни деривати	398	107	26.9	76	64.4	5	5	18			14	118	3		2			21	10	1			
1.2.1.1	Дуван и прерађевине дувана	133	57	42.9	27	47.4	24	2	2			2	57	2	2				17	21	2	1		
1.2.1.3	Роба страних држављана	87	67	77.0	30	47.6	14					19	63						66	17				
1.2.1.4	Текстил и конфекција	611	250	40.9	109	50.5	54	3	1			49	216	3	1		2		182	12	3	2		
1.2.1.5	Обућа и предмети од коже	75	25	33.3	20	87.0	3						23						9		1	1		
1.2.1.6	Алкохолна и безалкохолна пића	159	66	41.5	48	78.7	4		2			7	61		1		1		17	6				
1.2.1.7	Грађевински, електро и водо материјал	330	149	45.2	108	73.0	4		8			28	148	2	3	1	2	2	92	11	3			
1.2.1.8	Бијела техника и рачунарска опрема	87	28	32.2	15	53.6	3	1	2			7	28						17	4	2			
1.2.1.9	Намјештај	72	31	43.1	23	85.2	1	1				2	27						18	1	1	2		
1.2.1.10	Козметика и кућна хемија	106	38	35.8	28	73.7	8		1			1	38						16	3	1			
1.2.1.11	Носачи звука и слике	98	66	67.3	19	27.1	43	2	6				70						30	28	1			
1.2.1.12	Апотеке	190	71	37.4	56	70.9	3		2			18	79	2	1				43	7	1	2		
1.2.1.13	Остала роба	1,446	575	39.8	368	69.0	62	13	26			64	533	2	4			1	376	45	16			
1.2.2	Производња	473	199	42.1	111	55.8	30	6	37			15	199	4	2		1		124	18	4			
1.2.2.1	Млински и пекарски производи	67	33	49.3	12	38.7	3		12			4	31						35	3				
1.2.2.2	Предмети од драгоцјених метала	132	61	46.2	31	54.4	15	1	3			7	57						43	4	3			
1.2.2.3	Месо и месни производи	68	28	41.2	20	66.7	9		1				30				1		5	7				
1.2.2.4	Алкохолна и безалкохолна пића	1	1	100.0					1				1						1					
1.2.2.5	Пржионица кафе	11	4	36.4	3	60.0						2	5						3					
1.2.2.6	Примарна прерада дрвета (пилане)	97	29	29.9	23	82.1	1	1	3				28						6	1				
1.2.2.7	Остало	97	43	44.3	22	46.8	2	4	17			2	47	4	2				31	3	1			
1.2.3	Угоститељство и туризам	818	210	25.7	71	37.8	26	14	75			2	188	4	3		1	3	116	33	7			
1.2.3.1	Хотели и мотели	61	18	29.5	16	94.1		1					17						2	1				
1.2.3.2	СУР	701	164	23.4	38	27.1	24	11	67				140	3	3		1	3	100	29	4			

1.2.3.3	Остало	56	28	50.0	17	54.8	2	2	8			2	31	1				14	3	3			
1.2.4	Услугне дјелатности	379	144	132	6	12.6	31	15	76			2	130	6	2			119	23				2
1.2.4.1	Коцкарнице и спортске кладонице	222	83	37.4	4	5.4	2	8	60				74	5	2			83	5				
1.2.4.2	Видеотеке	46	31	67.4	1	3.3	29						30					17	11				
1.2.4.3	Остало	111	30	27.0	1	3.8		7	16			2	26	1				19	7				2
1.2.5	Остало	247	3	1.2	2	50.0	1		1				4						1				
2	Пољопривредна инспекција	30,912	156	0.5	72	47.7	4		62	13			151	1				37	19				1
2.1.	Спољнотрговински надзор	30,448	15	0.05	2	13.3			13				15										
2.1.1.	Воће и поврће	6,103																					
2.1.2.	Меркантилни кукуруз	3,892																					
2.1.3.	Меркантилна пшеница	4,479	6	0.1					6				6										
2.1.4.	Сточна храна	4,172																					
2.1.5.	Остало	6,604																					
2.1.6.	Шумски дрвни сортименти	509																					
2.1.7.	Резана грађа	572	2	0.3					2				2										
2.1.8.	Сјеме и садни материјал	736	1	0.1					1				1										
2.1.9.	Фитофармацеутска средства	185																					
2.1.10.	Компост	185																					
2.1.11.	Цвијеће	362	4	1.1					4				4										
2.1.12.	Ђубрива	2,649	2	0.1	2	100.0							2										
2.2.	Унутрашњи инспекцијски надзор	464	141	30.4	70	51.5	4		49	13			136	1				37	19				1
2.2.1.	Биљна производња	176	48	27.3	26	51.0	4		14	7			51					3	10				
2.2.1.1	Сјеме пољопривредног биља	100	18	18.0	5	23.8	2		8	6			21						3				
2.2.1.1.1.	Производња	18	1	5.6	1	100.0							1										
2.2.1.1.2.	Дорада	2																					
2.2.1.1.3.	Стављање у промет	80	17	21.3	4	20.0	2		8	6			20						3				
2.2.1.2.	Садни материјал пољопр. биља	49	8	16.3	2	25.0	2		3	1			8					2	1				
2.2.1.2.1.	Производња	30	2	6.7	2	100.0							2										
2.2.1.2.2.	Квалитет	1	1	100.0						1			1										
2.2.1.2.3.	Стављање у промет	18	5	27.8			2		3				5					2	1				
2.2.1.3.	Заштита биља	27	22	81.5	19	86.4			3				22					1	6				
2.2.1.3.1.	Заштита здравља биља	3	1	33.3	1	100.0							1										
2.2.1.3.2.	Здравствена контрола биља	24	21	87.5	18	85.7			3				21					1	6				
2.2.2.	Подстицаји у пољопривреди	52	5	9.6	5	100.0							5					1	1				1
2.2.3.	Пољопривредно земљиште	70	24	231	22	287.5			2				24					14	3				
2.2.3.1.	Заштита пољопривредног земљишта																						
2.2.3.2.	Промјена намене пољопр. земљишта	67	21	31.3	14	87.5			2				16					14	1				
2.2.3.3.	Уређење пољопривр. земљишта				6	100.0							6										
2.2.3.4.	Коришћење пољопр. земљишта	2	2	100.0	2	100.0							2						1				

2.2.3.3.	Располагање пољопр. земљиштем																		1				
2.2.3.6.	Остало	1	1	100.0																			
2.2.4.	Фитофармацеутска средства	93	40	95	5	29.4			29	4			38	1				16	5				
2.2.4.1.	Услови за стављање у промет ФФС	30	18	60.0	5	29.4			11	1			17	1					3				
2.2.4.2.	Промет ФФС на велико и/или мало	63	22	34.9					18	3			21						16	2			
2.2.5.	Сточарство	44	15	57	6	112.5			2	2			10						2				
2.2.5.1.	Хране за стоку и производи живот. пориј.	31	13	41.9	5	62.5			1	2			8						2				
2.2.5.2.	Промет хране за животиње	13	2	15.4	1	50.0			1				2										
2.2.6.	Дуван, вино и ракија	12	1	8	1	100.0							1										
2.2.6.1.	Вино и ракија	12	1	8.3	1	100.0							1										
2.2.6.1.1.	Производња	11	1	9.1	1	100.0							1										
2.2.6.1.2.	Остало	1																					
2.2.7.	Рибарство	17	8	47.1	5	71.4			2				7						1				
2.2.7.1.	Рибарска подручја	12	4	33.3	3	75.0			1				4										
2.2.7.2.	Производња рибе,икре и млађи	1	1	100.0					1				1										
2.2.7.3.	Риболов и заштита риба	2	1	50.0															1				
2.2.7.4.	Остало	2	2	100.0	2	100.0							2										
3	Инсп. за шумарство и ловство	1,419	333	23.5	205	79.5	16		37				258	6				3	99	47	6	1	4
3.1	Шумарство	1,348	320	23.7	192	78.4	16		37				245	6				3	99	47	6	1	4
3.1.1.	Газдовање заштитним шумама	1																					
3.1.2.	ШПО и пројекти за извођење	71	28	39.4	21	95.5			1				22				1		6	3			
3.1.3.	Пројекти за извођење	117	22	18.8	23	100.0							23							1			
3.1.4.	Релизација пројекта за извођење	43	12	27.9	10	100.0							10						2	4	1		1
3.1.5.	Проста репродукција шума	40	9	22.5	9	100.0							9	2					2				
3.1.6.	Средстава проширене репрод. шума	1																					
3.1.7.	Евиденције о радовима у шумарству	89	16	18.0	14	100.0							14							4			
3.1.8.	Дознака стабала за сјечу	461	100	21.7	73	98.6			1				74	1			2		19	12			
3.1.9.	Уступање радова у шумарству	7	3	42.9	1	100.0							1	1					2	1			
3.1.10.	Газдовање у приватним шумама	30	8	26.7	5	71.4			2				7						5	2			1
3.1.11.	Премјерба, жигосање и обројчавање	5	5	100.0			1						1							4			
3.1.12.	Кретање од пања и промет ШДС	151	13	8.6	4	44.4	5						9						11	3	2		1
3.1.13.	Постројења за примарну прераду дрвета	124	38	30.6	14	48.3	10		5				29	1					21	6	3	1	
3.1.14.	Заштита шума-шумски ред	71	18	25.4	9	100.0							9						17	8			
3.1.15.	Заштита шума - шумски пожари	1	1	100.0															2				
3.1.16.	Заштита шума - чување шума	31	5	16.1	4	80.0			1				5	1					4	1			1
3.1.17.	Изградња шумских путева	1																					
3.1.18.	Катастар шума	39	4	10.3	4	100.0							4										
3.1.19.	Утврђивање граница државних шума	8	3	37.5	1	100.0							1							2			
3.1.20.	Укњижба шума у државној својини	57	35	61.4					27				27							4			

3.2.	Ловство	71	13	84	13	400.0						13									
3.2.1	Дивљач и њена заштита	10	2	20.0	2	100.0						2									
3.2.2	Ловишта	32	4	12.5	4	100.0						4									
3.2.3	Лов и коришћење дивљачи	19	4	21.1	4	100.0						4									
3.2.4	Ловочуварска служба	10	3	30.0	3	100.0						3									
4	Ветеринска инспекција	1,257	455	36.2	330	88.0	37	4	2		2	375					27	16			3
4.1.	Сузбијање заразних болести	244	139	57.0	125	85.6	21					146					3				
4.1.1.	Нешкодљиво уништавање животиња	96	67	69.8	70	93.3	5					75					1				
4.1.2.	Објекти за уклањање животињ. лешева	42	23	54.8	15	100.0						15									
4.1.3.	Остале санационе мјере	64	28	43.8	24	100.0						24									
4.1.5.	Контра провођења карантинских мјера	42	21	50.0	16	50.0	16					32					2				
4.2.	Намирнице животињског поријекла	655	205	100	132	283.4	12	2				146					22	16			
4.2.1.	Производни објекти	175	67	38.3	44	95.7	2					46					2	5			
4.2.2.	Пијаце	6	2	33.3	2	100.0						2									
4.2.3.	Промет намирница	474	136	28.7	86	87.8	10	2				98					20	11			
4.3.	Произв.и промет ветер. лијекова	65	22	69	21	170.1	4					25					1				
4.3.1.	Ветеринарске апотеке	17	6	35.3	8	88.9	1					9					1				
4.3.2.	Ввелдрогерије	48	16	33.3	13	81.3	3					16									
4.4.	Ветеринарска дјелатност	169	63	37.3	43	87.8		2	2		2	49					1				2
4.4.1.	Ветеринар. организ. и овлашћ. инспект.	60	24	40.0	17	85.0		1	2			20					1				1
4.4.2.	Евиденције ветеринарске службе	95	27	28.4	15	83.3		1			2	18									1
4.4.3.	Таксе за ветеринарске докуменате	14	12	85.7	11	100.0						11									
4.5.	Испуњеност услова за карантин	82	11	13.4	9	100.0						9									
4.6.	Мониторинг резидуа	5																			
4.7.	Остало	37	15	40.5																	1
5	Водна инспекција	618	298	48.2	249	83.6			46		3	298	7				60	16			5
5.1.	Водни објекти и постројења	31	19	61.3	17	89.5			2			19									
5.2.	Кориштење вода	60	30	50.0	30	100.0						30					2				
5.3.	Испуштање отпадних вода	278	147	52.9	141	95.9			4		2	147	2				18				1
5.4.	Одржавање водотока	226	92	40.7	51	55.4			40		1	92	5				40	16			4
5.5.	Остало	23	10	43.5	10	100.0						10									
6	Техничка инспекција	1,531	618	40.4	4,014	98.6			56		1	4,071	7	5			41	31	2		
6.1.	Електроенергетика	327	286	87.5	2,717	99.8			5			2,722	3	1			12				
6.1.1.	Производња електричне енергије	14	11	78.6	57	100.0						57									
6.1.2.	Пренос електричне енергије	42	34	81.0	147	100.0						147									
6.1.3.	Дистрибуција електричне енергије	191	171	89.5	1,936	99.8			3			1,939	3	1			6				
6.1.4.	Потрошачи електричне енергије	51	42	82.4	345	99.4			2			347					2				
6.1.5.	Електроенергетика у рударству	29	28	96.6	232	100.0						232					4				
6.2.	Термоенергетика	324	61	18.8	361	98.4			6			367	1	1			2				

6.2.1	Редовни периодични прегледи	260	44	16.9	291	98.3			5				296	1	1									
6.2.2	Ванредни прегледи	64	17	26.6	70	98.6			1				71									2		
6.3.	Рударство	162	123	75.9	550	92.6			44				594	1	1						19	8	1	
6.3.1.	Експлоатација минералних сировина	141	107	75.9	497	93.1			37				534	1	1						17	8	1	
6.3.2.	Експлоатација подземних вода	5	5	100.0	11	91.7			1				12											
6.3.3.	Пројектовање и период. прегледи	14	9	64.3	23	82.1			5				28								2			
6.3.4.	Експлоатација угља	2	2	100.0	19	95.0			1				20											
6.4.	Геологија	97	97	100.0	347	99.7			1				348											
6.4.1.	Експлоатација минералних сировина	70	70	100.0	262	100.0							262											
6.4.2.	Пројектовање и лабор. испитивања	5	5	100.0	9	90.0			1				10											
6.4.3.	Истраживање минералних сировина	4	4	100.0	8	100.0							8											
6.4.4.	Експлоат. подземних вода и гаса	18	18	100.0	68	100.0							68											
6.5.	Нафта и гас	621	51	8.2	39	97.5							1	40	2	2					8	23	1	
7	Инсп. у области саобр. и веза	1,843	967	52.5	735	66.7	4		183	92	16	72	1,102	6	1	1					361	53	17	1
7.1.	Друмски саобраћај	1,190	655	55.0	438	63.6	4		150	55		42	689	5		1					320	49	17	
7.2.	Јавни путеви	382	216	56.5	201	81.0			20		16	11	248	1	1						33	1		
7.3.	Железнице	196	56	28.6	62	50.0			6	37		19	124									3		1
7.4.	Водни саобраћај	75	40	53.3	34	82.9			7				41								8			
8	Урбанистичко - грађ. инспекц.	1,094	540	49.4	708	90.7			43			30	781								23	4		1
8.1.	Урбанизам и грађење	798	352	54.1	474	993.7			40			27	541								6	3		
8.1.1.	Просторно - планска документација	9	4	44.4	2	50.0			2				4											
8.1.2.	Урбанист. - техничка документација	52	29	55.8	21	58.3			3			12	36											
8.1.3.	Грађење, санација и рехабилитација	30	16	53.3	8	50.0			7			1	16								2			
8.1.4.	Испуњеност услова за рад	299	107	35.8	97	77.0			19			10	126								4			
8.1.5.	Високе бране	7	5	71.4	5	100.0							5											
8.1.6.	Фабрике бетона	99	41	41.4	55	83.3			9			2	66									3		
8.1.7.	Асфалтне базе	8			6	100.0							6											
8.1.8.	радски/општински инспектора	2	2		2	100.0							2											
8.1.9.	Општинска одјељења за грађење	8	7	87.5	4	80.0						1	5											
8.1.10.	Комисије за технички преглед	6	1	16.7	1	100.0							1											
8.1.11.	Објекти у експлоатацији	23	20	87.0	19	95.0						1	20											
8.1.12.	Захтјеви општинским инспекцијама	254	120	47.2	254	100.0							254											
8.1.13.	Остало	1																						
8.2.	Екологија	261	163	305	199	653.6			3			3	205								17	1		
8.2.1.	Еколошке дозволе	178	111	62.4	144	98.6						2	146								14			
8.2.2.	Испуњеност услова за рад	4																						
8.2.3.	Управљање отпадом	56	35	62.5	38	95.0			2				40								3			
8.2.4.	Минимум услова за депоније	1	1		1	100.0							1											
8.2.5.	Дозволе за управљање отпадом	10	7	70.0	7	100.0							7											

8.2.6.	Правног лица извори емисија	5	3	60.0	3	60.0			1			1	5						1					
8.2.7.	Захтјеви општинским инспекцијама	5	5		5	100.0							5											
8.2.8.	Остало	2	1	50.0	1	100.0							1											
8.3.	Геодезија	35	25	66	35	200.0							35										1	
8.3.1.	Извођење радова	29	19	65.5	29	100.0							29										1	
8.3.2.	Испуњеност услова за рад	6	6		6	100.0							6											
9	Инсп. рада и заштите на раду	6,084	2,639	43.4	2,446	91.9			16	149			50	2,661	68	43	2	10	4	542	334	135	12	2
9.1.	Радни односи	5,450	2,215	40.6	2,035	90.7			16	147			45	2,243	63	42	2	10	4	509	295	133	12	1
9.1.2.1	Трговина	1,629	555	34.1	514	92.8		1	24			15	554	7	6		2	1	101	50	27	4		
9.1.2.2	Производња	852	416	48.8	375	87.6		5	44			4	428	17	11		4	1	168	54	18	3		
9.1.2.3	Угоститељство и туризам	1,542	741	48.1	686	90.4		10	48			15	759	6	3		1		134	107	51	2		
9.1.2.4	Услугне дјелатности	844	273	32.3	255	88.2			26			8	289	9	10	1	3	1	58	53	27	2	1	
9.1.2.5	Остало	583	230	39.5	205	96.2			5			3	213	24	12	1		1	48	31	10	1		
9.2.	Заштита на раду	634	424	66.9	411	98.3			2			5	418	5	1				33	39	2		1	
9.2.2.1	Шумарство и дрвна индустрија	119	91	76.5	87	98.9			1				88	2					12	11	1			
9.2.2.2	Индустрија	111	73	65.8	70	97.2			1			1	72	2	1				5	13	1			
9.2.2.3	Занатство	153	112	73.2	114	98.3						2	116	1					7	2				
9.2.2.4	Грађевинарство	46	31	67.4	28	100.0							28						4	4			1	
9.2.2.5	Електропривреда	8	8		6	100.0							6						2	3				
9.2.2.6	Остало	197	109	55.3	106	98.1						2	108						3	6				
10	Здравст.-санитарна инспекција	30,042	572	1.9	516	84.6			21	70			3	610	5	5			45	5	10			
10.1	Спољнотрговински надзор	28,846	11	0.04					11				11						1					
10.1.1	Контрола намирница и ПОУ	28,655	10	0.0					10				10						1					
10.1.2	Контрола отрова	191	1	0.5					1				1											
10.2	Унутрашњи инспекцијски надзор	1,196	561	46.91	516	86.1			21	59			3	599	5	5			44	5	10			
10.2.1	Здравст.и противепид. заштита	323	139	43.0	138	93.9		1	8				147							1				
10.2.2	Водоснабдијевање	32	23	71.9	21	91.3						2	23											
10.2.3	Заштита од зрачења	214	53	24.8	55	100.0							55											
10.2.5	Производња и промет лијекова	572	315	55.1	272	79.5		20	50				342	5	5				43	4	10			
10.2.6	Производња и промет отрова	47	29	61.7	30	100.0							30						1					
10.2.7	Остало	8	2	25.0					1			1	2											
I	Укупно	140,869	8684	6.2	10,392	84.6	377	103	905	105	16	411	12309	127	74	6	20	10	2498	765	213	21	19	
I/1	Спољнотрговински надзор	119,654	46	0.04	2	4.3			24			20	46						1					
I/2	Унутрашњи инспекцијски надзор	21,215	8,638	40.7	10,390	84.7	377	103	881	105	16	391	12,263	127	74	6	20	10	2,497	765	213	21	19	

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ РЕПУБЛИЧКЕ УПРАВЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 01.03.2006 ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ**

Р. бр.	ИНСПЕКЦИЈЕ	Извршене контроле			Управне мјере									Жалбе			Упр. спор		Пријаве								
		Укупно	Неуредне		Превентивне		Репресивне						Укупно	Поднесене	Неуважене	Уважене	Покренут	Ријешен	Налог	Прекршајне			Кривичне				
			Број	%	Отклањање неправилности	%	Одузимање	Загварање	Забрања	Искључивање	Рушење	Остало								Пријава			Поднесене	Прихваћене	Одбачене	Поднесене	Одбачене
																				Пријављено	Прихваћено	Одбачено					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
1	Тржишна инспекција	131,248	3,898	3.0	1,936	50	907	138	487			426	3,894	58	36	11	11	6	1,263	1,143	190	24	5				
1.1.	Спољнотрг. надзор	120,270	32									32	32	4		4											
1.2	Унутрашњи инсп. надзор	10,978	3,866	35.2	1,936	50	907	138	487			394	3,862	54	36	7	11	6	1,263	1,143	190	24	5				
1.2.1	Трговина	7,044	2,653	37.7	1,384	52	693	45	167			352	2,641	32	25	5	8	3	904	835	158	21					
1.2.2	Производња	1,037	380	36.6	237	60	64	14	55			25	395	5	2		1		124	91	12	3	1				
1.2.3	Угоститељство и туризам	1,557	526	33.8	258	50	92	27	131			9	517	6	4	1	1	3	116	124	19						
1.2.4	Услугне дјелатности	1,033	296	28.7	51	17	57	52	133			6	299	11	5	1	1		119	91	1		4				
1.2.5	Остало	307	11	3.6	6	60	1		1			2	10							2							
2	Пољопривредна инсп.	64,311	287	0.4	133		4		94	51		282		1					37	43	13			1			
2.1.	Спољнотрг. надзор	63,172	15	0.02	2				13			15															
2.2.	Унутрашњи инсп. надзор	1,139	272	23.9	131		4		81	51		267		1					37	43	13			1			
3	Инсп. за шумар. и ловс.	3,838	723	18.8	446	84	16		57			9	528	9	1		3		99	164	6	1	6				
3.1	Шумарство	3,454	665	19.3	401	84	16		54			9	480	7	1		3		99	155	6	1	6				
3.2.	Ловство	384	58	15.1	45	94			3				48	2						9							
4	Ветеринска инспекција	1,776	607	34.2	476	87	63	4	2			2	547						27	18				3			
4.1.	Сузбијање заразних болести	345	240	69.6	226	91	21						247						3								
4.2.	Намирнице аним. пориј.	865	240	27.7	167	84	30	2					199						22	17							
4.3.	Произв.и промет вет.лијек.	125	30	24.0	25	76	8						33						1								
4.4.	Ветеринарска дјелатност	249	71	28.5	49	83	4	2	2			2	59						1	1				2			
4.5.	Испуњ. услова за карантин	150	11	7.3	9	100							9														
4.6.	Остало	42	15	35.7																				1			
5	Водна инспекција	1,198	572	47.7	456	80			112	1	3	572	7						60	28				5			
5.1.	Водни објекти и постројења	42	20	47.6	18	90			2			20															
5.2.	Кориштење вода	164	37	22.6	37	100						37							2	1							
5.3.	Испуштање отпадних вода	559	292	52.2	277	95			13			2	292	2					18	9				1			
5.4.	Одржавање водотока	410	213	52.0	114	54			97	1	1	213	5						40	18				4			
5.5.	Остало	23	10	43.5	10	100						10															
6	Техничка инспекција	2,894	1,174	40.6	7,554	95			169		265	7,988	16	8	2				41	117	6	2					
6.1.	Електроенергетика	533	491	92.1	4,703	100			16		5	4,724	8	2					12								

6.2.	Термоенергетика	712	166	23.3	839	77			7			237	1,083	1	1				2					
6.3.	Рударство	336	288	85.7	1,407	89			145			22	1,574	3	3				19	61	5	2		
6.4.	Геологија	130	129	99.2	520	100			1				521											
6.5.	Нафта и гас	1,183	100	8.5	85	99						1	86	4	2	2			8	56	1			
7	Инспекц. у области саобр. и веза	3,716	2,070	55.7	1,671	68	13	3	309	178	65	216	2,455	26	14	5			361	386	29	69	4	
7.1.	Друмски саобраћај	2,289	1,482	64.7	1,103	68	13		230	132		151	1,629	19	9	3			320	356	29	69	3	
7.2.	Јавни путеви	746	371	49.7	366	73		3	21		65	44	499	7	5	2			33	26				
7.3.	Жељезнице	538	158	29.4	149	56			50	46		21	266							3				1
7.4.	Водни саобраћај	143	59	41.3	53	87			8				61						8	1				
8	Урб.- грађ. и екол. инсп.	1,632	763	46.8	913	90			64			32	1,009	4					23	10				1
8.1.	Урбанизам и грађење	1,200	494	41.2	598	87			58			29	685	4					6	3				
8.2.	Екологија	374	244	65.2	280	97			6			3	289						17	7				
8.3.	Геодезија	58	25	43.1	35	100							35											1
9	Инсп. рада и заштите на раду	14,407	5,047	35.0	4,854	96			16	156		50	5,076	68	43	2	10	4	542	1,135	135	12	2	
9.1.	Радни односи	13,222	4,377	33.1	4,197	95		16	147			45	4,405	63	42	2	10	4	509	1,027	133	12	1	
9.2.	Заштита на раду	1,185	670	56.5	657	98			9			5	671	5	1				33	108	2		1	
10	Здрав.- санитарна инсп.	60,981	1,018	1.7	778	74			21	224		33	1,056	24	18				45	42	10			1
10.1	Спољнотрг. надзор	59,105	28							28			28	1	1				1	2				
10.2	Унутрашњи инспек. надзор	1,876	990	52.8	778	76			21	196		33	1,028	23	17				44	40	10			1
10.2.1	Здрав.и противеп. заштита	649	357	55.0	265	73		1	87			12	365	5	5					2				
10.2.2	Водоснабдијевање	89	53	59.6	36	68						17	53	1	1									1
10.2.3	Заштита од зрачења	343	88	25.7	82	91			8				90											
10.2.5	Произв. и промет лијекова	740	461	62.3	365	75		20	100			3	488	17	11				43	38	10			
10.2.6	Остало	55	31	56.4	30	94			1			1	32						1					
I	Укупно	286,001	16,159	5.6	19,217	82	1,003	182	1,674	229	66	1,036	23,407	212	121	20	24	10	2,498	3086	389	108	28	
I/1	Спољнотрг. ински надзор	242,547	75	0.02	2	3			41			32	75	5	1	4			1	2				
I/2	Унутрашњи инсп. надзор	43,454	16,084	37.0	19,215	82	1,003	182	1,633	229	66	1,004	23,332	207	120	16	24	10	2,497	3084	389	108	28	

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

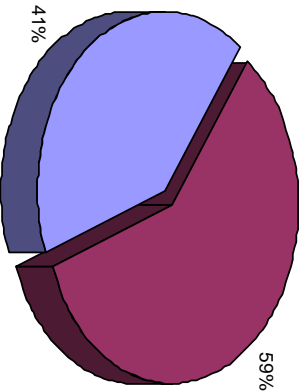
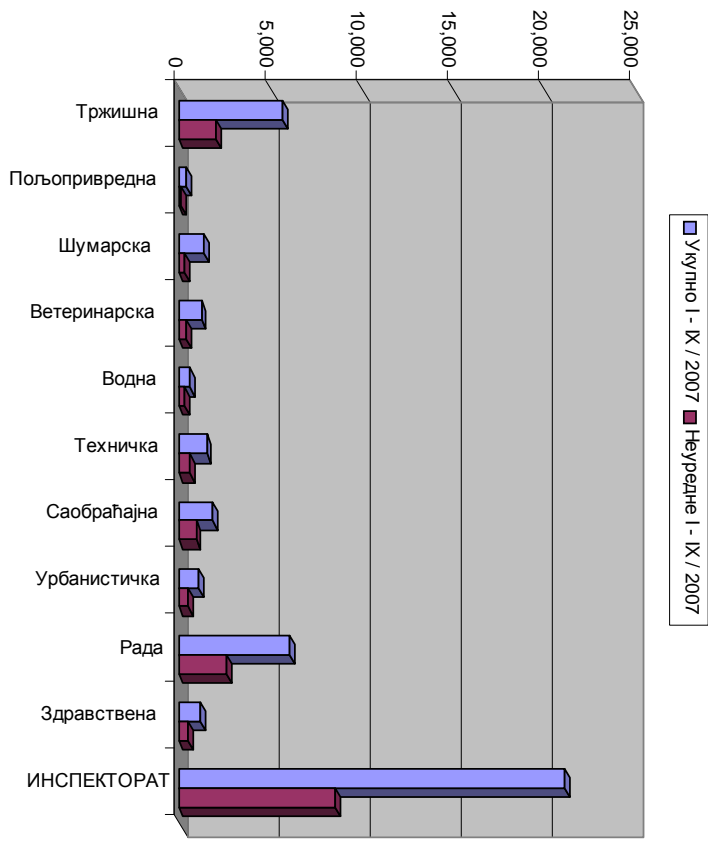
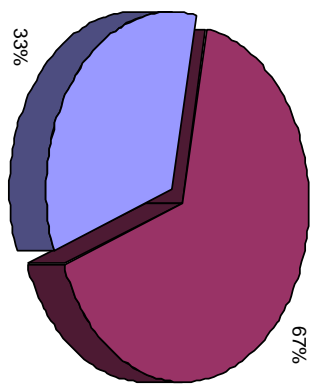
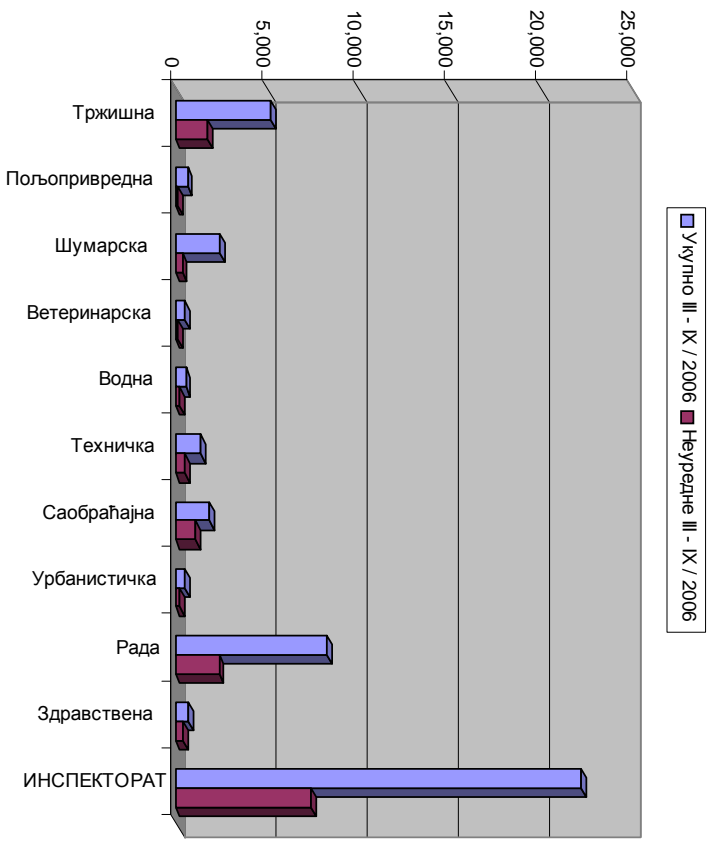
Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Тржишна инспекција	5.269	1.780	819	1.061	903	163	3
2.	Пољопривредна инспекција	675	131	61	70	24	13	
3.	Шумарска инспекција	2.419	390	241	29	117		2
4.	Ветеринарска инспекција	519	152	146	26	2		
5.	Водна инспекција	580	274	207	67	12		
6.	Техничка инспекција	1.363	556	3.540	377	86	6	
7.	Саобраћаја инспекција	1.873	1.103	936	417	333	81	3
8.	Урб.– грађевинска инспекција	538	223	205	23	6		
9.	Инспекција рада и заштите на раду	8.323	2.408	2.408	7	801		
10.	Здравств. – санитарна инспекција	680	429	262	167	35		1
	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

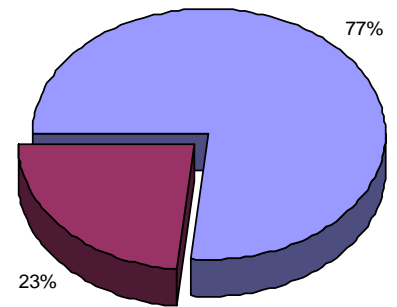
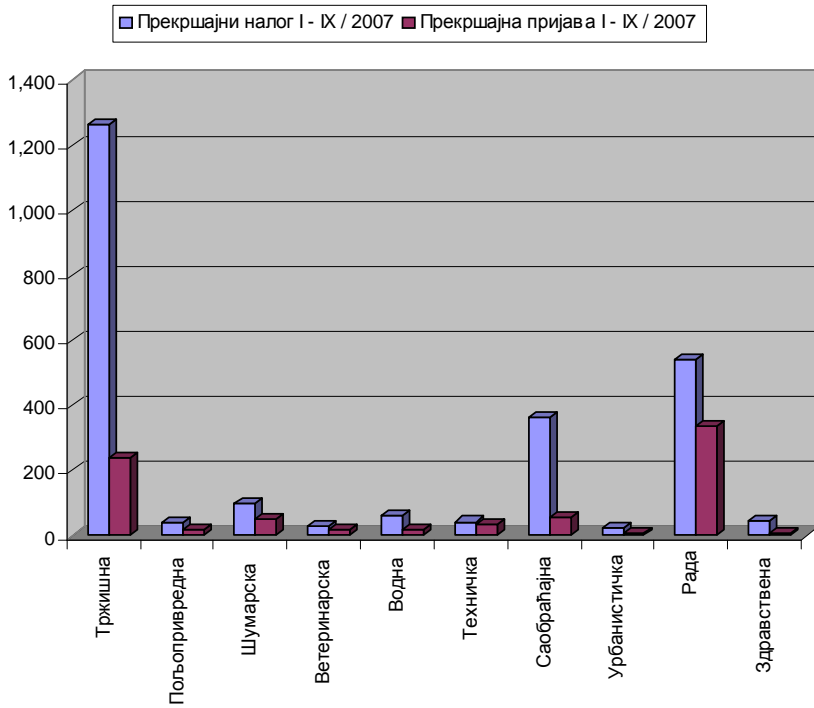
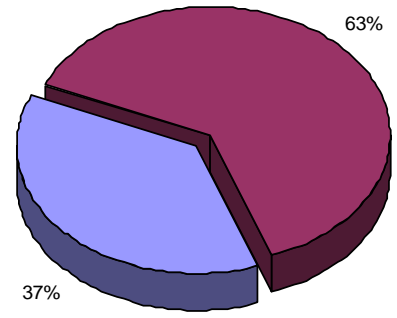
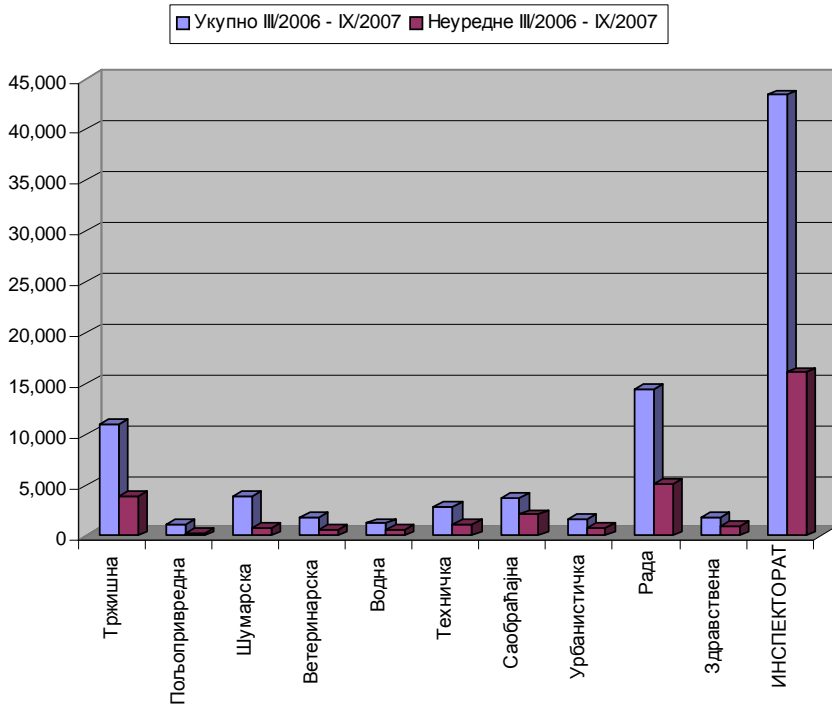
УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Тржишна инспекција	5.709	2.086	1.117	865	1.263	240	1.503	240	51	2
2.	Пољопривредна инспекција	464	141	70	66	37	19	56	19		1
3.	Шумарска инспекција	1.419	333	205	53	99	47	146	47	7	4
4.	Ветеринарска инспекција	1.257	455	330	45	27	16	43	16		3
5.	Водна инспекција	618	298	249	49	60	16	76	16		5
6.	Техничка инспекција	1.531	618	4.014	57	41	31	72	31	2	
7.	Саобраћаја инспекција	1.843	967	735	367	361	53	414	53	17	1
8.	Урб.– грађевинска инспекција	1.094	540	708	73	23	4	27	4		1
9.	Инспекц. рада и заштите на раду	6.084	2.639	2.446	215	542	334	876	334	147	2
10.	Здравств. – санитарна инспекција	1.196	561	516	83	44	5	49	5	10	
	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1	Тржишна инспекција	10,978	3,866	1,936	1,926	1,263	1,143	2,406	1,143	214	5
2	Пољопривредна инспекција	1,139	272	131	136	37	43	80	43	13	1
3	Шумарска инспекција	3,838	723	446	82	99	164	263	164	7	6
4	Ветеринарска инспекција	1,776	607	476	71	27	18	45	18	0	3
5	Водна инспекција	1,198	572	456	116	60	28	88	28	0	5
6	Техничка инспекција	2,894	1,174	7,554	434	41	117	158	117	8	0
7	Саобраћаја инспекција	3,716	2,070	1,671	784	361	386	747	386	98	4
8	Урб.– грађевинска инспекција	1,632	763	913	96	23	10	33	10	0	1
9	Инспекц. рада и заштите на раду	14,407	5,047	4,854	222	542	1,135	1,677	1,135	147	2
10	Здрав. – санитарна инспекција	1,876	990	778	250	44	40	84	40	10	1
	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2,497	3,084	5,581	3,084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Инспектората:

Р. бр.	Специфични подаци	III – XII/2006.	I – IX / 2007.	III/06 - IX/07.
1.	Узорковање у спољнотрг. инспекцијском надзору			
1.1.	Анализа (ком)	5,786	4,293	10,079
1.1.1.	Неуредни узорци (ком)	21	40	61
1.2.	Суперанализа	18	11	29
1.2.1.	Потврђена анализа	8	2	10
1.2.2.	Демантовна анализа	10	10	20
1.3.	Враћене пошилике (ком)	27	27	54
2.	Узорковање у унутрашњем инспекцијском надзору			
2.1.	Анализа (ком)	2,043	2900	4,943
2.1.1.	Неуредни узорци (ком)	52	212	264
2.1.2.	Суперанализа	2	2	4
2.1.2.1.	Суперанализом демантовна анализа	2		2
3.	Наплаћене наканде			
3.1.	Накнада у спољнотрговинском промету (КМ)	4,178,347	4,172,234	8,350,581
3.2.	Накнада за промјену намјене пољ.земљишта (КМ)		7,207	7,207
3.3.	Повраћај средстава подстицаја (КМ)		27,634	27,634
4.	Прекршаји			
4.1.	Издати прекршајни налози (ком)		2,498	2,498
4.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		2,634,002	2,634,002
4.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		1,024	1,042
4.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		531	531
4.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		1,469,912	1,469,912
4.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		2,768	2,768
4.3.	Издате прекршајне пријаве (ком)	2,321	765	3,086
4.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)	111,729	316,265	427,899
4.3.2.	Изречене казне по прекршајним пријавама (просј.КМ)	83	307	181

У спољнотрговинском инспекцијском надзору у периоду март 2006. – септембар 2007. године пољопривредна (фитосанитарни надзор), здравствено – санитарна (здравствена исправност) и тржишна инспекција (контрола квалитета) су на 14 граничних прелаза¹⁵ и 12 царинских испостава¹⁶ у 242.547 контрола узели 10,079 узорака и само је 61 узорака било неуредно. По основу неуредних узорака и других разлога које су установили инспектори (истекао рок, органолептичке промјене, неуредне декларације и сл.) враћено је 75 пошилики, просјечно четири мјесечно. По основу контрола у спољнотрговинском промету инспекције Инспектората инкасирале су у Буџет Републике Српске 8,350,581 КМ.

Нека запажања која се односе на спољнотрговински промет:

- непостојање царинских складишта или складишта под царинским надзором (држање пошилики из увоза под надзором до добијања резултата лабораторијског

¹⁵ Седам за друмски саобраћај (Градишка, Шамац, Рача, Павловића Мост, Каракај – Нови Мост, Вардиште, Клобук), четири за жељезнички саобраћај (Добрљин, Шамац, Рача, Зворник), један за рјечни саобраћај (Лука Шамац), један за поштански саобраћај (Поштанско – саобраћајни центар Бања Лука), један за ваздушни саобраћај (Аеродром Маховљани) седам за друмски саобраћај (Градишка, Шамац, Рача, Павловића Мост, Каракај – Нови Мост, Вардиште, Клобук), четири за жељезнички саобраћај (Добрљин, Шамац, Рача, Зворник), један за рјечни саобраћај (Лука Шамац), један за поштански саобраћај (Поштанско – саобраћајни центар Бања Лука), један за ваздушни саобраћај (Аеродром Маховљани)

¹⁶ Бања Лука, Градишка, Приједор, Нови Град, Добој, Брод, Шамац, Рача, Каракај, Соколац, Вишеград и Требиње

испитивања) отвара могућност уласка неисправних роба на подручје Републике Српске односно БиХ, са потенцијално тешким посљедицама,

- недовољно оспособљене и неакредитоване лабораторије за обављање комплетних анализа (ГМО, резидуе пестицида и ветеринарских лијекова, микотоксина, одређени адитиви и сл.),

- неадекватан начин испитивања узорака (без шифровања узорака) и дуго трајање анализа знатно утичу на ефикасност рада инспекција,

- одређен проценат неслагања резултата анализа (рађене у лабораторијама Републике Српске) и суперанализа (рађене у Градском заводу за заштиту здравља Београд) ствара неповјерење увозника,

- није успостављено једнообразно извјештавање свих лабораторија о резултатима испитивања намирница, што отежава давање потпуних информација о исправности и квалитету хране из увоза,

- поједине робе непотребно контролишу двије или више инспекција што повећава трошкове увоза и успорава спољнотрговински промет (ушло се у процедуру усклађивања спискова производа који се контролишу у спољнотрговинском промету),

- није осигуран брз и сигуран транспорт узорака као веома значајан и битан саставни дио система безбједности производа који се увозе.

У току је рад на дефинисању списка производа које се контролишу на граници и редефинисању надлежности појединих граничних инспекција. Након тога и након евентуалног редефинисања граничних прелаза одредиће се потребан број граничних инспектора.

Почетком 2007. године извршена је реорганизација служби на граници и у царинским испоставама. Радно вријеме инспектора је усклађено са радним временом царинских служби. Поједностављене су процедуре и повећан проток роба на граници и у царинским испоставама. Полазећи од реалних могућности, договорене су адекватније процедуре узимања, транспорта и анализе узорака робе. Све ове мјере су резултовале повећаним бројем прегледа од стране инспектора у Републици Српској, а самим тим и до повећања прихода у буџет.

Инспекторат је у **унутрашњем инспекцијском надзору** извршио укупно 43.454 контроле (просјечно 2.300 контрола/мјесец), 40% контрола (16.084) није било уредно. У неуредним контролама предузето је 23.332 управних мјера, око 80% превентивних/корективних и око 20% репресивних управних мјера (1.003 одузимања робе или ствари, 1.815 затварања или забрана рада, 229 искључивања возила и друге опреме, 66 рушења и 1.004 осталих). Поред репресивних управних мјере инспектори су предузели и прекршајне и кривичне мјере (издато је 2.497 прекршајна налога и поднесено 3.086 прекршајне и 28 кривичних пријава), а у посматраном периоду ријешено је само 497 прекршајних пријава. У посматраном периоду, од 207 поднесене жалбе на управна рјешења инспектора уважено 16 је жалби.

3. КОНЦЕПТУАЛНЕ РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ НАЧИНА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Инспекције у министарствима одређен дио времена су радиле на изради прописа, у комисијама за утврђивање испуњености услова за поједине дјелатности и

другим комисијама, одузимале и продавале одузету робу и сл., а инспекције у Инспекторату тежиште рада помјерају ка сврсисходнијем инспекцијском надзору, учешћу у анализи прописа и давању мишљења о истима, на изради листа провјера, на припреми и учешћу у програмима обуке.

Инспекције у министарствима нису имале разрађена правила и процедуре, методологију планирања и извјештавања, а инспектори у Инспекторату учествују у припреми и реализују правила и процедуре и методологије планирања и извјештавања (обавезна мишљења на нацрте прописа који се мијењају, допуњују или доносе, листе провјера, процјена ризика, правилници и сл).

Инспекције у министарствима нису довољно давале значаја контроли извршења рјешења (посебно техничка, саобраћајна, здравствена, али и друге мање или више), а инспектори у Инспекторату посебан акценат дају овој врсти контроле.

Инспекције у министарствима један дио области нису обухватиле контролама, а инспекције у Инспекторату организовано улазе у та подручја (интелектуална својина, пољопривредно земљиште, дознака у шумарству у току процеса планирања и реализације, међуентитетски промет живих животиња, водоснабдјевање школа и сеоског становништва, контрола извршења рјешења у електропривреди, термоенергетици, рударству, рафтинг на водотоцима, контрола квалитета стратешких грађевинских материјала, нелегалан рад у здравству и др.).

ДИО II

ОБЛАСТИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

ОБЛАСТ ПРОМЕТА РОБЕ И УСЛУГА (РЕПУБЛИЧКА ТРЖИШНА ИНСПЕКЦИЈА)

Уводне напомене

Област спољнотрговинског и унутрашњег промета робе и услуга обухвата активности више дјелатности: трговина, туризам и угоститељство, производња и услужне дјелатности.

Тржишна инспекција надзире преко 25.000 трговаца, око 7.000 угоститељских и туристичких организација, преко 4.000 производних организација, око 15.000 организација из широког сектора услужних и сличних дјелатности, односно укупно преко 50.000 субјеката контроле.

1. Кадровски потенцијал Тржишне инспекције

Р. бр	Тржишна инспекција	Инспекторат						Систематизација	Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора							Инспектори	Број инспектора	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори				
1.	Тржишни инспектори	15	62	1	1	2	81	88	73	34	154
I	ИНСПЕКТОРАТ	36	173	10	6	2	227	259	280	40	550

У Републичкој тржишној инспекцији систематизовано је 88 инспектора. Попуњено је 92 % извршилаца и то 15 извршилаца на царинским испоставама, 62 инспектора у контроли унутрашњег промета производа и услуга, 2 извршиоца у унутрашњој контроли у Инспекторату, 1 начелника подручног одјељења и главни тржишни инспектор.

С обзиром да постоји 73 општинских тржишних инспектора у 34 општина и да ће се временом смањивати нелегалност пословања и промета у Републици Српској и Босни и Херцеговини, расположиви број републичких тржишних инспектора је релативно задовољавајући.

2. Активности Републичке тржишне инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Републичка тржишна инспекција обавља спољнотрговински и унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – септембар 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Тржишна инспекција	5.269	1.780	819	1.061	903	163	3
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Тржишна инспекција	5.709	2.086	1.117	865	1.263	240	1.503	240	51	2
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Тржишна инспекција	10.978	3.866	1.936	1.926	1.263	1.143	2.406	1.143	214	5
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43.454	16.084	19.215	4.117	2.497	3.084	5.581	3.084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке тржишне инспекције:

Р. бр.	Подаци о раду Тржишне инспекције	III – XII/2006.	I – IX / 2007.	III/06 - IX/07.
1.	Спољнотрговински инспекцијски надзор			
1.1.	Узорковање пољопривредно-прехранбених производа			
1.1.1.	Анализа (ком)	2,824	1,690	4,514
1.1.1.1.	Неуредни узорци (ком)	2	12	14
1.1.2.	Суперанализа			
1.1.2.1.	Суперанализом демантовна анализа		1	1
1.1.3.	Враћене пошिल्ке (ком)	10	7	17
1.2.	Узорковање нафте и нафтних деривата			
1.2.1.	Анализа (ком)		329	329
1.2.1.1.	Неуредни узорци (ком)		1	1
1.2.2.	Суперанализа		1	1
1.2.2.1.	Суперанализом потврђена анализа		1	1
1.3.	Наплаћене наканде			
1.3.1.	Накнада у спољнотрговинском промету (КМ)	1,259,220	1,242,440	2,501,660
2.	Унутрашњи инспекцијски надзор			
2.1.	Карактеристични подаци			
2.1.1.	Одузета роба (КМ)	2,825,541	584,475	3,410,016
2.1.2.	Роба стављена ван промета (КМ)	3,375,631	4,309,731	7,685,362

2.1.3.	Незаконито стечена добит (КМ)	7,745	10,967	18,712
2.1.4.	Утврђени мањак (КМ)		1,368,551	1,368,551
2.1.5.	Накнаде за баждарења (КМ)	29,928	13,050	42,978
2.2.	Узорковање			
2.2.1.	Анализа (ком)	60	30	90
2.1.2.	Неуредни узорци (ком)	8	2	10
2.2.	Прекршајне мјере			
2.2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		1,263	1,263
2.2.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		1,284,886	1,284,886
2.2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		983	1,017
2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)			
2.2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		559,906	559,906
2.2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)			
2.2.3.	Поднесене прекршајне пријаве (ком)		43	43
2.2.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)	45,924	43,910	89,834
2.2.3.2.	Изречене казне по прекршајним пријавама (просј.КМ)		1,021	2,089

2.2. Спољнотрговински инспекцијски надзор

У спољнотрговинском промету 15 републичких тржишних инспектора извршило је 120.270 контрола. Од 4.843 узета узорак 15 је било неисправно декларисано. Инспектори су у 17 случајева вратили пошиљку због неисправних декларација или истеклог рока трајања. У корист Буџета Републике Српске наплатили су накнаду у износу од 2.501.660 КМ.

2.3. Унутрашњи инспекцијски надзор

У унутрашњем промету 57 републичка тржишна инспектора извршила су 10.978 контрола (64% у области трговине, 14% у области угоститељства и туризма, 10% у области производње, 9% у области услужних дјелатности и 3% остале контроле). У 3.866 неуредних контрола (35% извршених контрола) инспектори су предузели 1.936 корективних мјера (привремено стављено ван промета 7,685,362 КМ, али је највећи дио робе након испитивања и/или захтјеваних корекција враћен у промет), 1.926 репресивних управних мјера (907 одузимања робе у вриједности од 3.131.597 КМ, 625 забрана рада/затварања објеката и 394 остале мјере) и 2.411 мјера судског карактера (1.263 прекршајна налога и 1.143 прекршајне пријаве и 5 кривичних пријава).

2.3.1. Контрола легалности рада привредних и других субјеката

Превентивним и репресивним мјерама Републичка тржишна инспекција легализован рад значајног броја превасходно привредних субјеката, који су годинама нелегално радили. Неки од примјера:

- легализован је рад пијаце у Приједору која је четири године радила без одобрења (одобрење за рад добило је правно лице које газдује пијацом и 78 субјеката који раде на тезги),

- након најављених и извршених контрола на пијаци у Градишци је од 58 нерегистрованих субјеката одобрење за рад је обезбједило 33 субјекта, а остали су престали са радом,

- на подручју Општине Козарска Дубица рад је легализовало 16 предузетника,
 - у Бањој Луци је контролисано 58 аутупраоница, забрањен је рад у 34 случаја, а након тога рад је легализовало 17 субјеката (контроле извршила градска тржишна инспекција по налогу главног тржишног инспектора),

- легализован је рад 30 субјеката у Јањи на двије локације, а у 18 случајева је рад забрањен,

- у Бијељини је забрањено обављање услужних дјелатност код више лице и исти су легализовали свој рад,

- по налогу, радом општинског инспектора у Шипову је рад легализовало 8 столарских радњи (до марта мјесеца истих је било регистровано 7 радњи),

- на основу пријаве удружења послодаваца из Источног Сарајева инспекцијским надзором легализован је рад рад 26 субјекта,

- након најаве извршене су контроле спортских кладионица што је резултирало печашењем (46 кладионица), али и легализацијом већег броја кладионица (један број кладионица је престао са радом),

- извршено је печашење у 138 случајева и забрањен рад у 487 случаја у разним областима надзора нелегалног рада као што су трговина разном робом, угоститељство, путничке агенције, пилане, фризерски салони, аутомеханичарске радње и др.

Користећи могућности заједничких контрола, Републичка тржишна инспекција је у заједничким акцијама допринијела легализацији субјеката и у другим дјелатностима:

- са Републичком водном инспекцијом на подручју Бијељине, Добоја и Бања Луке сузбијена је у великом броју случајева нелегална експлоатација материјала из водотока,

- са Републичком инспекцијом рада и заштите на раду, Републичком саобраћајном инспекцијом, Републичком урбанистичко – грађевинском инспекцијом и другим инспекција легализован је рад б кампова и рафтинг клубова у Фочи (никада нису били регистровани),

- са Републичком шумарском инспекцијом забрањен је рад већег броја пилана.

Контролама примјене Уредбе о забрани продаје и употребе алкохолних пића на јавним мјестима лицима млађим од 18 година установљено је да има доста случајева кршење ове Уредбе. Овом питању треба посветити посебну пажњу, обзиром да једино активности инспекција не могу дати очекиване резултате. Проблем је много комплекснији.

Контролом приређивача игара на срећу путем аутомата у угоститељским објектима инспекција је само за два дана у мјесецу јуну 2007.године забранила обављање дјелатности (плус прекршајне мјере) у 96 случајева, што је резултовало легализацијом великог броја приређивача игара на срећу (мора се ријешити питање регулативе у овој области). До маја мјесеца 2007. године било је регистровано 39 субјеката који приређују игре на срећу путем аутомата у једном салону. Након контрола инспектора, до краја октобра 2007. године легализовано је 90 нерегистрованих угоститељских објеката, један субјект с лиценцим одобрењем (може да региструје до 25 салона са по 10 аутомата) и већи број салона у субјектима који већ имају лиценцно одобрење. Напомињемо да је годишња такса за регистрацију

приређивча игара на срећу путем аутомата у угоститељским објектима 2.500 КМ, а за лицензно одобрење 55.000 КМ за пет година. Ефекти легализације на пореске и фондовске приходе тек долазе.

Наведеним активностима Тржишне инспекције легализован је рад и легализован промет робе и услуга, а сви су пријавили на фондове најмање власника радњи. С друге стране и ово је утицало на легализацију и оних код којих контрола није ни стигла.

2.3.2. Контрола легалности промета робе и услуга

У контролама у области индустријског власништва одузето је око 50.000 комада носача звука и слике.

У акцији SHADOW II у 2007 години одузето је 8.794, а затим 10.736 паклица цигарета (за ову акцију Тржишна инспекција је добили и званичну похвалу организатора и националног координатора за Босну и Херцеговину).

Са Републичком ветеринарском инспекцијом у Бијељини контролисан је нелегалан промет живих животиња. Одузето је 77 грла тежине 15.154 кг.

У контроли субјеката који обављају дјелатност производње и промета предмета од драгоцених метала у 2007. години одузето је драгоцених метала у вриједности 42.736 КМ.

Од трговаца, страних држављана, одузето је робе у вриједности 937.507 КМ.

У инспекцијским контролама издато је прекршајних налога у вриједности 1.284.886 КМ, поднијето 1.142 прекршајне пријаве и 5 кривичних пријава.

2.3.3. Контрола заштите потрошача

По рекламацијама потрошача извршене су контроле цијена, мјерила, гарантних листова, техничких упутстава, декларација, квалитета робе и др. и у највећем броју случајева ријешени су њихови оправдани захтјеви.

Ван промета је стављено робе у вриједности 7.685.362 КМ до отклањања недостатака због непотпуних декларација, гарантних листова, техничких упутстава и сл.

Контролом примјене Уредбо о ограничавању маржи у промету робе утврђена је незаконито стечена добит у вриједности 18.712 КМ.

Контролисан је квалитет хљеба и пецива. Извршено је 146 контрола и у 21 случају налази нису били уредни.

3. Закључне напомене

Вршењем тржишног инспекцијског надзора инспектори су у појединим областима уочили следеће:

- недовољно регулисани услови производње предмета од драгоцених метала,
- увоз и царинење роба фалсификованих робних марки са енормно ниским цијенама (текстил, обућа и др.), претежно из Кине и Турске,
- недовољан ангажман органа и друштва у цјелини за смањење употребе дувана и алкохола, као и коцкања и клађења од стране лица млађих од 18 година,

- непостојање овлашћених сервиса за испитивање и означавање апарате за игре на срећу (рок за овлашћивање је био у 1999. години),
- није извршена категоризација угоститељских објеката,
- неријешена дуготрајна пракса проширења асортимана продаје у хуманим апотекама, као што су козметички производи и сл. (проблем непрецизне регулативе и успостављене праксе),
- у подручју услуга у највећем дијелу нису прописани минимално – технички услови у погледу пословног простора уређаја, опреме, кадрова и сл. и највећи дио је у зони сиве економије
- недовољан ангажман других контролних органа на елиминисању нелегалног промета носача звука и слике,
- у погледу минимално - техничких и других услова за рад посебно је проблематично подручје у производњи и услужним дјелатностима са становишта недовољне регулативне уређености, а у трговини и угоститељству са становишта пренормираности услова и недовољног поштовања прописа.
- у услужном занатству нема пословних евиденција које контролише тржишна инспекција.

Континуирана сарадња са Министарством трговине и туризма даје резулате. Одржавамо свакодневне контакте са Министарством у вези са појавама на тржишту, о прописима чију примјену надзире Тржишна инспекција и о другим питањима од интереса за Министарство и тржишну инспекцију.

Тржишна инспекција има добру сарадњу са Министарством унутрашњих послова, Министарством финансија и другим Министарствима, Републичким заводом за стандардизацију и метрологију, Управом за индиректно опорезивање, локалним заједницама, удружењима потрошача, Синдикатом и грађанима.

ОБЛАСТ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ЗАШТИТЕ БИЉА И СЛАТКОВОДНОГ РИБАРСТВА (РЕПУБЛИЧКА ПОЉОПРИВРЕДНА ИНСПЕКЦИЈА)

Уводне напомене

Републичка пољопривредна инспекција врши надзор над примјеном републичких прописа на граничним прелазима на административном подручју Републике Српске (пошиљаке биља, средстава за заштиту биља и ђубрива при увозу, извозу и провозу). Инспекцијски надзор у унутрашњој контроли обављају републички и градски/општински инспектори.

Пољопривредна инспекција надзире преко 200.000 пољопривредних домаћинстава са око 900.000 ха пољопривредног земљишта, око 330 организација у области биљне производње (око 70 узгојача поврћа и цвијећа, око 10 произвођача сјемена пољопривредног биља, преко 30 произвођача садног материјала воћа, 19 организација за дораду сјемена пољопривредног биља, око 10 произвођача сировог и/или ферментисаног дувана, 2 произвођача средстава за заштиту биља), око 3.900 произвођача и узгојача квалитетно приплодне стоке и 40 произвођача хране за стоку, око 60 организација у области рибарства (8 произвођачи рибе, оплођене икре и млађи и 54 спортско – риболовна друштва), преко 20 произвођача вина, ракије и других

алкохолних пића, 17 овлашћених организација (3 организација за контролу производње сјемена и садног материјала, 3 организације за вршење обавезних здравствених прегледа биља, 2 организације за испитивање средстава за заштиту биља, 2 организације за анализу узорака биља ради утврђивања здравственог стања, 2 организације за испитивање квалитета хране за стоку, 4 организације за испитивање плодности земљишта и квалитета ђубрива, једна организација за испитивање квалитета вина и ракије, 3 организације за израду пројеката рекултивације), преко 530 трговаца из ове области (преко 350 трговаца сјеменом, садним материјалом, сточном храном и ђубривима, око 180 пољопривредних апотека и 7 veleпродаја средстава за заштиту биља), око 2.000 корисника подстицаја у пољопривреди.

1. Кадровски потенцијал Пољопривредне инспекције

Р. бр.	Тржишна инспекција	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори				
1.	Пољопривредни инспектори	13	5	1	1		20	20	32	28	52
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Републичкој пољопривредној инспекцији систематизовано је 20 инспектора. Попуњено је 100% извршилаца и то 13 извршилаца на граничним прелазима, 5 инспектора у контроли унутрашњег промета производа и услуга, начелник подручног одјељења и главни пољопривредни инспектор.

Поред 32 општинска пољопривредна инспектора у 28 општина, расположиви број републичких пољопривредних инспектора не задовољава потребе појачаног и проширеног надзора у овој области. Број пољопривредних инспектора у унутрашњем инспекцијском надзору посебно ће се анализирати и довести у везу са величином и сложености задатка ове инспекције.

2. Активности Републичке пољопривредне инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Републичка пољопривредна инспекција обавља спољнотрговински и унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – септембар 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Пољопривредна инспекција	675	131	61	70	24	13	
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријешене	
1.	Пољопривредна инспекција	464	141	70	66	37	19	56	19		1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријешене	
1.	Пољопривредна инспекција	1,139	272	131	136	37	43	80	43	13	1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2.497	3,084	5,581	3.084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке пољопривредне инспекције:

Р. бр.	Подаци о раду Пољопривредне инспекције	III – XII/2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07
1.	Спољнотрговински инспекцијски надзор			
<i>1.1.</i>	<i>Узорковање</i>			
1.1.1.	Анализа (ком)	860	822	1,682
1.1.1.1.	Неуредни узорци (ком)		15	15
1.1.1.1.1.	Неуредни узорци прегледом на граници (ком)		8	8
1.1.1.1.2.	Неуредни узорци послани лабораторији (ком)		7	7
1.1.2.	Враћене пошилике (ком)		9	9
1.1.3.	Уништене пошилике (ком)		4	4
1.1.4.	Отклањање неправилности (ком)		2	2
1.2.	Накнада за рад инспекција			
1.2.1.	Накнада у спољнотрговинском промету (КМ)	1,454,247	1,487,494	2,941,741
1.3.	Прегледана увезена роба на граници (t)			
1.3.1.	Меркантилна и конзумна робе (t)	612,686	795,245	1,407,931
1.3.2.	Сјеме (kg)	10,344	12,935	23,279
1.3.3.	Саднице пољопривредног биља (ком)		2,446,348	2,446,348
1.3.4.	Саднице цвијећа (ком)		932,581	932,581
1.3.5.	Резано цвијеће (t)		391	391
1.3.6.	Саксијско цвијеће (ком)		438,200	438,200
1.3.7.	Пестициди (kg)	1,096	2,140	3,236
1.3.8.	Компост (t)		3,924	3,924
1.3.9.	Минерална ђубрива (t)	446,569	75,981	522,550
1.3.10.	Шумски дрвни сортименти (м3)		16,002	16,002
1.3.11.	Резана грађа (м3)		13,141	13,141
2.	Унутрашњи инспекцијски надзор			
2.1.	<i>Искључено из промета</i>			
2.1.1.	Сјеме (kg)		1,434	22,808
2.1.2.	Садни материјал (ком)		410	6,475
2.1.3.	Фитофармацеутска средства (kg)		193	15,833
2.1.4.	Фитофармацеутска средства (л)		147	29,516
2.1.5.	Сточна храна искључена из промета (kg)		3,110	19,025
2.2.	<i>Враћено у промет</i>			
2.2.1.	Сјеме (kg)			22,668
2.2.2.	Садни материјал (ком)			5,110

2.2.3.	Фитофармацеутска средства (кг)		15,148	15,148
2.2.4.	Фитофармацеутска средства (л)		26,674	26,674
2.2.5.	Сточна храна враћена у промет (кг)		6,765	6,765
2.3.	<i>Одузето и уништено</i>			
2.3.1.	Сјеме (кг)		48,753	48,753
2.3.2.	Садни материјал (ком)		85	85
2.4.	<i>Плаћене наканде и повраћај средстава</i>			
2.4.1.	Накнада за промјену намјене пољ.земљишта (КМ)		7,207	7,207
2.4.2.	Повраћај средстава подстицаја (КМ)		27,634	27,634
2.5.	<i>Узорковање</i>			
2.5.1.	Анализа (ком)		12	12
2.5.2.	Неуредни узорци (ком)			
2.6.	<i>Прекршајне мјере</i>			
2.6.1.	Издати прекршајни налози (ком)		37	37
2.6.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		31,620	31,620
2.6.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		855	855
2.6.2.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		11,225	11,225
2.6.3.	Поднесене прекршајне пријаве (ком)	24	19	43
2.6.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)	13		13
2.6.3.2.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)	2,360	120	2,480

2.2. Спољнотрговински инспекцијски надзор

У спољнотрговинском промету (фитосанитарна контрола у увозу, извозу и превозу на 7 граничних прелаза) 13 републичких пољопривредних инспектора је у контроли легалности рада производње и промета робе и услуга на граници (увоз живих биљака, дијелова биљака и биљних производа, средстава за заштиту биља, ђубрива и оплемењивача земљишта и извоз биља) урадила 63.172 контроле. Од 1.682 узета узорка само је 15 било негативних. Републички пољопривредни инспектори су у 9 случаја вратили пошиљку, у 4 случаја уништили пошиљку и у 2 случаја предекларисали робу. У корист Буџета Републике Српске фитосанитарни инспектори наплатили су накнаду у износу од 2,941,741 КМ. Републичка пољопривредна инспекција је посебан акценат дала контроли садног и сјеменског материјала и средстава за заштиту биља (пестицида) који углавном стижу из сусједних земаља (Србија и Хрватска). Гранични фитосанитарни инспектори врше обавезно узорковање увезених пошиљака. Успостављена је добра сарадња са Пољопривредним институтом Бања Лука и Пољопривредним заводом Бијељина, који су овлаштени за вршење лабораторијских анализа. Значајно је што су на граничној контроли у 2007. години успостављена правила и процедуре, уведен скраћени управни поступак, у виду клаузула, код одобравања увоза/провоза, који се по први пут јединствено примјењује на цијелој граници БиХ, редефинисан и усаглашен списак роба које подлијежу надзору пољопривредне инспекције. Наведено и нова организација граничне службе у Инспекторату даје основа за појачане контроле пошиљака биља које представљају висок ризик за преношење болести и штеточина, за узимање узорака на основу анализе ризика и за контролу над пошиљкама које се налазе у складиштима увозника до добијања резултата анализе.

2.3. Унутрашњи инспекцијски надзор

У унутрашњем инспекцијском надзору 5 републичких пољопривредних инспектора извршило је 1.139 контроле (највише контрола у области постицаја у пољопривреди, у биљној производњи и фитосанитарним средствима). У 272 неуредне контроле (24% извршених контрола) инспектори су предузели 131 корективну мјеру, 136 репресивних управних мјера (разни облици забрана), 81 прекршајну и једну кривичну мјеру. У посматраном периоду инспектори су искључили из промета 24.242 kg сјемена (враћено у промет 22.668 kg), 6.885 ком садног материјала (враћено у промет 5.110 kg), 16.026 kg и 29.663 l фитофармацеутских средстава (враћено у промет 15.148 kg и 26.674 l) и 22.135 kg сточне хране (враћено у промет 1.470 kg и 6.765 l). Поред овлаштених институција, организована је и проведена контрола код свих произвођача сјемена и садног материјала, регистрован је значајан број произвођача вина и ракије, успостављен је механизам давања сагласности од стране Министарства на мијењање катастарских култура и класа пољопривредног земљишта и др.

2.3.1. Производња сјемена и садног материјала пољопривредног биља

У области производње сјемена и садног материјала пољопривредног биља, по први пут се приступило планирању, организовању и спровођењу контрола код свих регистрованих произвођача сјемена и садног материјала. Ове контроле су допринијеле значајном побољшању квалитета сјемена и садног материјала, а истовремено су утврђени релевантни подаци од значаја за контролу намјенског добијања средстава подстицаја за произведено сјеме и садни материјал. Контролама је посебна пажња посвећена поријеклу и категорији употребељеног репродукционог материјала.

2.3.2. Заштита биља

У области заштите биља (заштита биља од болести, штеточина и корова, здравствена контрола биља у производњи и унутрашњем промету, производња и промет средстава за заштиту биља) значајно су пооштрене контроле и провођене акције које су имале за циљ провјеру испуњености законских услова за продају средстава за заштиту биља на велико и мало. Од 191 субјекта контроле (7 продаја на велико и 184 пољопривредних апотека) услове није испуњавао 121 субјект контроле. Ова акција имала је значајних резултата који се огледају у запошљавању једног броја дипломираних инжењера пољопривреде за рад у пољопривредним апотекама. Као круна ових активности требало би да услиједи потези Министарства који практично значе прописивање, организовање и провођење допунског испита за дипломиране инжењере пољопривреде који нису завршили смјер заштите биља, али јесу неки од смјерова биљне производње. На овај начин, послје положеног испита, инжењери би добили сертификат о оспособљености за рад у пољопривредној апотеци. Имајући у виду недостатак инжењера заштите биља, на овај начин системски и дугорочно био би ријешен овај проблем. Услиједиле су контроле здравственог стања биља у производњи и промету, депоновања и безбједног уништавања средстава за заштиту биља и амбалаже.

2.3.3. Производње и промет вина, ракије и дувана

Уобласти производње и промета вина и ракије остварени су значајни помаци. Наиме, реистровано је 11 произвођача вина и ракије, углавном у Херцеговини. Крајем ове године и почетком наредне године планирано је реализовање активности контроле стављања у промет вина и ракије. У овој области до сада није пуно урађено и слиједе активности на обавјештавању субјеката контроле о наредним активностима инспекције, а на основу приоритета, динамике провођења и предузимања законом прописаних мјера у сарадњи са Министарством.

Производња и промет вина и ракије мора бити још више предмет инспекцијског надзора. Велики је број произвођача ракије, а све више и вина, који производе и стављају у промет вино и ракију у ринфузном стању (производња и промет не одвијају се у складу са Законом о вину и ракији). Тежиште рада ће бити на превентивном дјеловању са циљем да произвођаче упознамо са условима за производњу и стављање у промет и спреча

вање продаје вина и ракије у ринфузном стању, односно вина и ракије ако нису произведени и стављени у промет у складу са законом на пијацама и другим мјестима укључујући трговачке и угоститељске објекте и контроле квалитета вина и ракије код регистрованих произвођача.

Слична је ситуација са производњом и прометом сировог дувана у листу, ферментисаног и резаног дувана.

2.3.4. Производње и промет хране за стоку

Сточарска производња (производња и узгој квалитетне приплодне стоке, осјемењавање стоке, зоохигијенски услови за држање стоке, трговина квалитетно приплодном стоком, производња хране за животиње и производа животињског поријекла и др.) није била довољни обухваћена инспекцијским надзором, што ће се убудуће имати виду.

У области сточарства доста је урађено на квалитету хране за стоку предузимањем управних мјера са циљем да произвођачи испитују узорке хране за животиње код институција које су за то овлаштене. Сами инспектори узимали су узорке и слали исте на испитивање. У овој области сматрамо врло важним да се донесе нови правилник о квалитету хране за животиње којим би били прописани нови параметри квалитета у складу са легислативом ЕУ.

Посебно проблематично може бити то што се узорци хране за стоку не испитују на садржај микотоксина, обзиром да недостаје законска регулатива.

2.3.5. Заштита пољопривредног земљишта

Постигнути су значајни резултати у области пољопривредног земљишта (заштите, унапређење и коришћење, катастарско класирање и бонитирање

пољопривредног земљишта, а посебно обрадивог од прве до пете катастарске класе¹⁷⁾ појачаним контролама, али прије свега успостављањем веће дисциплине у области катастарског класирања, односно бонитирања земљишта. Наиме, успостављен је механизам да Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде учествује у заједничком увиђају на лицу мјеста са Геодетском управом и на основу налаза даје или одбија давање сагласности за промјену катастарских култура и катастарских класа пољопривредног земљишта. Овим је, за сада, спријечено или смањено неоправдано мијењање култура и класа које су се изводиле по захтјеву странке, а по нашем мишљењу, по правилу, да би се избјегло плаћање накнаде за промјену намјене пољопривредног земљишта или да би се износ накнаде вишеструко умањио. Пољопривредно земљиште је угрожено промјеном намјене која се не врши у складу са законом (изградња, експлоатација шљунка и пијеска, запуштеност и необрађивање, неправилна обрада, ђубрење и примјена средстава за заштиту биља и сл.), уствари изнимке временом постају правило. Контролом ће бити обухваћени и надлежни органи у градовима/општинама у смислу законитости обрачуна накнаде за промјену намјене, доношења рјешења о давању пољопривредне сагласности, доношења рјешења о ослобађању од плаћања накнаде, доношења одобрења за привремену промјену намјене за експлоатацију минералних сировина, усмјеравања и кориштења средстава накнаде и др.), као и други органи који административним поступцима мијењају културе и класе пољопривредног земљишта. Сматрамо да је у овој области неопходно снажније ангажовање и Министарства обзиром да циљ не може нити смије бити да неко плати накнаду за промјену намјене већ да се спријечи промјена намјене и заштити, посебно обрадиво пољопривредно земљиште од прве до пете катастарске класе и сачува за пољопривредну производњу односно да се намјена мијења изузетно и на прописани начин. Значајно би било да се на нивоу Републике Српске донесу Основе заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта, а на нивоу општина Основе у складу са Основама Републике Српске и да урбанистичке и просторне планове усагласе са усвојеним Основама.

2.3.6. Подстицаји у пољопривреди

Подстицајима у пољопривреди дато је значајно мјесто по броју планираних инспекцијских контрола због великог броја корисника.

3. Закључне напомене

Значајно је да није било појаве карантинских болести и штеточина код увозних пошиљки биља.

У раду инспекције на граници учињени су велики напори и остварени резултати који се огледају у следећем:

- у складу са одредбама Закона о заштити биља, у случајевима када су испуњени услови, код одобравања увоза/прОВОЗА уведен је скраћени управни поступак,

¹⁷ Према Закону о пољопривредном земљишту „Пољопривредно земљиште као природно богатство и добро од општег интереса користи се за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним овим законом“

односно одобравање се врши стављањем клаузула на пријаву пошиљке за преглед и (овакав јединствен поступак је, по први пут, усаглашен и уведен у оба Ентитета, Дистрикту Брчко и овим је значајно смањено администрирање и обезбијеђена већа проходност и ефикасност рада на граничним прелазима),

- на иницијативу Инспектората извршено је усаглашавање списка роба које подлијежу фитосанитарној контроли (уочено је да се код увоза/провоза прегледа знатан број роба/производа који се не прегледају у земљама окружења, а које не представљају ризик за преношење биљних болести и штеточина), с напоменом усаглашени списак роба из фитосанитарне области чека на усвајање од стране надлежног органа и оперативно уношење у информациони систем Управе за индиректно опорезивање,

- фитосанитарни сертификати се издају само за пошиљке биља које се извозе или реекспортују из БиХ (од 01.09.2007. године све активности око штампања, издавања, правдања фитосанитарних сертификата су централизоване и под потпуном контролом).

У унутрашњој контроли највише прегледа остварено је у области подстицаја у пољопривреди и у производњи сјемена и садног материјала. Производња, дорада и стављање у промет биља, у првом реду сјемена и садног материјала у производњи и унутрашњем предмету, предмет је посебне пажње пољопривредног инспекцијског надзора. Код домаћих произвођача посебно ће се убудуће инсистирати на спречавању производње и продаје сјемена и садног материјала произвођача који нису уписани у регистар и чија производња се не прати на основама Закона, а код регистрованих произвођача на поријеклу и категоријама сјемена употријебљеног за репродукцију, поријеклу репродукционог садног материјала, квалитету и здравственом стању, количини произведеног сјемена и садног материјала и паковању и декларисању.

У областима унутрашњег пољопривредног инспекцијског надзора републички пољопривредни инспектори су у контролама уочили следеће:

- изузев производње сјемена и садног материјала, нема организованог мониторинга здравља биљака тј. не постоји јединствен систем служби за заштиту биља (теренска, извјештајно - прогнозна, савјетодавна и инспекцијска),

- незавршена регистрација стоке и пољопривредних газдинстава, непостојање регистара из области производње сјемена и садног материјала и другог биља, пољопривредних апотека, велепродаја средстава за заштиту биља, непостојање основа заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта и земљишног информационог система, непостојање електронске базе података овлашћених организација, непостојање електронске базе података корисника средстава подстицаја велика су препрека за сређивање стања у овим областима,

- систем овлашћивања за вршење послова из различитих области (контрола над производњом, различита испитивања и сл.) је испод задовољавајућег нивоа и не одговара реалној ситуацији и стварним потребама и било би неопходно извршити ревизију свих досадашњих овлашћења,

- недостатак подзаконских аката онемогућава квалитетан инспекцијски надзор (рибарнице, подруми, регистрациони сертификати за дистрибуцију ђубрива и др.)

- недовољно су селективни, јасни и прецизни прописани услови за остваривање права на подстицаје у пољопривреди,

- непостојање централизованог система сертификаковања сјемена и садног материјала (одобравање и штампање декларација и вођење централне евиденције),

управљања риболовним водама и рибљим фондом (прописивање, штампање и издавање риболовних дозвола, вођење централне евиденције поштравање уговорених услова за коришћењу риболовних вода),

- издато је само десетак сагласности за експлоатацију минералних сировина на пољопривредном земљишту.

Плански циљеви пољопривредне инспекције:

- поједностављивање и побољшање ефикасности рада граничне инспекције,
- повећање нивоа друштвене дисциплине у области пољопривредног земљишта, у области производње и промета вина и ракије, у области квалитета хране за стоку, у области продаје средстава за заштиту биља, законитости добијања средстава подстицаја у пољопривреди,

- планирање, организовање и спровођење потпуне контроле над производњом сјемена и садног материјала пољопривредног биља,

- повећање друштвене дисциплине у области производње и промета вина и ракије.

Обзиром на наведено убудуће ће се развијати приступ систематичног уређења појединих области инспекцијског надзора и то уз пуно учешће, прије свега Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и других надлежних органа и организација. У ове активности стално ће бити укључени градски/општински пољопривредни инспектори.

ОБЛАСТ ШУМАРСТВА И ЛОВСТВА (РЕПУБЛИЧКА ИНСПЕКЦИЈА ЗА ШУМАРСТВО И ЛОВСТВО)

Уводне напомене

Инспекција за шумарство и ловство надзиру 24 шумска газдинства са преко 700.000 ха шуме (око 46.000 ха/инспектор) и око 450 регистрованих пилана (велики број нерегистрованих пилана повремено раде). Број инспектора није довољан за ефикасно покривање инспекцијским надзором свих области надзора у овој области.

1. Кадровски потенцијал Инспекције за шумарство и ловство

Р. бр	Шумарска инспекција	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори				
1.	Шумарски инспектори		15	1			16	17			16
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Републичкој инспекцији за шумарство и ловства систематизовано је 16 инспектора. Попуњено је 100% извршилаца и то 15 инспектора у контроли у области шумарства и ловства и главни шумарски инспектор. Обзиром на број шумских газдинстава, величину и значај дотичног природног ресурса број инспектора за шумарство и ловство посебно ће се анализирати и довести у везу са величином и значајем овог ресурса.

2. Активности Инспекције за шумарство и ловство

2.1. Квантитативни показатељи

Републичка шумарска инспекција обавља унутрашњи инспекцијски надзор у области шумарства и ловства. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – септембар 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Шумарска инспекција	2.419	390	241	29	117		2
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Шумарска инспекција	1.419	333	205	53	99	47	146	47	7	4
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Шумарска инспекција	3.838	723	446	82	99	164	263	164	7	6
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2,497	3,084	5,581	3,084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке инспекције за шумарство и ловство:

Р. бр.	Подаци о раду Инспекције за шумарство и ловство	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07.
1.	Карактеристични подаци			
1.1.	Затворено нелегалних пилана		16	16
1.2.	Количина заплијењених ШДС (м3)		223	223
1.2.1.	Вриједност заплијењених ШДС (КМ)		15,965	15,965
2.	Прекршајне мјере			
2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		99	99
2.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		73,040	73,040
2.1.3.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		670	670
2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		90	90
2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		61,790	61,790

2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		687	687
2.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)	27	10	37
2.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)	34,010	8,320	42,330
2.3.2.	Изречене казне по прекршајним пријавама (просј.КМ)	1,260	832	1,144

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Инспекција за шумарство и ловство је у унутрашњем промету извршила 3.838 контролу (90% у области шумарства и 10% у области ловства). У 723 неуредне контроле (19% извршених контрола) инспектори су предузели 446 корективних мјера, 82 репресивних управних мјера (16 одузимања шумских дрвних сортимената, 57 забрана сјеча и 9 остало), 99 прекршајних налога и 164 прекршајне и 6 кривичних мјера.

2.2.1. Област шумарства

У септембру 2006. године укинута је издавање фитосертификата од стране инспекције за шумарство и ловство и то пренесено у надлежност пољопривредној инспекцији која ради на граничним прелазима, што је у многоме растеретило републичке инспекторе за шумарство и ловство.

Тежиште рада инспекције за шумарство и ловство односило се на прегледе дознаке стабала за сјечу, контролу евиденција о озвршеним радовима и проведеним мјерама у шумарству, контролама промета шумско дрвних сортимената, извршења шумско-узгојних радова по простој и проширеној репродукцији шума, контролу спровођења мјера заштите шума од пожара, контролу извођења радова у шумарству, контролу заштите шума од свих видова штета (преглед чуварских реона и рад чувара шума).

Још неке измјене у начину рада Инспекције за шумарство и ловство:

- инспектори подручног одјељења задужени су за шумско – привредна подручја и шумска газдинства на тој територији,
- инспектори обавезно врше контролу извршења рјешења,
- инспектори не раде на пословима јавних овлашћења у области издавања сагласности и сличних докумената, који су предмет инспекцијског надзора,
- наредбу о забрани сјече воћкарица инспектори третирају као апсолутну забрану сјече и промета воћкарица,
- инспектори користе могућности заједничких контрола са другим инспекцијама,
- врши се уједначавање казнене политике и поштује се јединствени приступ у вези са одређивањем одговорног лица у јавном предузећу у области шумарства.

2.2.2. Област ловства

У области ловства контроле су обављала два републичка инспектора, али су новим приступом задужени сви инспектори за рад и у области шумарства и ловства.

3. Закључне напомене

У инспекцијском надзору у областима шумарства у контролама је уочено следеће:

- проблеми у вођењу евиденција о сјечи и извршеним радовима и проведеним мјерама, предвиђени шумскопривредним основама и пројектима за извођење, као и стављање дрвета у промет,

- шумско-узгојни радови и радови заштити шума, сјечи и отварању шума, предвиђени шумскопривредним основама и плановима за извођење, не извршавају се за сваку годину по обиму и квалитету,

- чуварска служба у шумским газдинствима је недовољно ефикасна обзиром на ниво бесправне сјече и крађе дрвета (у државним шумама у периоду од 01.01. до 30.06.2006 године евидентирано је 7.313 m³ бесправних сјеча са отуђивањем шумских дрвних сортимената, 961 m³ бесправних сјеча без отуђивања шумских дрвних сортимената, 106 m³ шумских крађа готових шумских сортимената, што укупно износи 7.862 m³ бесправних сјеча. Укупна вриједност шумских штета износи 1.123.948 КМ. Против починилаца бесправних сјеча и крађа дрвних сортимената представници управљача шума поднијели су 285 кривичних пријава и 562 прекршајне пријаве),

- здравствено стање шума у више шумскопривредних подручја је незадовољавајуће (интензитет напада поткорњака и губара, ниво случајних ужитака и озбиљна појава сушења шума),

- присутни случајеви проблематичног рада комисија за вршење техничког пријема изведених радова по пројектима за извођење,

- честе појаве неуспостављања прописаног шумског реда,

- присутност случајева пустошења шума,

- ненамјенски се користи дио средства просте и проширене репродукције,

- нема битног прекорачења у укупним количинама планираног етата, али се јављају проблеми у просторном распореду,

- расте број узурпација,

- недовољно је конзистентна регулатива која се односи на обиљежавање граница заштитних шума и шума са посебном намјеном, обиљежавање, обројчавање и стављања у промет шумских дрвних сортимената, начин кориштења средстава просте репродукције, успоставу и одржавање шумског реда, вођење евиденција о извршеним радовима и проврденим мјерама (нарочито се ово односи на подзаконске акте, као што је Правилник о потребним евиденцијама, Правилник о вршењу дознаке, Правилник о минималним условима које треба да испуњавају извођачи радова, Упутство о обројчавању плочицама шумских дрвних сортимената када се стављају у промет, Правилник о шумском реду, Наредба о привременој забрани сјече и промета воћкарица у државим и приватним шумама и посједима),

- посебан проблем представљају неријешени имовинско - правни односи између приватних шума и парцела и државних шума, узурпације и др.

Републичка инспекција за шумарство и ловство остварује одличну сарадњу са осталим инспекцијама које се налазе у оквиру инспектората али и протвпожарном инспекцијом, те криминалистичком полицијом МУП-а РС.

ОБЛАСТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТИЊА И ВЕТЕРИНАРСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (РЕПУБЛИЧКА ВЕТЕРИНАРСКА ИНСПЕКЦИЈА)

Уводне напомене

Ветеринарски инспектори у унутрашњем инспекцијском надзору надзиру:

- 887 регистрованих субјеката (113 клаоница, 3 индустријска и 9 занатских произвођача меса, 2 индустријска и 28 произвођача млијека, 8 објекта за производњу кондиторских производа, 15 рибогојилишта са 365 ha рибљака, 575 складишта за промет намирница анималног поријекла, 3 објекта за прераду коже, 5 објекта за производњу хране за животиње, 1 објекат за производњу мајонезе, 1 објекат за производњу јаја, 75 ветеринарских станица и ветеринарских амбуланти, 49 ветеринарских апотека, 12 пчеларских задруга)

- преко 10.000 нерегистрованих субјеката (око 5.000 откупних станица за сирово млијеко, око 5.000 говедарских, перадарских и свињогојских фарми и велики број произвођача меда),

- око 300.000 говеда (око 230.000 обиљежено), око 520.000 свиња (око 460.000 обиљежено), око 300.000 оваца и коза (око 200.000 обиљежено), 52.000 око коња (нису обиљежени), око 100.000 паса (од 70.000 ловачких паса 35.000 је обиљежено чиповима), око 5 милиона перади.

1. Кадровски потенцијал Ветеринарске инспекције

Р. бр	Ветеринарска инспекција	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно реп.убл. инспектори				
1.	Ветеринарски инспектори ¹⁸		7	1			8	9	34	18	42
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Републичкој ветеринарској инспекцији систематизовано је 9 инспектора. Попуњено је 90% извршилаца и то 7 инспектора у ветеринарском надзору на подручју Републике и главни ветеринарски инспектор.

С обзиром да је недовољан број општинских ветеринарских инспектора (34 инспектора у 18 општина), стални ветеринарски надзор у производњи покрива 53 овлашћена инспектора у 42 ветеринарске организације, чиме се доводи у питање независност инспекцијског надзора. Број ветеринарских инспектора посебно ће се анализирати са општинама и довести у везу са сложеношћу проблематике у области коју надзире ова инспекција.

¹⁸ За контролу у производњи анималних производа овлашћена су 53 ветеринара у 42 ветеринарске организације

2. Активности Републичке ветеринарске инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Републичка ветеринарска инспекције обављају унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – септембар 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Пријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Ветеринарска инспекција	519	152	146	26	2		
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријешене	
1.	Ветеринарска инспекција	1.257	455	330	45	27	16	43	16		3
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријешене	
1.	Ветеринарска инспекција	1,776	607	476	71	27	18	45	18		3
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2,497	3,084	5,581	3,084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке ветеринарске инспекције:

Р. бр.	Подаци о раду Ветеринарске инспекције	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07
1.	Нешкодљиво уништене заражене животиње			
1.1.	Говеда (ком)	6	26	32
1.2.	Коњи (ком)		8	8
1.3.	Оваце и козе (ком)		1,105	1,276
1.4.	Свиње (ком)		31	313
1.5.	Пчеле (кошница)		79	190
1.6.	Живина (ком)		2,766	2,766
1.7.	Сјеме за вјештачко осјемењавање (доза)		2,000	136,000
2.	Живе животиње стављене у карантин			
2.1.	Говеда (ком)		1,013	2,074
2.2.	Сјеме за вјештачко осјемењавање (доза)		13,500	139,500
2.3.	Рибља млађ (kg)		54,000	103,000
2.4.	Остале намирнице анималног поријекла (kg)		16,840	16,840
3.	Уништене намирнице анималног поријекла			
3.1.	Свјеже месо (kg)			1,848
3.2.	Остале намирнице анималног поријекла (kg)		16,840	
4.	Узорковање			
4.1.	Анализа (ком)			1004
4.2.	Неуредни узорци (ком)			165

4.3.	Враћене пошиљке (ком)		53	53
5.	Дијагностичка испитивања			
5.1.	Говеда (по налогу инспекције)		169	169
5.2.	Говеда (за издавање млијечних картона)		20,000	20,000
5.3.	Овце и козе (по налогу инспекције)		4,520	4,520
5.4.	Свиње (по налогу инспекције)		36	36
5.5.	Коњи (по налогу инспекције)		56	56
6.	Прекршајне мјере			
6.1.	Издати прекршајни налози (ком)		27	27
6.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		13,890	13,890
6.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		514	514
6.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)			
6.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)		16	16

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Контроле у 2006. вршене су без прецизно урађеног плана. Ефекти су значајни у области сузбијања заразних болести у Републици Српској и контролама провођења карантинских мјера (контроле по обавези):

- у 72 случаја од 102 контроле нешкодљиво је уништено 4165 заражених животиња (1.105 оваца због бруцелозе, 72 свиње због класичне куге свиња), 87 кошнице пчела због америчке трулежи, 16 лисица и 3 пса због бјеснила, месо од 89 трихинелозних домаћих и 17 дивљих свиња и 2.766 перади због new kastle),

- у области производње и промета намирница анималног поријекла је извршено је 270 контрола (103 у производним објектима, 26 на сточним пијацама, 81 у малопродајним објектима и 60 контрола промета ветеринарских лијекова),

- у области ветеринарске дјелатности извршено је 90 контрола (18 контрола рада овлаштене ветеринарске инспекције, 2 контроле здравствених увјерења, 2 контроле накнада за ветеринарско-санитарне прегледе и 68 контрола провођења карантинских мјера за одузете животиње у промету и то 1.013 животиња у „Фармаланд“ Нова Топола и 36 животиња у „Месопродукту“ Бијељина).

У 2007. години обиљежавање животиња није завршено. Контроле се по правилу врше након појаве заразне болести.

Нешкодљиво је уништено 608 животиња:

- 282 свиња (250 због класичне свињске куге у Билећи и 32 свиња због трихинелозе у Бијељини и Бања Луци),

- 26 говеда (13 због везикуларног стоматитиса у Теслићу, 3 због бруцелозе у Сребреници и 10 због ензоотске леукозе у Осмацима),

- 137 оваца (91 због бруцелозе у Сребреници и 46 због бруцелозе у Новом Граду),

- 34 козе због заразног енцефалитиса и артритиса у Дервенти (Плехан),

- 8 коња због инфективне анемије копитара (ИАК) у Шипову и Мркоњић Граду и

- 111 пчелињих друштава због америчке трулежи.

У 2007. години заплијењено је од стране ДГС и ЦЈБ Бијељина 341 животиња у пограничном појасу (околина Зворника, Бијељине и подручје Власенице) и то 136 јагњади и јаради, 94 телади и 111 комада крупне стоке (карантинска процедура

проведена у „Месопродукт“ Бијељина). Карактеристична је појава лептоспирозе код увежених грла из Републике Чешке о чему је обавијештена Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине, а извозник из Републике Чешке је упозорен. Посљедња пошиљка грла (11.8.2007. године) од 35 комада је у реду.

У 2007. години нешкодљиво је уништено 1.769 кг сјежег јунећег меса (Бијељина) и 79 кг свињског меса (Источно Сарајево).

Због 12 обољелих људи од бруцелозе на подручју општине Сребреница, које већ има све облике епидемије, након прве потврде бруцелозе код оваца у селима Бајрамовићи и Подравањ, 7. јула о. г. Инспекторат је иницирао потребу предузимања посебних мјера и за подручје општине Сребреница сачињен је Акциони план са детаљним активностима свих институција из области ветеринарства, укључујући и представнике општине Сребреница и представнике УНДП, која је овце и подијелила као донаторство без претходно извршених консултација са ветеринарском службом Републике Српске тек у октобру о.г. (носиоц посла Ветеринарски институт „Др Васо Бутозан“ и Министарство ПШВ).

У 2007. години у Републику Српску је увезено и карантинска процедура проведена над 726 приплодна грла (високостеоне јунице из Њемачке и Чешке) и 235 осталих животиња (Холандија), као и над 136.000 доза сјемена за вјештачко осјемењивање и 68 тона увезене рибље млађи из Холандије.

Посебан проблем је био промет живим животињама са сточних догона из Федерације Босне и Херцеговине у Републику Српску. По правилу ове животиње нису обиљежене прописаним ушним маркицама што доводи у сумњу поријекло животиња. Увјерења о здравственом стању животиња која издају ветеринарске организације су такођер различита. Поједине ветеринарске организације их саме штампају и иста не садрже све неопходне податке. У конкретном случају Инспекторат је предлажио прелазни рок од два мјесеца, након којег ветеринарске инспекција Републике Српске и надлежне ветеринарске организације неће толерисати промет живих животиња која нису прописно обиљежене и која не посједују прописану ветеринарску документацију.

Од септембра 2007. године на снази је Наредба о спровођењу ванредних инспекцијских контрола у угоститељским објектима која ће трајати све дотле док све животиње (јагњад и прасад која се пеку у печењарама), не буду претходно ветеринарски прегледане.

У 2007. години вршене су инспекцијске контроле у свим сегментима ветеринарске дјелатности осим у области производње и промета сточне хране, што ће се по плану до краја године планирати, заједно са пољопривредном инспекцијом.

2.2.1. Здравствена заштита животиња и ветеринарска дјелатност

У областима здравствене заштите животиња и ветеринарске дјелатности у контролама је уочено да и поред радикалних мјера које је у области сузбијања заразних болести животиња и зооноза предузимала ветеринарска инспекција (метод „stamping out“, тј. еутаназија) није дошло до смањења обољелих животиња. Нека запажања из контрола у овој области:

- појави заразних болести погодује недовољно контролисано кретање животиња, номађење, као и непровођење превентивних мјера,
- процес обиљежавања животиња није завршен,

- није извршена ревизија система регистрације објеката (одговорност власника и држаоца животиња, одговорности ветеринарске службе на једном епизоотиолошком подручју и обавезе Агенције за обиљежавање животиња, као и обавезе регионалних канцеларија за унос података),

- категоризација објеката који су под сталним ветеринарским надзором, наведена и у самом Рјешењу ресорног Министарства, све активности, а које су Законом прописане, у објектима и требају бити на нивоу на којем се налази објекат. То конкретно значи да ће се направити процедуре ветеринарског надзора (пр: велики објекти имају читав персонал који може израдити било који стандард (НАССР) у систему самоконтроле у својим објектима, док други то не могу учинити. То не значи да и они немају обавезу да раде брижљиво, да воде бригу о хигијенском стању и да за то не мора имати евиденцију. Не треба увијек имати академски приступ код увођења НАССР система, јер наметање такве обавезе у сиромашним регијама са малим бројем животиња, занатским објектима у којима се врши клање животиња само за потребе малог броја објеката, била би илузорна, тако да ћемо и у тим општинама заједно прописати процедуру око ветеринарских прегледа,

- план сузбијања заразних болести није донесен.
- плаћање штете фармерима по основу појаве заразних болести је нередовно и несистематично,

- није ријешен проблем сточних гробља, кафилерија и сл,
- неусаглашеност ветеринарских увјерења и пасоша на подручју БиХ ствара проблеме у кретању и промет живих животиња,

- стање у производним објектима у којима се врши израда производа анималног поријекла (сугестија да се изврши ревизија издатих рјешења о испуњености услова за рад),

- ветеринарски надзор у производним објектима углавном раде овлаштени ветеринарски инспектори, осим на подручју општине Србац, Градишка и Града Бања Лука, у којима ове послове обављају градски/општински инспектори (предузимамо мјере да овај модел организације устројити и у другим општинама, а посебно у општинама у којима се налази велики број објеката који су под сталним ветеринарским надзором (Лакташи, Приједор и Бијељина),

- повремени проблеми у плаћању накнаде за извршену еутаназу, за извршено узорковање ствара проблеме у сузбијању заразних болести,

- недовољна систематска едукација сточара,
- потребно је систематски радити на јачању лабораторија.

2.2.2. Сузбијање заразних болести животиња

Сузбијање заразних болести животиња (класична куга свиња, заразни артритис и енцефалитис коза и америчка гњилоћа пчела) и зооноза (бруцелоза и q-groznica код оваца и коза, бјеснило, трихинелоза) је приоритет Ветеринарске инспекције Републике Српске. У 2006. и 2007. години на подручју Републике Српске нисмо имали заразне болести које имају карактер епидемије. Болести су се појављивале спорадично у једном или више домаћинстава. Било је и обољевања људи. Обзиром да је почетком 2006. године авијарна инфлуенца (птичији грип) дијагностикован на подручју општине Јајце у Федерацији БиХ, републички и општински ветеринарски инспектори укључили су се

на територији општине Језеро у Републици Српској у предузимање мјера за сузбијање ове зоонозе. Ветеринарски инспектори су у контроли сузбијања заразних болести животиња и зооноза нешкодљиво уништили 32 говеда, 1.276 коза и оваца, 313 свиња, 190 кошница пчела, 2.766 комада живине и 138.000 доза сјемена за вјештачко осјемењавања. У карантин је стављено 2.074 говеда, 103.000 кг рибље млађи и 139.500 доза сјемена за вјештачко осјемењавања. У 2006. и 2007. години инспектори су се ангажовали на устројавању обавезне законске евиденције у објектима који су под сталним ветеринарским надзором. У 2006. години ни један производни објекат (114 клаоница, 12 индустрија меса, 28 млекара, 8 производних објеката у којима се производе кондиторски производи, 15 рибогојишта) није имао обавезну евиденцију. Данас нема ни једног објекта у којем таква евиденција не постоји. Ове активности је потребно што прије завршити због генералне инспекције Канцеларије за храну и ветеринарство (FVO) из Даблина, која ће успијети крајем 2007. године (питање уврштавања Босне и Херцеговине на листу земаља које могу извозити намирнице анималног поријекла у земље ЕУ). Генерална инспекција FVO из Даблина захтјева посебан ангажман свих учесника у ветеринарском ланцу, а посебно ветеринарске инспекције.

Неопходно је изградити и реализовати стратегију сузбијања заразних болести која би обезбједила да се у цијелој Републици Српској спроводе мјере по истим критеријима.

Систем сертификације производа (издавање сертификата – образац 2б, бивши ВС) и контроле кретања животиња (издавање сертификата 2а) не осигурава следљивост, од фарме до трпезе. Не постоји метод да се искључи кретање заражених животиња на фарме која су слободне од болести (због сукоба интереса).

2.2.3. Производња и промет намирница анималног поријекла

У контроли производње и промета намирница анималног поријекла у унутрашњем промету ветеринарски инспектори су уништили 1.848 кг свјежег меса и 16.840 кг осталих намирница анималног поријекла. У 2006. години ни један објекат под сталним ветеринарским надзором није посједовао прописану документацију. Данас је у свим објектима успостављен систем прописаних евиденција.

2.2.4. Помет ветеринарских лијекова

Промет ветеринарских лијекова и помоћних ветеринарских средства је област која је била предмет инспекцијских контрола. У инспекцијским контролама нису затечени лијекови који нису уписани у регистар надлежног Министарства. Генерално, у свим ветеринарским апотекама присутан је проблем кадрова обзиром на обавезу запошљавања доктора ветеринарске медицине или дипломираних ветеринара за рад са ветеринарским лијековима и биолошким препаратима који се примјењују ињекционо. Промет и употреба антибиотика у ветеринарским амбулантима је доста проблематична. Неријешен је проблем уништавања ветеринарских лијекова.

2.2.5. Рад ветеринарских организација

Надзор над радом ветеринарских организација је системски рађен у 2006. и 2007. години. Ветеринарска служба је у потпуности приватизована 2003. године и од тада се није довољно пажње посвећивало њеном раду. Ветеринарска служба има значајне законске обавезе: здравствена заштита животиња и становништва на одређеном епизоотиолошком подручју, рад у објектима који су под сталним ветеринарским надзором (овлаштена инспекција), идентификација и контрола кретања животиња по прописаним правилима и процедурама. Уочен је низ незаконитих радњи у области обиљежавања животиња (идентификација животиња непознатог поријекла), у кориштењу подстицајних средства за дијагностику млијечних грла (наплата из подстицаја и од фармера. Сарадњом Инспектората и Ветеринарске коморе рјешава се питање етичког кодекса ветеринарске професије.

3. Закључне напомене

У посматраном периоду напредак је у следећем:

1. Први пут се отпочело са планираним мониторингом резидуа и утврђен је Национални систем контроле и извјештавања о заразним болестима (гарантовање високог нивоа заштите здравља људи и интереса потрошача, заштита здравља и добробити животиња, утврђивање одговорности свих субјеката у пословању са храном за животиње са аспекта сигурности и квалитета, а подаци добијени мониторингом повећавају квалитет службене контроле и процедуре управљања ризиком):

- за Републику Српску у 2007. години према плану Канцеларије за ветеринарство БиХ планирано је 1,144 узорка на резидуе (говеда 196, свиње 98, овце и козе 24, перад 400, рибе 57, млијеко 149, јаја 100, мед 48, копитари 22 и дивљач 50)

- за првих 9 мјесеци 2007. године у Републици Српској узето је 786 узорака. Све извршене анализе на резидуе су негативне.

Као резултат наведеног, ускоро се очекује могућност извоза рибе из Републике Српске у земље ЕУ, а након тога извоз пилећег меса и меда. Међутим, за успостављање ефикасног система у овој области, потребно је реализовати читав низ активности, од окончања процеса обиљежавања говеда, оваца, коза и свиња, преко реализације планова мониторинга заразних болести, до имплементације система сигурности хране и квалитета меса у клаоничким објектима.

2. Отворен је процес израде система самоконтроле у Републици Српској у објектима који су под сталним ветеринарским надзором (НАССР):

- у 10 објеката за клање стоке са просјечним капацитетом клања и прераде 752 комада стоке дневно (у свим објектима је упитна имплементација НАССР),

- један објекат за клање перади са просјечним капацитетом 4.000 ком/сат (уведен је НАССР систем са стварном шансом за имплементацију),

- 3 објеката за прераду млијека са капацитетом 30.000-150.000 л/дан, 1.804 т/год млијечних производа (сир) и 60 т/дан других млијечних производа (један објекат је увео НАССР са стварном шансом за његову примјену, док је код два објекта упитна шанса за имплементацију: велике шансе има мљекарска индустрија „Млијекопродукт“ из Козарске Дубице, док је у мљекарским индустријама „Натура

Вита“ и „ДТД“ из Теслића, урађен „инжињеринг“, документи припремљени, шифрирани али се не примјењује)

- од 7 рибогојилишта са укупном производњом од 1.778.000 т/год само један објекат за израду производа од рибе има НАССР са проблемима у имплементацији система,

- један објекат за израду кондиторских производа има шансу за имплементацију НАССР,

- један објекат са укупним капацитетом од 288.500 јаја седмично са упитном имплементацијом НАССР.

3. С обзиром да је у комплетном ланцу од примарног произвођача до потрошача неопходно развити приступ систему контроле хране (при чему је одговорност за сигурност производа у потпуности пренешена на произвођаче, прерађиваче, дистрибутере и продавце хране), ветеринарска инспекција треба да има основну функцију и улогу у дефинисању политике примјене и провођења система самоконтроле. (Рок за увођење НАССР по Закону о храни је крај 2007.) У свим објектима евидентно је да постоје све Законом прописане евиденције које се односе на обавезне процедуре.

4. Помаци су евидентни у раду ветеринарских организација, као и у објектима у којима се врши израда производа животињског поријекла.

5. Обављене су и значајне едукације ветеринарских инспектора:

- у оквиру Twinning Project-а (учествовало 25 градских/општинских и републичких ветеринарских инспектора из Републике Српске) извршена је едукација у циљу усклађивања са стандардима ЕУ из области ветеринарства,

- у оквиру CLDP (Програм развоја трговинског права) одслушане су теме из области SPS и ТВТ споразума Свјетске трговинске организације (заштита људског или животињског здравља од ризика који произилазе из адитива, зараза, токсина или узрочника болести у храни, заштита људи од животињских или биљних преносника болести, заштита животиња и биљака од штеточина, зараза или преносника болести, спречавање или ограничавање штета које настају због ширења штеточина)

ОБЛАСТ ВОДА (РЕПУБЛИЧКА ВОДНА ИНСПЕКЦИЈА)

Уводне напомене

Водопривредни инспектори надзиру око 100 организације којима су издате сагласности за одржавање водотока на 185 локација (граничне ријеке Сава, Дрина и Уна и унутрашњи водотоци Босна, Врбас, Укрина, Врбања и други мањи водотоци) у дужини преко 1.400 км, основне водопривредне објекте за заштиту од поплава (21 пумпна станица, 204 км одбрамбених насипа, 192 км ободних канала и 1.150 км канала за одводњу унутрашњих вода, 18 км тунела за одводњавање, 12 брана са акумулацијама и др.), преко 40 градских/општинских водовода и велики број сеоских водовода (водоводи преко 5 l/sec), 15 рибогојилишта, 6 система за наводњавање (већина није у функцији), 7 хидроелектрана, 2 термоелектране, око 1.200 загађивача (125 клаоница и прерада меса, 28 мљекара, око 340 бензинских станица, 6 одлагалишта за отпадне материје, велики број фарми и др.).

1. Кадровски потенцијал Водне инспекције

Р. бр.	Инспекције Инспектората	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори	
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина		
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. Инспектори					Инспектори
1.	Водни инспектори		5	1				6	7	3	3	9
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550	

У Републичкој водној инспекцији систематизовано је 7 инспектора. Попуњено је 86% извршилаца и то 5 инспектора у водопривредном надзору и главни водопривредни инспектор.

С обзиром да је недовољан број општинских водних инспектора (3 инспектора у 3 општине и то у: Приједору, Српцу и Фочи), о томе ће се извршити анализа у сардњи са општинама.

2. Активности Републичке водне инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Републичка водна инспекција обављају унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – септембар 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Пријављене	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Водна инспекција	580	274	207	67	12		
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријављене	
1.	Водна инспекција	618	298	249	49	60	16	76	16	16	5
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријављене	
1.	Водна инспекција	1,198	572	456	116	60	28	88	24	0	5
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2.497	3,084	5,581	3.084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке водне инспекције:

Р.	Подаци о раду	III – XII	I – IX	III/06 –
----	---------------	-----------	--------	----------

бр.	Водне инспекције	2006.	2007.	IX/07
1	Узорковање			
1.1.	Анализа (ком)	2	9	11
2.	Прекршајне мјере			
2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		60	60
2.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		169,412	169,412
2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		2,647	2,647
2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		23	23
2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		38,862	38,862
2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		1,690	1,690
2.3	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)	12	16	28

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Водна инспекција је извршила 1.198 контрола (47% у области испуштања отпадних вода, 34% у области вађење материјала из корита и водног земљишта, 14% у области водоснабдјевања, 3% основни водопривредни објекти и 2% остало), издала 456 рјешења о отклањању недостатака, 112 рјешења о забрани рада (97 забрана се односе на вађење материјала из корита и водног земљишта) и предузела 88 прекршајних (60 прекршајних налога и 28 прекршајних пријава) и 5 кривичних мјера.

2.2.1. Заштита вода од загађивања

Највећи број контрола је извршен код загађивача вода обзиром да углавном не раде уређаји за предtretман/tретман отпадних вода, с обзором да примјена Правилника о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације у највећем дијелу није заживила.

Питање индустријских отпадних вода је посебно проблематично због актуелне ситуације са постојећим индустријским постројењима.

Локалне заједнице нису приступиле планском рјешавању одвођења отпадних вода на својим подручјима (одлуке, пројектовање и изградња градских уређаја за пречишћавање вода).

Комуналне отпадне воде из градова и насеља се уливају у водотоке без пречишћавања. Само у Требињу и Челинцу су изграђени и стављени у функцији уређаји за пречишћавање.

У градовима и насељима гдје нема јавне канализације не рјешава се пречишћавање и одвод на прописан начин.

Утицај инспекцијских контрола је знатнији код испуштања отпадних вода постојећих индустријских капацитета, гдје се активности око реконструкције и доградње уређаја за третман одвијају према финансијским могућностима, уз настојање да се не угрози статус водотока у који се улијевају.

Узимање узорка отпадних вода вршено је преко Републичке дирекције за воде или су то по налогу инспекције вршили субјекти контроле ангажујући неку од овлашћених лабораторија. Не постоје акредитоване лабораторије.

2.2.2. Одржавање водотока

Област која још увијек није рјешена на задовољавајући начин је одржавање водотока и вађење материјала из корита и водног земљишта. У овој области је предузето највише управних и прекршајних мјера.

Истеком рока важења водопривредних сагласности за експлоатацију материјала 31.12.2006. године престала је могућност експлоатације материјала из водотока. У прва три мјесеца 2007. године издато је пет забрана рада по овом основу. Због интензивнијег инспекцијског надзора смањена је бесправна експлоатације у 2007. години. Велики број забрана рада (57) у 2006. години углавном је било због непридржавања одредби из водопривредних сагласности, док су се забране рада (40) у 2007. години односиле на непосједовања водне сагласности. Повећан је и број прекршајних мјера у 2007. години (76). Кривичне пријаве (4) су поднесене због неизвршења рјешења водног инспектора. Због недовољног броја водних инспектора у више наврата контроле су вршене заједно са тржишном инспекцијом, што је дало добар резултат. Водопривредне сагласности за одржавање водотока посједују 64 организације.

2.2.3. Коришћење вода

Ова област има посебан значај с обзиром на водоснабјевање, као једну од најзначајнијих функција водопривреде. Заштита изворишта, сеоских водовода, обезбјеђење питке воде за јавне објекте, посебно школе, наводњавање, вишенамјенско коришћење воде и сл., су питања од посебног значаја за Републику и локалне заједнице.

2.2.4. Заштита од вода

Најмање је извршено прегледа водних објеката и постројења. У наредном периоду овој области треба посветити већу пажњу, а нарочито објектима за заштиту од поплава и одржавању истих. Посебан проблем представљају клизишта на насипима, чишћење доводних канала, санација далековода и др.

3. Закључне напомене

У областима водног инспекцијског надзора у контролама је уочено следеће:

- уређаји за пречишћавање отпадних вода у фабрикама из предратног периода данас су дјеломично или потпуно ван функције,
- отпадне воде из насеља и градова се не пречишћавају, већ се преко канализационих колектора директно испуштају у водотоке (изграђени уређаји за пречишћавање отпадних вода у Требињу и Челинцу раде само повремено),
- у градовима и насељима у којима нема јавне канализације проблем се не рјешава одводом и пречишћавањем санитарних вода на прописан начин,
- на загађење вода утичу дивље депоније смећа и отпадни материјал настао функционисањем индустријских и других објеката,

- експлоатација шљунка и пијеска из водотока није системски ријешена кроз пројекте уређења водотока, него се у великом броју случајево ради о пукој експлоатацији материјала из водотока са свим негативним последицама,
- изградња и рад сеоских водовода углавном се одвија без одговарајуће потребне и прописане документације,
- општине нису донијеле обавезну програмску документацију и локалну регулативу (санитарна заштита изворишта за снабдијевање становништва питком водом, управљање отпадом, одвођење отпадних вода у насељима у којима нема јавне канализације и др.),
- недовољан број републичких и општинских водних инспектора је посебан проблем,
- нису створене нити институционалне нити регулативне претпоставке за примјену новог Закона о водама.

ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ, РУДАРСТВА, ГЕОЛОГИЈЕ, НАФТЕ, ГАСА И ПОСУДА СА ПРИТИСКОМ (РЕПУБЛИЧКА ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА)

Уводне напомене

Техничка инспекција врши контролу у области електроенергетике, термоенергетике, рударства, геологије и нафте/гаса.

1. Електроенергетски инспектори (4 републичка) врше надзор над примјеном прописа при изградњи, употреби и одржавању електроенергетских објеката при производњи, преносу и дистрибуцији електричне енергије код:

- двије термоелектране (Угљевик и Гацко) и двије у плану за изградњу (Станари и Гацко), три хидроелектране (Требишњица, Вишеград, Бочац) и четири мале хидроелектране (Месићи, Залуковик, Тишча, Богатић),
- око 100 потписаних концесионих уговора за мале хидроелектране и преко двадесет у поступку добијања концесија,
- четири ОП предузећа за пренос електричне енергије „Електропреноса БиХ“ са 53 ТС напонских нивоа 400, 220 и 110 kV и преко 1.660 km далековода наведених напонских нивоа,
- 5 дистрибутивних предузећа са 37 РЈ и преко 30 ПЈ (око 8.760 ТС разног напонског нивоа и преко 11.100 км ВН водова и 33.000 км НН водова).

С обзиром на велики број објеката које треба прегледати, број инспектора није довољан.

2. Термоенергетски инспектори (4 републичка) врше надзор над пројектовањем, изградњом, експлоатацијом, санацијом, реконструкцијом и модернизацијом котлова и котловских постројења, стабилних и покретних посуда под притиском. Надзор се врши код:

- 3 организације за производњу и техничку ревизију опреме под притиском,
- 7 пунионица техничких гасова и течног нафтног гаса,
- 13 овлашћених организација за испитивање опреме под притиском,
- око 330 субјеката који употребљавају (користе) опреме под притиском (преко 200 парних котлова и преко 3.000 стабилних посуда под притиском) и

- преко 150.000 боца под притиском за домаћинство (пропан – бутан гас, боце за техничке гасове, резервоари за возила на погон на течни нафтни гас).

С обзиром на велики број објеката које треба прегледати и велики број проблема у овој области, број инспектора није довољан).

3. Рударски и геолошки инспектори (3 републичка) врше надзор над пројектовањем, истраживањем и експлоатацијом минералних сировина код:

- 4 субјеката који се баве експлоатацијом угља (4 површинска копа и 1 јама),
- 6 субјеката који се баве експлоатацијом металних минералних сировина (боксит, олова и цинк, руде жељеза) (3 јаме и 6 површинских копова),
- 10 субјеката који се баве експлоатацијом глина,
- 2 субјекта који се баве експлоатацијом гипса,
- 20 субјеката који се баве пројектовањем у рударству и геологији и вршењем периодичних прегледа и испитивања у рударству,
- 25 субјеката који се баве експлоатацијом минералних и термалних вода,
- 60 каменолома и сепарација шљунка,
- 30 предузећа која се баве услужним дјелатностима у рударству (извођење бушачко – минерских и других радова) и
- око 40 субјеката који су добили одобрење за истраживање минералних сировина.

С обзиром на осјетљивост ове области, број инспектора није довољан.

4. Инспектори за нафту и гас (3 републичка) врше надзор над квалитетом течних нафтних горива код 345 бензинских пумпних станица и код око 50 увозника течних нафтних горива.

1. Кадровски потенцијал Техничке инспекције

Р. бр	Инспекције Инспектората	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектора				
1.	Техничка инспекција ¹⁹		14	1	1		16	18			16
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Републичкој техничкој инспекцији систематизовано је 18 инспектора. Попуњено је 90% извршилаца и то 14 инспектора у техничком надзору, начелник подручног одјељења и главни технички инспектор.

Број техничких инспектора посебно ће се анализирати и довести у везу са сложеношћу проблематике у области коју надзире ова инспекција.

¹⁹ Техничка инспекција: 4 електро, 5 термо, 3 рударски, 1 геолошки и 3 нафта и гас

2. Активности Републичке техничке инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Техничка инспекција обавља унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – септембар 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Техничка инспекција	1.363	556	3.540	377	86	6	
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Техничка инспекција	1.531	618	4.014	57	41	31	72	31	2	
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Техничка инспекција	2,894	1,174	7,554	434	41	117	158	117	8	
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2,497	3,084	5,581	3,084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке техничке инспекције:

Р. бр.	Подаци о раду Техничке инспекције	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07
1	Нафта и гас			
1.1.	Узорковање			
1.1.1.	Анализа (ком)	1,981	1,845	3,826
1.1.1.1.	Неуредни узорци (ком)	44	45	89
1.1.1.2.	Враћене пошилјке (ком)			
1.1.2.	Суперанализа	2	2	4
1.1.2.1.	Суперанализом демантовна анализа	2		2
1.2.	Прекршајне мјере			
1.2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		8	8
1.2.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		10,000	10,000
1.2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		1,250	1,250
1.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		6	6
1.2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		7,500	7,500
1.2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		1,250	1,250
1.2.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)		1	1
1.2.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)		8,500	8,500
1.2.3.2.	Изречене казне по прекршајним пријавама (просј.КМ)		8,500	8,500

2	Електроенергетика²⁰			
2.1.	Карактеристични подаци			
2.1.1.	Број прегледаних ТС 110/35 kV		22	22
2.1.2.	Број прегледаних ТС 35/10 kV		77	77
2.1.3.	Број прегледаних ТС 10/0,4kV		254	254
2.1.4.	Дужина прегледаних преносних водова (km)		158	158
2.1.5.	Дужина прегледаних дистрибутивних водова (km)		573	573
2.1.6.	Број ТС без употребне дозволе		439	439
2.1.7.	Број ДВ без употребне дозволе		39	39
2.1.8.	Губици електричне енергије у преносу	1,31	1,2	1,26
2.1.8.1.	Губици у "Електрохерцеговини" Требиње	16,75	14,18	15,46
2.1.8.2.	Губици у "Електродистрибуцији" Пале	19,60	15,48	17,54
2.1.8.3.	Губици у "Електробијељина" Бијељина	15,07	11,69	13,38
2.1.8.4.	Губици у "Електродобој" Добој	14,76	11,89	13,32
2.1.8.5.	Губици у "Електрокрајина" Бања Лука	22,80	18,98	20,89
2.2.	Прекршајне мјере			
2.2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		14	14
2.2.1.1.	Издати прекршајни налози (KM)		17,502	17,502
2.2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно KM)		1,250	1,250
2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		12	12
2.2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (KM)		10,002	10,002
2.2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно KM)		834	834
3.	Термоенергетика²¹			
3.1.	Карактеристични подаци			
3.1.1.	Прегледани котлова и котловска постројења		104	104
3.1.2.	Прегледане стабилне посуде под притиском		620	620
3.1.3.	Прегледане покретне посуде под притиском		5,410	5,410
3.1.3.1.	Стављене ван промета покретне посуде под притиском		730	730
3.1.3.2.	Уништене покретне посуде под притиском		41	41
3.1.4.	Прегледане аутоцистерне		11	11
3.1.5.	Прегледане пропан - бутан боце		3,492	3,492
3.1.6.	Прегледане боце за техничке и друге гасове		713	713
3.1.7.	Прегледане остале посуде под притиском		1,194	1,194
3.1.8.	Број тежих повреда на раду		2	2
3.2.	Прекршајне мјере			
3.2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		2	2
3.2.1.1.	Издати прекршајни налози (KM)		300	300
3.2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно KM)		150	150
3.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		2	2
3.2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (KM)		300	300
3.2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно KM)		150	150
4.	Рударство и геологија			
4.1.	Карактеристични подаци			
4.1.1.	Број смртних повреда на раду	3	1	4
4.1.2.	Број тежих повреда на раду	16	2	18

²⁰ Специфични (количински) показатељи се прате од 2007. године

²¹ Специфични (количински) показатељи се прате од 2007. године

4.2.	Прекршајне мјере			
4.2.1.	Издати прекршајни налози (ком)		21	21
4.2.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		24,351	24,351
4.2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		1,160	1,160
4.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		20	20
4.2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		19,351	19,351
4.2.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		968	968
4.2.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)	1,250	936	2,186
4.2.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)	19,700	23,650	43,350
4.2.3.2.	Изречене казне по прекршајним пријавама (просј.КМ)	4,925	7,883	12,808

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Техничка инспекција је извршила 2.894 контроле. Око 40% контрола је било неуредно. Инспектори су предузели 7.988 управних мјера и 158 прекршајних мјера. Највише је поднесено превентивних и корективних мјера (95%) и мањи број репресивних управних мјера (5%). У области нафте и гаса инспектори су узели 3.826 узорака за анализу (89 узорак није задовољио, а 15 анализа је у току). Двије извршене суперанализе су демантовале извршену анализу.

2.2.1. Област електроенергетике

Надзор у области електроенергетике у периоду од 1992 до септембра 2006. године вршен је од стране једног/два инспектора. Контроле су биле сведене само на интервентне случајеве и биле су доста уопштене. Од септембра 2006. године надзор у овој области вршен је са 3 инспектора, а од 01.03.2007. године са 4 инспектора.

Тежиште контрола електроенергетске инспекције у извјештајном периоду усмјерено је на:

- процјену ризика од опасности која пријети од електричне струје у циљу подузимања превентивних мјера за заштиту живота и здравља људи и имовине,
- повећање нивоа одржавања електроенергетских објеката, постројења, опреме и инсталација, те редовних мјерења и испитивања у циљу смањења губитака и квалитетније и поузданије испоруке електричне енергије (ово се посебно односило на преносну ВН и НН мрежу и дистрибутивне ТС 35/20/10 kV),
- обезбјеђење пројектно - техничке документације и одобрења за употребу електроенергетских објеката (ТС и далековода).

У извјештајном периоду извршене су контроле код свих произвођача електричне енергије, свих преносних ТС 110 kV и других напонских нивоа., 35 kV ТС у власништву дистрибутивних предузећа, на једним броју ТС 10/0,4 kV које су у власништву дистрибутивних предузећа и корисника електричне енергије и на једном дијелу ВН и НН водова који су у власништву преносних и дистрибутивних предузећа.

Опште стање у производњи (укупна инсталисана снага производних електроенергетских објеката износи око 1300 MW тј. 700 MW хидро и 600 MW термо енергије) и преносу електричне енергије је задовољавајуће, јер се ремонти ТЕ, ХЕ и ТС 110 kV и других напонских нивоа врше редовно. Доста је лоше стање дистрибутивних ТС и ВН и НН водова, посебно код ТС 10/0,4 kV и НН водова, што је и утицало да

инспектори наложе велик број захтјева за отклањање недостатака и изврше велик број ванредних контрола. Посебно је лоше стање на НН мрежи због дотрајалости дрвених стубова и зарастања линијских водова у шумским подручјима. Поступак замјене дрвених стубова бетонским и линијских водова самоносивим кабловима је процес који ће трајати дужи временски период, с обзиром на дужине водова и финансијска средства која је потребно издвојити. Из наведених разлога инспектори су у овом периоду углавном дјеловали превентивно, а у контролама извршења рјешења дјеловало се и репресивно у случајевима када се оцијенило да предузећа из субјективних разлога нису отклонила наложене мјере. Побољшање у квалитету одржавања ТС, као и дјелимичне замјене линијских водова самоносивим кабловима утицале су на смањење дистрибутивних губитака. Табеларни преглед губитака по дистрибутивним предузећима:

Р. бр.	Дистрибутивно предузеће	Губици (%)		
		2005.	2006.	I-X 2007.
1.	АД "Електрохерцеговина" Требиње	16,19	16,75	14,65
2.	АД "Електродистрибуција" Пале	24,19	19,60	15,30
3.	АД "Електродистрибуција" Бијељина	13,50	15,07	9,91
4.	АД "Електродобој" Добој	14,65	14,76	11,73
5.	АД "Електрокрајина" Бања Лука	22,84	22,80	19,02
6.	Електропренос Републике Српске	1,37	1,31	1,20

У 2007. години приликом контрола установљено је да 439 ТС и 39 далековода нема адекватну пројектно - техничку документацију и одобрења за употребу, а налазе се под напоном. Наведене трафостанице углавном се налазе на подручјима која су била захваћена ратним дејствима (Шамац, Дервента и др.) и које су изграђене у току ратних дејстава, непосредно после завршетка рата или за потребе нових избјегличких насеља. Искључењем наведених ТС и далековода већи дио територије Републике Српске остао би без снабдијевања електричном енергијом, а проузроковале би се веће материјалне штете по грађане Републике Српске и привредне субјекте. Из наведених разлога дјеловало се превентивно. У договору са Министарством и електродистрибутивним предузећима предузете су мјере за одржавање истих у технички исправном стању, наређено је сачињавање акционих планова за обезбјеђење пројектно - техничке документације, у којим би се утврдили рокови за отклањање наведених недостатака. Инспектори ће у складу са тим плановима пратити извршење истих.

2.2.2. Област термоенергетике

У области термоенергетике инспекцијске контроле биле су усмјерене на контроле опреме под притиском након извршених ремонтних захвата, реконструкција и при периодичним испитивањима опреме под притиском. Приоритетни субјекти су били термоелектране Угљевик и Гацко, Рафинерија нафте Брод, Рафинерија уља Модрича, ФГ "Бирач" Зворник и други стратешки привредни субјекти. Поред наведених субјеката контролисани су котлови и котловска постројења у комуналној

енергетици, те покретне посуде под притиском у пунионицама гаса и на продајним мјестима.

Од укупног броја прегледаних покретних посуда под притиском 3.492 се односило на боце за пропан - бутан гас, а 1.907 на боце за техничке и друге гасове.

Од прегледаног броја покретних посуда под притиском 730 боца је стављено ван промета до њиховог атестирања, од чега је 41 након атестирања уништена, јер није задовољила прописане услове квалитета. Проблем покретних посуда под притиском, посебно боца за пропан - бутан гас које се користе у домаћинству, актуелан је већ неколико година због увоза старих (отписаних боца) из окружења и њиховог пуштања у промет и употребу на простор БиХ без претходне озбиљније контроле и увида у њихову техничку исправност. Контрола наведених посуда под притиском, као и боца за техничке и друге гасове, веома је отежана обзиром да исте стално мијењају мјесто употребе. У циљу праћења валидности извршених испитивања (атестирања) истих, покренуте су активности за размјену жигова са кантонским и федералним инспекторима у Федерацији, Дистрикту Брчко и Републици Србији. За спречавање уласка старих боца под притиском на простор БиХ покренуте су одређене активности за доношење Одлуке којом би се термоенергетска опрема и опрема под притиском подвргла обавезној контроли квалитета на граници, те утврдила старосна граница за увоз половних посуда под притиском, као и старосна граница за њихову употребу кроз измјене у законској регулативи. Покретање производње у предузећу „Метал гас“ Вишеград створени су услови за производњу нових боца под притиском, као и квалитетна и свеобухватна испитивања истих у складу са важећим законским прописима.

2.2.3. Област рударства и геологије

Имајући у виду потенцијалне опасности које владају у рудницима, тежиште инспекцијских контрола било је усмјерена на:

- контролу спровођења мјера заштите на раду при извођењу рударских радова (уређењу мјеста рада, обезбјеђењу и исправности заштитних направа и уређаја, исправности сигурносно - сигналних уређаја, обезбјеђењу и коришћењу одговарајућих средстава и личне заштитне опреме, квалитетном одводњавању јамских просторија и површинских копова, подграђивање и провјетравање јамских просторија, набавци, ускладиштењу и употреби експлозивних средстава и сл.),

- процјену ризика од опасности и предузимању активности да се опасности елиминишу или сведу на најмању могућу мјеру,

- квалитет обуке тј. едукацију радника из познавања прописа о мјерама заштите и упознавања радника са опасностима на послу и са планом одбране и акција спасавања, а посебно новопримљених радника и радника који се пребацују са једног посла на други или из једног погона у други са различитим степеном опасности при раду,

- распоред радника на послове и радне задатке са аспекта испуњености општих и посебних услова за обављање послова на која су распоређени,

- техничку исправност машина, постројења и уређаја са којом се изводе радови,

- праћење поштовања пројектованих параметара и техноекономског искоришћавања рудних ресурса, те рекултивацију деградираног простора.

Највећи број привредних субјеката у области рударства и геологије ради на граници рентабилитета. Због тога не обезбјеђују:

- одговарајућу пројектно – техничку документацију за извођење радова због нужних одступања од главних пројеката (процедура израде пројекта и прикупљања потребних сагласности траје јако дуго),

- одговарајуће службе за обављање одређених послова, нити их снадбијевају потребним инструментима и опремом,

- редовну и квалитетну обуку и оспособљавање радника за самосталан и безбједан рад и провјеру знања радника и љекарске прегледе радника,

- квалитетно одржавање рударских објеката, постројења, уређаја и инсталација,

- довољан број стручних кадрова, посебно рударских техничара и руковоаца рударске механизације,

- редовне периодичне прегледе и испитивања оруђа и уређаја за рад, физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме,

- редовно вођење контролне књиге прегледа рударске механизације,

- доследно спровођење процедуре набавке, ускладиштења, издавања, употребе и коришћења одговарајућих експлозивних средстава и прибора,

- одговарајући алат, прибор и инструменте, као и заштитну опрему и средства запосленим радницима за обављање радних задатака..

Велик број радника који тренутно рукују рударским машинама, постројењима и уређајима нису рударске струке и исти су након краће, најчешће недовољне теоретске и практичне обуке, упућени на машине, што има за последици повећан број повреда на раду, па и смртних случајева.

Као резултат контрола и предузетих активности, стање у овој области се благо побољшава. Број наложених мјера је смањен у односу на претходни период, повећан је број уредних контрола, смањен је број смртних случајева и тежих повреда на раду, побољшано је стање у погледу спровођења мјера заштите на раду, едукације запослених, рекултивисања деградираног простора и др.

Контрола експлоатације шљунка, пијеска и ломљеног камена до 10.000 м³ са тзв. позајмишта, која се налазе ван водног подручја, јако је отежана јер се иста врши повремено и у кратким интервалима од стране разних правних и физичких лица, често остављајући за собом веће површине деградираног земљишта. Благовремено и ефикасно предузимање мјера у овим случајевима није могуће само од стране два рударска инспектора. Са наведеним проблемима упознати су надлежни општински органи којима је наложено да контролишу и прате на својој територији. Имајући у виду проблеме са експлоатацијом из тзв. позајмишта сматрамо да би исту требало забранити тј. брисати могућност давања таквих одобрења у Закону о рударству.

У погледу заштите животне средине битно је напоменути да велики број предузећа не располаже са системима за отпашивање на постројењима за прераду минералне сировине и недовољно врше привођење замљишта на експлоатационом пољу првобитној или некој другој намјени (рекултивација).

Надзор у области геологије није вршен од априла 2003. године до септембра 2006. године. Из наведених разлога инспекцијске контроле су биле превентивног карактера, при чему је предузећима наложено отклањање недостатака.

2.2.4. Област нафте и гаса

Контрола квалитета течних нафтних горива вршена је у складу са Одлуком о квалитету течних нафтних горива и Програмом утврђивања усклађености квалитета течних нафтних горива који доноси ресорно министарство.

У области нафте и гаса инспектори су узели 3.826 узорак за анализу (89 није било у реду, а 15 анализа је у току). Двије извршене суперанализе су демантовале извршену анализу (питање инспекцијских тијела, односно акредитованих лабораторија је проблем о коме треба озбиљно расправљати). Неусклађеност квалитета горива у највећем броју случајева односила се на дизел гориво и то у погледу повећаног садржаја сумпора, снижене тачке паљења и недовршене дестилације. Када су у питању бензини, неусклађеност се углавном односила на повећан садржај бензена, олова, сумпора и боју (смеђа умјесто бисто плаве). Подузете мјере од стране инспектора у потпуности су извршене.

Тежиште контрола у љетном периоду 2007. године дато је на контролу при увозу горива (границу), гдје је преко 75% узорак код увозника узето на граници. Тежиште контроле квалитета течних нафтних горива при увозу у БиХ, у наредном периоду, треба ставити на границу, с тим да се смањи број граничних прелаза на којима би се вршио увоз течних нафтних горива. Граничне прелазе, као и инспекторе који врше контролу квалитета на граници и у унутрашњем промету, потребно је обезбједити одговарајућом лабораторијском опремом за узимање узорак и вршење скраћених анализа на критичне параметре квалитета. Тиме би се онемогућио улаз некавалитетних горива на простор БиХ, као и њихов промет у унутрашњости, те заштитили потрошачи и животна средина. Постојеће стање не даје никакву могућност заштите грађана и животне средине јер се, за неколико дана, колико траје поступак од узимања узорка до добијања резултата, гориво углавном прода, а издувни гасови од некавалитетног горива заврше у атмосфери. Покретање прекршајних пријава од стране инспектора, након продаје горива, не рјешава овај проблем.

Контрола квалитета мазива и гасова још увијек се не врши, јер за то не постоје ни законски прописи нити овлашћене лабораторије за узимање узорак и вршење њихових анализа.

Посебан проблем представља избјегавање плаћање трошкова утврђивања усклађености квалитета горива од стране субјеката контроле, што доводи у питање постојећи концепт утврђивања усклађености квалитета течних нафтних горива.

3. Закључне напомене

1. Било би добро да надлежни органи покрену активности да се на нивоу „Електропривреде Републике Српске“ сачини Акциони план верификације изграђених електроенергетских објеката (трафостаница и далековода) и прибављања одобрења за употребу са динамиком и потребним финансијским средствима, План санације дистрибутивних мрежа (дефинисање мјера за смањење губитака електричне енергије, динамика набавке неопходне опреме и дијелова за квалитетне ремонте и текуће одржавање електроенергетских објеката и отклањање недостатака који би могли угрозити животе и здравље људи и имовине) и План мјера за побољшање квалитета испоручене електричне енергије.

2. У области термоенергетике требало би проширити списак производа који подлијежу контроли квалитета у спољнотрговинском промету: течна нафтна горива, мазива (базна уља, моторна уља и друга мазива), технички и други гасови, боце за течни нафтни гас (пропан бутан) свих врста и величина, ауто-гасни резервоари за погон возила на гас свих врста и величина, боце за техничке и друге гасове свих врста и величина, регулатори притиска свих врста и величина, посуде под притиском свих врста и величина, генератори генераторског или воденог плина, котлови за производњу паре притиска изнад 0,5 бара, помоћни уређаји за котлове (пламеници за ложишта на текуће гориво, круто гориво у праху и плин), прописати старосну границу (до 10 година) за увоз посуда под притиском и старосну границу за коришћење покретних посуда за пропан-бутан гас које се користе у домаћинству (25/30 година), те донијети недостајуће подзаконске акте и ускладити прописе са БАС стандардима.

3. У области рударства и геологије било би добро:

- убрзати поступак и скратити вријеме за закључење уговора о концесијама са привредним субјектима, поготово са онима који већ дужи временски период раде,
- убрзати поступке за вршење техничких прегледа рударских објеката и скратити процедуре код издавања одобрења за употребу типске рударске механизације,
- поједноставити процедуре код издавања одобрења за извођење радова по допунским рударским пројектима ако се пројектним рјешењем не излази из оквира већ датих сагласности на главни рударски пројекат,
- поштриити контролу садржаја пројектно – техничке документације прије њене овјере од стране министарства,
- у Закону о рударству брисати могућност одобравања експлоатације минералних сировина до 10.000 м³,
- донијети правилник којим ће се регулисати минимални технички услови за обављање одређених дјелатности у области рударства и геологије за давање лиценци,
- покренути иницијативу да се у оквиру средњих техничких школа у рударским центрима организује школовање рударских кадрова (рударских техничара, руковоаца рударске механизације и јамских копача)

4. У области нафте и гаса требало би:

- преиспитати Одлуку о контроли квалитета течних нафтних горива (недоречена и у појединим сегментима неприводива, регулише питања које се не могу уређивати Одлуком, није усклађена са Законом о прекршајима у погледу казних одредби),
- обезбиједити финансијска средства за већи број ванредних контрола или обезбиједити лабораторијску опрему за скраћене анализе (покретна лабораторија) на граничним прелазима и у унутрашњем промету, како би се повећала ефикасност контроле квалитета течних нафтних горива,
- ријешити проблем: шта радити са одузетим горивом,
- донијети законске прописе који би омогућили контролу квалитета моторних уља и гасова.

5. Требало би ријешити статус и функционисање Ех Комисије Републике Српске и укључити се у процедуру формирања Ех Комисије на нивоу БиХ (електрични уређаји који раде у експлозивним и запаљивим атмосферама).

6. Треба рјешавати проблем испитних лабораторија и акредитованих тијела за оцјену усклађености производа са стандардима у областима електроенергетике, термоенергетике и др.

7. У области законске регулативе требало би:

- почети рјешавати проблем зстарјелости једног дијела регулативе, нарочито оне која се односи на техничке нормативе и мјере заштите у областима електроенергетике, термоенергетике, рударства и геологије (постојеће прописе који се позивају на старе ЈУС стандарде, треба ускладити у погледу техничких норматива са БАС стандардима),

- донијети подзаконска акта посебно за област геологије и термоенергетике (за област гаса и гасних инсталација, технички нормативе за експлоатацију, за погон и одржавање турбина и турбинских постројења, за посебне услове које треба да испуњавају лица која раде на пројектовању, изградњи, погону и одржавању термоенергетских постројења, инсталација, уређаја и опреме под притиском, за материјално - техничке, кадровске и друге услове за обављање дјелатности пројектовања, изградње, погона и одржавања термоенергетских постројења, инсталација, уређаја и опреме под притиском, прегледа, сервисирања и баждарења вентила сигурности, мјерних и мјерно – регулационих уређаја неопходних за издавање лиценци).

ОБЛАСТ САОБРАЋАЈА И ВЕЗА (РЕПУБЛИЧКА ИНСПЕКЦИЈА У ОБЛАСТИ САОБРАЋАЈА И ВЕЗА)

Уводне напомене

Инспекција у области саобраћаја и веза врши контролу у области друмског, жељезничког, водног, поштанског телекомуникационог и ваздушног саобраћаја.

1. У области друмског саобраћаја саобраћајни инспектори (10 републичких и 17 општинских у 16 општина) надзиру:

- јавно предузеће „Путеви Републике Српске“,
- 14 предузећа за одржавање магистралних и регионалних путева у дужини од око 4000 км,
- око 220 предузећа за превоз лица (око 30 аутобуских станица, преко 800 аутобуса),
- преко 1.800 лиценцираних организација за превоз ствари у домаћем и међународном саобраћају (преко 4.260 теретних возила) и
- око 200 станица за технички преглед.

2. У области жељезничког саобраћаја саобраћајни инспектори (2 републичка) надзиру:

- акционарско друштво „Жељезнице Републике Српске“ (80 локомотива, преко 100 путничких вагона, око 2.800 теретних вагона, 4 граничне и 13 жељезничких станица, око 400 км жељезничких пруга, скоро 300 путних прелаза преко пруге у нивоу, око 350 км електрифицираних водова, 3 радионичка постројења, 5 сервиса) и
- 4 предузећа која имају жељезничку инфраструктуру за своје потребе.

3. У области водног саобраћаја саобраћајни инспектори (1 републички) надзиру међународну пловну ријеку Саву са лукама и пристаништима, унутрашње водотоке (Дрина и Врбас, Требишњица и др.) и шест језера.

1. Кадровски потенцијал Саобраћајне инспекције

Р. бр	Инспекције Инспектората	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори	Инспектори			
1.	Саобраћајна инспекција ²²		13	1			14	20	17	16	31
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Републичкој инспекцији за саобраћај и везе систематизовано је 20 инспектора. Попуњено је 70% извршилаца и то 13 инспектора у саобраћајном надзору и главни саобраћајни инспектор.

С обзиром да је недовољан број општинских саобраћајних инспектора (17 инспектора у 16 општина, број саобраћајних инспектора посебно ће се анализирати и довести у везу са реалним потребама са напоменом да није ријешен инспекцијски надзор у области поштанског саобраћаја.

2. Активности Републичке саобраћајне инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Инспекција у области саобраћаја и веза обавља унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – март 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Пријемне пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Саобраћајна инспекција	1.873	1.103	936	417	333	81	3
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријемне	
1.	Саобраћајна инспекција	1.843	967	735	367	361	53	414	53	17	1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р.	Инспекције	Контроле	Управне мјере	Прекршајне мјере	Пријаве	Кривич
----	------------	----------	---------------	------------------	---------	--------

²² Саобраћајна инспекција: 11 друмски, 2 железнички, 1 водни

бр.		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Пријешене	не мјере
1.	Саобраћајна инспекција	3,716	2,070	1,671	784	361	386	747	386	98	4
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2,497	3,084	5,581	3,084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке инспекције у области саобраћаја и веза:

Р. бр.	Подаци о раду Инспекције за саобраћај и везе	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07
1.	Забране	126	183	309
1.1.	Вршење превоза у друмском саобраћају	80	150	230
1.2.	Нелегални радови у путу и појасу пута	1	20	21
1.3.	Уградња резер. дијелова без контроле квалитета	10	6	16
1.4.	Употребе вагона без извршеног технич. прегледа	34		34
1.5.	Употреба пловних објеката	1	7	8
2.	Рушење бесправно изгр. објекти у појасу пута	49	16	65
3.	Искључење из саобраћаја	86	52	106
3.1.	Друмска возила	77	49	94
3.2.	Жељезничка возила (техничка неисправност)	9	3	12
4.	Брисање линија	52	26	78
4.1.	Међународне аутобуске линије	38	14	52
4.2.	Аутобуске линије у РС	14	12	26
5.	Наређења	728	683	1.411
5.1.	Обезбјеђење проходности пута	148	34	182
5.2.	Измјена режима саобраћаја на путевима	5		5
5.3.	Осигурање станица (СС уређаји и опрема)	14	7	21
5.4.	Осигурање путних прелаза (СС уређаји)	8	10	18
5.5.	Прописно вршење превоза	553	618	1,171
5.6.	Непосједовање бродских исправа и књига		7	7
5.7.	Непрописне депоније (товаришта)		7	7
6.	Прекршајне мјере			
6.1.	Издати прекршајни налози (ком)		361	361
6.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		185,500	185,500
6.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		507	507
6.2.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		64,200	64,200
6.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)		16,800	16,800

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Саобраћајна инспекција је извршила 3.716 контрола. У 2.070 контрола (56%) утврђено је неуредно стање. Предузето је 2.455 управних мјера (1.671 превентивне и 784 репресивне мјере) и поднесено 747 прекршајних (361 прекршајни налог и 386 прекршајних пријава) и 4 кривичне мјере. Репресивне управне мјере односиле су се на рушење или уклањање из путног или заштитног путног појаса 65 објеката (рекламе, ограде, бесправно изграђени прикључци пута), на искључење из саобраћаја 178 друмских и жељезничких возила, на забрану вршења појединих врста превоза у друмском саобраћају у 230 случаја, на забрану саобраћаја за 34 жељезничких возила због неизвршених техничких прегледа или неиспуњавања прописаних стандарда, и

забрану уградње резервних дијелова у жељезничка возила (контрола квалитета) у 16 случајева и на 8 забрана у водном саобраћају и на одузимања 13 друмских возила која су вршила нелегалан превоз путника (2 возила трајно по рјешењу суда) и др.

У посматраном периоду контроле су биле организованије и темељније (контрола субјеката у сједишту, општинских органа управе, аутобуских станица, организованих превоза ученика, жељезничких постројења и возова у саобраћају, товаришта у појасу водотока, пловних објеката и објеката безбједности пловидбе).

2.2.1. Друмски саобраћај и јавни путеви

У области друмског саобраћаја и јавних путева извршена је изградња односно реконструкција три моста, која су рјешењем инспектора (због дотрајалости) забрањена за употребу. Ради се о мостовима на регионалним путевима Р-405 (Гомјеница), Р-476 (Јошавка) и Р-474А (Руданка).

Мјерама инспекцијског надзора уведен је посебан режим саобраћаја на оштећеним магистралним путевима Фоча – Шћепан Поље (М-18), Тјентиште – Гацко (Чемерно М-20) и Чајниче – Металка (Р-448), чија санација је током године извршена. У 2006. години Републичка саобраћајна инспекција је у сарадњи са градском/општинском саобраћајном инспекцијама "уклонила" највећи дио организованог нелегалног превоза путника у Републици Српској.

Посебно је значајна активност у елиминацији тзв. "комби" превоза на релацији Градишка – Лакташи – Бања Лука (70 нелегалних превозника). Напомињемо да се ради о дугогодишњем проблему који је карактеристичан за шире подручје региона.

2.2.2. Жељезнички саобраћај

У области жељезничког саобраћаја инспекцијско дјеловање усмјерено је на редовно одржавање пруга, возила и СС и ТК уређаја и опреме у циљу задовољавања минималног нивоа безбједности и редовности жељезничког саобраћаја. Стање безбједности саобраћаја карактерише просјечно годишње 8 до 10 смртних случајева. Углавном су у питању незгоде у путним прелазима, гажење пјешака на отвореној прузи или пружном прелазу, страдање од високог напона. Инспекцијским и другим мјерама смањен је ризик од настанка саобраћајних несрећа са већим посљедицама по животе људи и већим материјалним штетама, односно смањени су ризици настанка судара и исклизнућа возова. Другим ријечима, лоше стање инфраструктуре, опреме и возних капацитета, условили су предузимање мјера сталног смањења брзина кретања возова на пругама Републике Српске, што са аспекта квалитета превоза није добро, али је добро за укупну безбједност жељезничког саобраћаја.

На 400 км дужине пруга у Републици Српској евидентирано је 293 прелаза у нивоу (1 путни прелаз у нивоу на 1,5 км пруге), од чега око десет осигураних СС уређајима са браником или полубраником. Постоји само 7 прелаза ван нивоа. Углавном се ради о путним прелазима са локалним или некатегорисаним путевима, који су у надлежности органа локалне управе, што отежава могућност системског рјешавања. Забрињава појава градње нелегалних прелаза преко жељезничке пруге у циљу обезбјеђења приступа грађана приватним посједима. Жељезничка инфраструктура (опрема и возни капацитети) је у основи технички амортизована и захтјева обнову. У

том смислу евидентан је значајан број неизвршених рјешења инспектора, посебно у области инвестиционих улагања. Ради се о наредбама инспектора у осигурању станица, путних прелаза, реконструкцији инфраструктуре и постројења. Област жељезничког саобраћаја захтјева већа улагања у инфраструктуру, посебно у модернизацију пруга и смањење броја путних прелаза у нивоу у циљу повећања безбједности саобраћаја у околностима повећаних брзина кретања возова. Виши ниво саобраћајне културе у погледу поштовања прописа, посебно саобраћајних знакова на путевима и у зони пута преко жељезничке пруге у нивоу, може повећати ниво безбједности саобраћаја.

2.2.3. Водни саобраћај

У области водног саобраћаја је вршен надзор пловидбе, пловних објеката и депонија материјала из водотока. Извршена је контрола свих пловних објеката – ресторана на води у Републици Српској, са посебним освртом на обавезу ревизије извршеног техничког пријема ових објекта од стране овлаштене установе.

Вршен је надзор испита за управљање чамцом. Подзаконском регулативом омогућена је регистрација чамаца у општинама.

Вршен је редовно надзор над радом ријечне капетаније.

Присутан је тренд развоја водног саобраћаја у области туризма (рафтинг, туристичке пловидбе у оквиру вјештачких језера – Зворник, Вишеград и слично), што ствара додатну обавезу за саобраћајне инспекторе.

3. Закључне напомене

Поред објективних проблема у којима се налазе саобраћајни системи Републике Српске (стање инфраструктуре, опреме, саобраћајне сигнализације, возних средстава), Саобраћајна инспекција је држала под контролом редован, уредан и безбједан саобраћај. У складу са овлаштењима, вршен је инспекцијски надзор над функционисањем техничко – технолошких система (друмски саобраћај и јавни путеви, жељезнички саобраћај, унутрашња пловидба). Повољна клима у јавном сектору (ЈП Путеви РС, АД ЖРС) и уопште у друштву је добра основа за рад инспекцијских органа и за ефекте тог рада.

Деблокиран је надзор у жељезничком саобраћају. Успостављен је електроенергетски надзор у жељезничком саобраћају у оквиру заједничких контрола са електроенергетском инспекцијом. Због техничког нивоа опремљености у жељезничком саобраћају инспекцијски надзор има објективна ограничења.

Успостављен је потпуни надзор у водном саобраћају. Легализовани су пловни објекти (регистрација, технички прегледи и баждарење), легализован рафтинг у оквиру спортских и туристичких активности, баждарени бродови са угоститељском намјеном на ријекама Врбас, Сава, Сана и др.

Инспекцијски надзор у области поштанског саобраћаја није вршен због кадровске непопуњености.

Инспекцијски надзор у области ваздушног саобраћаја и телекомуникација није обављан из разлога неусклађености законске регулативе на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Одређене проблеме у овој области представљају неусаглашена рјешења у прописима:

- у Закону о јавним путевима Републике Српске и Закону о безбједности саобраћаја на путевима БиХ,
- у Закону о жељезницама Републике Српске и Закону о жељезницама БиХ,
- у превазиђеном Закону о превозу у друмском саобраћају Републике Српске,
- у непостојању комплетне подзаконске регулативе по основу Закона о јавним путевима Републике Српске,
- у Закону о жељезницама Републике Српске
- у Закону о унутрашњој пловидби Републике Српске и
- у недостатку међународних жељезничких прописа.

**ОБЛАСТ ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА, УРБАНИЗМА,
ГРАЂЕЊА, КОМУНАЛНИХ УСЛУГА, ЗАШТИТА ЧОВЈЕКОВЕ СРЕДИНЕ И
ГЕОДЕТСКИХ ПОСЛОВА (РЕПУБЛИЧКА УРБАНИСТИЧКО-ГРАЂЕВИНСКА,
ЕКОЛОШКА И ГЕОДЕТСКА ИНСПЕКЦИЈА)**

Уводне напомене

Урбанистичко – грађевинска, еколошка инспекција врши контролу у области урбанизма и грађења, екологије и геодетских послова.

У области урбанизма и грађења урбанистичко – грађевински инспектори (5 републичких и 57 општинских) надзиру:

- израду и доношење Просторног плана Републике Српске и просторно – планске документације у 62 града/општине,
- око 1.000 лиценци (преко 20 за израду просторно – планске документације, око 380 за израду техничке документације и око 600 за грађење објеката, око 100 за израду геодетске документацији и извођење геодетских радова),
- око 11 високих брана, 100 фабрика бетона (бетонаре), око 25 асфалтних база, 2 национална парка, око 1.700 објеката који су на привременој листи националних споменика,
- неколико десетина хиљада бесправно подигнутих објеката у Републици Српској.

У области заштите животне средине еколошки инспектори (3 републичка и 17 општинских) надзиру:

- преко 1.500 великих загађивача и веома велики број мањих загађивача (веома мали број издатих еколошких дозвола свједочи о величини проблема у овој области),
- преко 60 легалних и велики број нелегалних депонија за отпад.

У области геодетских послова један републички геодетски инспектор надзире 62 подручне јединице геодетске управе (у овој области раније није било инспекцијског надзора и треба анализом доћи до оптималног броја инспектора).

1. Кадровски потенцијал Урбанистичко – грађевинске инспекције

Р. бр.	Урбаничко–грађевинска, еколошка инспекција	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори	Инспектори			
1.	Урб.– грађевинска инспекција ²³		9	1			10	12	71	35	81
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Урбанистичко – грађевинској, еколошкој и геодетској инспекцији систематизовано је 12 инспектора. Попуњено је 83% извршилаца и то 9 инспектора у урбанистичко–грађевинском, еколошком и геодетском надзору и главни урбанистичко–грађевински и еколошки инспектор.

У периоду од 01.03.2006. до 01.04.2007. године инспекцијски надзор у оквиру Инспектората, вршило је три урбанистичко-грађевинска, један еколошки и један геодетски републички инспектор.

У периоду од 01.04.2007. до 30.09.2007. године инспекцијски надзор у оквиру Инспектората, вршило је пет урбанистичко-грађевинских, три еколошка и један геодетски републички инспектор.

Због сложености актуелне ситуације у урбанизму, грађењу и екологији, те недовољног броја урбанистичко – грађевинских и еколошких инспектора како на нивоу Републике, а нарочито на нивоу општина, Инспекторат ће у наредном периоду са општинама и градовима посебно анализирати потребан број инспектора.

2. Активности Републичке урбанистичко – грађевинске инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Урбанистичко–грађевинска, еколошка инспекција обавља унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – март 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Урб.– грађев. инспекција	538	223	205	23	6		
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	

²³ Урбанистичко – грађ. инспекција: 6 урбанистичко – грађевинских, 3 еколошка и 1 геодетски (57 урбанистичко – грађевинска инспектора налази се у 35 општина, а 10 општина је покривено по споразуму, а 14 еколошких инспектора налази се у 17 општина, а 10 општина је покривено по споразуму),

1.	Урб.– грађев. инспекција	1.094	540	708	73	23	4	27	4		1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. бр.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Урб.– грађев. инспекција	1,632	763	913	96	23	10	33	10		1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2,497	3,084	5,581	3,084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке Урбанистичко – грађевинске, еколошке инспекције:

Р. бр.	Подаци о раду Урбанистичко – грађевинске инспекције	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07
1.	Прекршајне мјере			
1.1.	Издати прекршајни налози (ком)		23	23
1.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		39,000	39,000
1.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		1,219	1,219
1.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		8	8
1.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		11,500	11,500
1.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		1,438	1,438
1.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)		6	4

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Урбанистичко – грађевинска и еколошка инспекција извршила је 1.632 контроле (74% у области урбанизма и грађења, 23% у области заштите животне средине и 3% у области геодетских послова). У 763 неуредне контроле (47% извршених контрола) инспектори су предузели 913 превентивних мјера и 96 репресивних управних мјера (забрана проиводње бетона и асфалта, забрана грађења и забрана рада због неизвршавања рјешења, укидање рјешења о испуњености услова за рад и друго), као и 33 прекршајне и једну кривичну мјеру.

У условима наслеђеног стања у овим областима и актуелне инвестиционе активности рад урбанистичко – грађевинске и еколошке инспекције, републичке и градске/општинске има велики значај и одговорност и зато је неопходно сериозно комбиновање превентивног и репресивног инспекцијског надзора.

2.2.1. Област просторног уређења, урбанизма и грађења

Тежиште рада Републичких урбанистичко – грађевинских инспектора у извјештајном односио се на контролу:

- грађења, санације и рехабилитације објеката, за које одобрење за грађење издаје Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију,
- доношења просторно планске докуменатције,

- легалности издавања урбанистичко - техничке документације (урбанистичка сагласност, одобрење за грађење и употребна дозвола) од стране градских/општинских одјељења надлежних за урбанизам и грађење,
- испуњености услова за рад (лиценци) предузећа, која се баве грађењем објеката, израдом техничке и просторно – планске документације,
- техничког осматрања високих брана,
- производње бетона у фабрикама бетона,
- производње асфалта у асфалтним базама,
- објеката у експлоатацији.

У области урбанизма и грађења инспектори су у извјештајном периоду урадили 1.200 контрола²⁴. Урбанистичко – грађевинска инспекција је у 2006. години извршила контролу производње стратешких материјала, односно бетона у 102 субјекта и асфалта у 25 субјеката, те контролом извршења рјешења у 2007. години утврдила да се у тој области стање знатно побољшало, обзиром да је 48 фабрика бетона и 12 асфалтних база отклонило недостатке наређене рјешењима из 2006. године и наставило производњу у складу са важећим прописима и стандардима. Од 12 фабрика бетона и 4 асфалтне базе, којима је забрањен рад у 2006. години, 5 бетонара и 3 асфалтне базе су доставиле неопходну документацију за рад, те отпочело са производњом бетона односно асфалта. Урбанистичко – грађевинска инспекција је извршила и контролу објеката у експлоатацији, гдје нарочито треба истаћи податак о стању објеката на граничним прелазима, гдје је утврђено да њих десет ради без одобрења за употребу, те су републички инспектори наредили прибављање документације у остављеним роковима.

Контрола испуњености услова за рад (лиценце) показала је да велики број овлашћених субјеката који се баве грађењем, израдом техничке и просторно-планске документације не испуњава неке од законом прописаних услова (од 483 прегледа 156 субјеката није испуњавало прописане услове те им је наређена мјера отклањања неправилности, док је у 16 случајева покренут поступак за укидање лиценце по праву надзора код надлежног министарства). Од поменутог броја контрола испуњености услова за рад (лиценци) 20 се односи на предузећа која се баве израдом просторно-планске документације гдје су у 4 случаја уочени недостаци отклоњени, док у 1 случају предузеће није отклонило недостатке па му је лиценца укинута по праву надзора.

Заједнички рад са другим инспекцијама у Инспекторату Републике Српске, (тржишном инспекцијом у погледу одобрењу за употребу, одобрења за рад и употребене дозволе, шумарском и саобраћајном инспекцијом у контролама пилана, инспекцијом рада и заштите на раду у области контроле испуњености услова за рад - лиценци), дао је добре резултате.

²⁴ Урбанистичко – грађевинске инспекције је у периоду рада Центра за пријаве и притужбе Инспектората Републике Српске (IX/2006.- IX/2007.) запримила 745 пријава и притужби, које се углавном односе на рад градских/општинских урбанистичко-грађевинских инспекција и градских/општинских одјељења која се баве пословима урбанизма и грађења (највише пријава односи на град Бања Луку, те општине Прњавор, Бијељина, Зворник, Котор Варош, Нови Град...). У периоду од 01.01.2007. до 30.09.2007. године Републичка урбанистичко – грађевинска инспекција упутила је 254 представки грађана градским/општинским инспекцијама, које су ријешиле 219 предмета, а 35 је у рјешавању (од почетка 2007. године води се евиденција о рјешавању пријава из Центра)

2.2.2. Област заштите животне средине

Тежиште рада Републичких еколошких инспектора у извјештајном односио се на контролу:

- постројења која морају посједовати еколошку дозволу,
- испуњености услова за рад предузећа која се баве заштитом животне средине,
- субјеката који се баве управљањем отпадом и њихових дозвола за управљање отпадом,
- извора емисија штетних материја у ваздух .

Републичка еколошка инспекција је извјештајном периоду извршила укупно 374 контрола (65% неуредне контроле) и предузела 280 превентивне мјера и 9 репресивних управних мјера (5 забрана управљања отпадом, једна забрана емисије штетних гасова у ваздух и 3 остале мјере), као и 24 прекршајне мјере.

Републичка еколошка инспекција у проматраном периоду вршила контролу посједовања еколошких дозвола код субјеката који по Закону о заштити животне средине не могу бити пуштени у рад без претходно прибављене еколошке дозволе, а нарочито са аспекта законских одредби да сва постројења која су потенцијални загађивачи, морају имати еколошку дозволу закључно са 01.01.2008. године. По тој основи контролисано је 250 субјеката у Републици Српској, те издато 141 рјешење о отклањању неправилности, односно прибављању употребне дозволе.

Посебно важна област рада Републичке еколошке инспекције је била контрола субјеката који управљају отпадом, односно који морају да посједују дозволу за управљање отпадом, гдје је извршено 102 контроле и донесено 54 рјешења о отклањању недостатака и 5 забрана управљања отпадом.

Извршена је контрола 6 предузећа која се баве пословима у области заштите животне средине и нису утврђене неправилности у раду.

Републичка еколошка инспекција је у сарадњи са другим инспекцијама, нарочито са инспекцијом рада, шумарском, саобраћајном и урбанистичко – грађевинском инспекцијом, остварила успјешне заједничке контроле, нарочито у погледу испуњености услова за рад погона за механичку прераду дрвета (пилана).

Област заштите животне средине је посебно значајна и свеобухватна и увођење реда у ову област је дугорочан посао и захтијева ангажовање великог броја органа и организација, без чије активности рад инспекцијских органа неће моћи дати посебно значајне ефекте.

2.2.3. Област геодетских послова

Тежиште рада Републичког геодетског инспектора у извјештајном односио се на контролу геодетских уређаја, извођења геодетских радова, испуњености услова за рад предузећа која се баве геодетским пословима.

У области геодетских послова један републички инспектор је у извјештајном периоду извршио 57 контрола, највише у области извођења геодетских радова (43% неуредне контроле) и предузео 35 превентивних мјера и једну кривичну мјеру.

3. Закључне напомене

У области просторног уређења, урбанизма и грађења у контролама је уочено слиједеће:

- у дугом временском периоду непостојање Просторног плана Републике Српске као основног планског акта за објекте од значаја за Републику, као и недостатак одговарајуће просторно – планске документације на свим нивоима, односно потреба измјена, допуна и ревизија постојеће планске документације (документација која се користи стара је и по тридесет година),

- недостатак одговарајуће правне и техничке регулативе Републике Српске, а нарочито подзаконских аката (у јавној расправи је нови Закон о уређењу простора, а још нису усвојена подзаконска акта предвиђена постојећим Законом, који се односи на садржај техничке документације, техничко – технолошку опремљеност и потребан број радника за добијања овлашћења за грађење, као и услове које мора испунити предузеће које би вршило оцјену резултата добијених техничким осматрањем високих брана),

- неријешен проблем извршења рјешења о рушењу објеката (посебно у условима провођења општинских одлука о легализацији незаконито изграђених објеката) и са правног и са институционалног и са финансијског становишта,

- недовољна кадровска и материјална оспособљеност великог броја општинских органа и општинских инспекција за ефикаснији рад,

- недовољна сарадња општинских органа задужених за послове грађења са републичким и другим општинским органима,

- непостојање прописаних општинских одлука који регулишу привремене објекте, бесправану изградњу и друго (рок за доношење одлуке о легализацији бесправно саграђених грађевина, као и о статусу привремених грађевина у простору је 31.12.2007. године),

- недовољно коришћење института покретања поступка за укидање рјешења о урбанистичкој сагласности, одобрењу за грађење и употреби објекта по праву надзора од стране градских/општинских инспектора,

- недовољно ажурно рјешавање жалби на првостепена рјешења, првенствено општинских инспектора,

- неблаговремено рјешавање захтјева за покретање прекршајног поступка од стране надлежних судова и изрицање условних казни или непримјерено малих новчаних казни,

- неизвршавање правоснажних рјешења којима је наложено рушење, односно уклањање објекта (у већини општина и градова не постоје предузећа са којима је склопљен уговор о рушењу бесправно изграђених објеката),

- у великом броју случајева неиспуњавање прописаних услова за рад предузећа и других овлашћених правних лица за рад у овој области,

- поједини инвеститори објеката чије је функционисање од виталног значаја за Републику Српску (електрична енергија, саобраћај, гранични прелазни, велики индустријски системи и др.) приступају градњи и коришћењу ових објеката без довољне претходне припреме што ствара проблеме у градњи и употреби ових објеката.

У области заштите животне средине у контролама је уочено следеће:

- недовољан број еколошких инспектора на градском/општинском нивоу (свега 17 инспектора),
- немогућност великог броја загађивача, због актуелне технолошке и финансијске ситуације, да испуне прописане услове,
- непостојање регистра загађивача животне средине,
- недостатак подзаконске регулативе из области животне средине,
- у великом броју случајева неиспуњавање прописаних услова за рад предузећа и других овлашћених правних лица за рад у овој области.

Сарадња са надлежним Министарством и другим органима је била на задовољавајућем нивоу и то је један од битних предуслова за добар рад инспекције.

ОБЛАСТ РАДНИХ ОДНОСА И ЗАШТИТЕ НА РАДУ (РЕПУБЛИЧКА ИНСПЕКЦИЈА РАДА И ЗАШТИТЕ НА РАДУ)

Уводне напомене

Инспекција рада и заштите на раду у области запошљавања, радних односа и заштите на раду надзире преко 60.000 субјеката контроле. Велики број субјеката контроле и велики број захтјева за контролом (преко 1.800 представки и пријава годишње) захтјева већи број инспектора.

1. Кадровски потенцијал Инспекције рада

Р. бр	Инспекције рада и заштите на раду	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори	Инспектори			
1.	Инспекција рада ²⁵		36	1	3		40	46			40
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Републичкој инспекцији рада и заштите на раду систематизовано је 46 инспектора. Попуњено је 87% извршилаца и то 36 инспектора за контролу радних односа и заштите на раду и главни инспектор рада и заштите на раду.

Због посебног значаја заштите на раду, (безбједност радних мјеста и заштита здравља на раду), посебно ће се анализирати потребан број инспектора за заштиту на раду.

²⁵ Инспекција рада и заштите на раду: 28 инспектора за запошљавање и радне односе и 12 инспектора за заштиту на раду

2. Активности Републичке инспекције рада

2.1. Квантитативни показатељи

Инспекције рада и заштите на раду обављају унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – март 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. б.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријеше не пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Инспекција рада и заштите на раду	8.323	2.408	2.408	7	801		
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. б.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Инспекција рада и заштите на раду	6.084	2.639	2.446	215	542	334	876	334	147	2
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. б.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	Налог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Инсп. рада и заштите на раду	14,407	5,047	4,854	222	542	1,135	1.677	1135	147	2
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2.497	3,084	5,581	3.084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке инспекције рада и заштите на раду:

Р. бр.	Подаци о раду Инспекције рада и заштите на раду	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07.
1	Радни односи и запошљавање			
1.1.	Запошљавање			
1.1.1.	Затечени радници у вријеме контроле		66,766	40,937
1.1.2.	Непријављени радници		5,378	2,479
	% непријављених радника		8.1	6.1
1.1.2.1.	Накнадно пријављени радници		3,305	2,217
	% накнадно пријављених радника		61.5	89.4
1.2.	Прекршаји			
1.2.1.	Издати прекршајни налози (ком)			509
1.2.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)			756,656
1.2.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)			1,401
1.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)			
1.2.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)			649,956
1.2.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)			213,620
2	Заштита на раду			
2.1.	Повреде са смртним исходом		9	5

2.1.1.	Шумарство и дрвна индустрија	2	2	4
2.1.2.	Рудници	3		3
2.1.3.	Грађевинарство	2	2	4
2.1.4.	Електропривреда			
2.1.5.	Остале дјелатности	2	1	3
2.2.	Теже повреде	24	14	38
2.2.1.	Шумарство и дрвна индустрија		7	7
2.2.2.	Рудници	3		3
2.2.3.	Грађевинарство		1	1
2.2.4.	Електропривреда			
2.2.5.	Остале дјелатности	21	6	27
2.3.	Прекршаји			
2.3.1.	Издати прекршајни налози (ком)		33	33
2.3.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		27,800	27,800
2.3.2.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		20,150	20,150
	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)			
2.3.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)		4,170	4,170

2.2. Унутрашњи инспекцијски надзор

Инспекција рада и заштите на раду извршила 14.407 контрола (92% у области запошљавања и радних односа и 8% у области заштите на раду). У 5.047 неуредних контрола (35% извршених контрола) инспектори су предузели 4.854 превентивне мјере и 222 репресивне управне мјере (16 затварања, 156 забрана и 50 осталих мјера), те предузела 1.677 прекршајних (542 прекршајна налога и 1.135 прекршајних пријава) и 2 кривичне мјере.

2.2.1. Област радних односа

У области радних односа и запошљавања у 13.222 контроле²⁶ (33% неуредне контроле) инспекција је затекла 107.703 радника и утврдила да 7.857 радника није пријављено. Накнадно је пријављено 5.522 радника (преко 70% затечених радника). По овом основу издато је 509 прекршајних налога у вриједности од 756,656 КМ (наплаћено 649,956 КМ, а остали прекршајни налози су у поступку наплате) и поднесено је 1.027 прекршајних пријава. Нелегалног запошљавања највише има у области грађевинарства, занатских радова (зидарски, тесарски, електричарски и сл), угоститељству, сектору услуга, извођењу радова у шумарству и др.

Тежиште инспекције рада било је усмјерено на контролу примјене прописа о раду који се односи на закључивање уговора о раду, контролу извршења обавеза послодавца у вези са подношењем пријава на осигурање радника код фондова, као и заштиту права радника из радног односа у случају када су се радници обраћали инспекцији са захтјевом за заштиту својих права. Инспекцијске контроле одвијале су се у оном правцу гдје се појављују непријављени радници, а то је прије свега област

²⁶ У извјештајном периоду Инспекција рада и заштите на раду је добила 1.811 пријава и притужби (од тога 1.143 преко Центра за пријаве и притужбе од 18.09.2006. до 30.09.2007. године)

грађевинарства, субјекти који се баве сјечом шуме, прерадом дрвета, угоститељством и др. Контролама су обухваћене три смјене у којима раде радници, јер је примјеђено да послодавци у пријеподневним сатима ангажују раднике који имају уредно регулисан радни однос. Овакав начин рада умногоме је допринио смањењу броја радника ангажованих без закљученог уговора и пријаве на обавезне видове осигурања, а што се види из процентуалних показатеља. Повећава се и број накнадно пријављених радника тако да је у 2006. години износио 61,5 %, а у првих девет мјесеци 2007. године 89,4%.

Инспекција у односу на ранији период дјелује оштријим мјерама доношењем рјешења о забрани рада и печатењем објеката у којима су затечени непријављени радници, уколико послодавац не прихвати одговорност и не плати прекршајни налог и уколико не пријави раднике на обавезне видове осигурања.

2.2.2. Област заштите на раду

У области заштите на раду инспектори су извршили 1.185 контрола. Издато је 657 рјешења о отклањању недостатака и 9 рјешења о забрани рада, као и поднесено 108 прекршајних пријава и издали 33 прекршајна налога. У извјештајном периоду на радним мјестима се десило 14 смртних случајева и 38 тежих повреда на раду. Систематизованих података о професионалним болестима нема.

У области заштите на раду наслијеђена је ситуација недовољне безбједности одређених радних мјеста и неплански и несистематски приступ рјешавању овог проблема (процјена ризика и израда динамичког акционог плана за елиминисање ризика је посебно значајна за систематско и дугорочно рјешавање овог проблема) и од новог Закона о заштити на раду објективно се доста очекује, свакако не у кратком временском периоду.

3. Закључне напомене

У области запошљавања и радних односа:

- велика заинтересованост за контролу нелегалног запошљавања (Синдикат Републике Српске, Завод за запошљавање, Фонд здравства и Фонд ПИО и велики број појединачних и групних представки организација и грађана), али и недовољна сарадња нелегално запослених радника због страха да не изгубе нелегалан посао и да не буду кажњени (скидање са евиденције незапослених и право на поновно пријављивање на евиденцију незапослених тек након 6 мјесеци од дана скидања са евиденције сходно чланом 30. алинеја 13. Закона о запошљавању),

- нелегалног запошљавања највише има у области грађевинарства, занатских радова (зидарски, тесарски, елетричарски и сл), угоститељству, сектору услуга, извођењу радова у шумарству и др,

- посебан је проблем запошљавања инвалидних лица (обвезници нерадо испуњавају законску обавезу или радије ову обавезу компензирају уплатом новчаних средстава),

- рад странаца у Републици Српској је такође проблематичан због велике слободе преласка преко границе и непријављивања странаца у највећем броју случајева,

- посебан проблем представља рјешавање статуса радника који су радили у бившим државним предузећима,
- неускалађеност и/или недореченост регулативе у појединим случајевима (запошљавање пензионера, рад преко омладинских задруга, рад за вријеме државних празника и сл).

Инспекција рада и заштите на раду је постигла запажене резултате у сузбијању запошљавања радника који раде без регулисаног радно – правног статуса. Овај сегмент контроле и у будуће ће бити један од приоритетних задатка Инспекције рада и заштите на раду. Да би се овај задатак до краја успјешно обавио неопходно је ускладити постојеће законе који регулишу ову област и по којима се изричу санкције и то Закон о раду, Закон о инспекцијама у Републици Српској и Закон о прекршајима Републике Српске. Посебно треба ускладити казнене одредбе ова три закона.

Велике злоупотребе од стране послодаваца односе се и на радно вријеме радника који раде дуже од 40 часова седмично, а који се не односе на прековремени рад и прерасподјелу радног времена које допушта Закон о раду.

Запошљавање пензионера по уговору о дјелу је пракса која се сусреће у контроли запошљавања, а такав уговорни институт није регулисан Законом о раду.

У области заштите на раду:

- наслијеђена ситуација небезбједности одређених радних мјеста и неплански и несистематски приступ рјешавању овог проблема (процјена ризика и израда динамичког акционог плана за елиминисање ризика је посебно значајна за систематско и дугорочно рјешавање овог проблема),
- застарјелост регулативе у овој области (Закон о заштити на раду је донесен 1993. године).

Област заштите на раду је протеклих година била доста запостављана, јер су инспектори усмјеравани на контролу легалности запошљавања радника. У 2006. години инспекторима је остављан простор да контролишу примјену Закона о заштити на раду и других прописа којима се регулише безбједност и заштита здравља на раду. У протеклој години контроле из заштите на раду су и извјештајно раздвојене од области радних односа. Доношењем новог Закона о заштити на раду промијениће се и ангажман инспекције рада и заштите на раду.

Посебан проблем чини примјена Правилника о условима које у погледу кадрова и техничке опреме морају испуњавати организације које врше периодичне прегледе и испитивања из области заштите на раду (19 организација обавља прегледе средстава рада и опреме из области заштите на раду) и овдје треба предузети и одређене регулативне и оперативне мјере од стране надлежних органа и организација.

ОБЛАСТ ЗДРАВСТВЕНОГ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА (РЕПУБЛИЧКА ЗДРАВСТВЕНО – САНИТАРНА ИНСПЕКЦИЈА)

Уводне напомене

Здравствено – санитарна инспекција врши контролу у области здравствене и противепидемијске заштите, водоснабдјевања и флаширања вода, јонизирајућег и

нејонизирајућег зрачења, производње и промета лијекова, производње и промета отрова, производње и промета намирница и предмета опште употребе.

У области здравствене и противепидемијске заштите здравствено - санитарни инспектори (5 републичких) надзиру преко 420 здравствених установа (10 општинских болница, 2 клиничка центра, 8 бања, 60 домови здравља и велики број подручних амбуланти, 140 приватних медицинских установа, 126 приватних стоматолошких амбуланти (велики је број нелегалних амбуланти), 20 зуботехничких лабораторија и око 60 комуналних предузећа). Велики број установа и осјетљивост ове дјелатности захтјева већи број инспектора.

У области производње и промета лијекова здравствено - санитарни инспектор (један републички) надзире преко 260 организација у области производње и промета лијекова (један произвођач, око 230 апотека, око 20 веледрогерија, око 15 специјализованих продавница). Ова осјетљива област је недовољно покривена инспекцијским надзором.

У области водоснабјевања и флаширања вода здравствено - санитарни инспектор (1/2 републички и 50 општинских у 31 општини) надзиру преко 60 организација из области производње воде (4 регионална водовода, 53 општинска централна водовода, 4 фабрике за флаширање воде). Недовољан је број републичких инспектора за надзор у овој области.

У области заштита од зрачења здравствено - санитарни инспектори (2 републичка) надзиру преко 420 уређаја са јонизујућим зрачењем (око 250 у здравству, преко 22 у индустрији, 3 остало, 150 радиоактивних громобрана), преко 750 уређаја са нејонизујућим зрачењем (око 500 базних станица, око 100 ултразвучних апарата, 5 магнетних резонанси, око 50 радио и ТВ предајника, око 100 осталих извора, као УВ лампе и сл.). Велики број објеката које треба контролисати захтјева обимнији инспекцијски надзор.

У области производње и промета отрова здравствено - санитарни инспектор (1/2 републички) надзире око 60 организација у области производње и промета отрова (5 произвођача, 43 организације за промет на велико, 10 организација за примјену отрова). Недовољан је број републичких инспектора за надзор у овој области.

1. Кадровски потенцијал Здравствено - санитарне инспекције

Р. бр	Здравствено – санитарна инспекција	Инспекторат							Општински инспектори		Републички и општински инспектори
		Број републичких инспектора						Систематизација	Број инспектора	Број општина	
		Гранична контрола	Унутрашња контрола	Главни инспектор	Начелник одјељења	Инспектори контролори	Укупно републ. инспектори	Инспектори			
1.	Здрав. – санитарна инспекција ²⁷	8	7	1			16	22	50	31	66
2.	Инспектори Инспектората	36	173	10	6	2	227	259	280	37	550

У Здравствено – санитарној инспекцији систематизовано је 22 инспектора. Попуњено је 73% извршилаца и то 8 извршилаца на царинским испоставама, 7

²⁷ Здравствено - санит. инспекција: 6 здравствених, 1 фармацеудских, 2 заштита од зрачења, 1 за воде и отрове, 6 у спољнотрговинском надзору

инспектора за унутрашњи здравствено – санитарни надзор и главни здравствено – санитарни инспектор. У 31 општини запослено је 50 општинских здравствено – санитарних инспектора.

Обзиром на укупан број запослених републичких и општинских здравствено – санитарних инспектора и обим и осјетљивост инспекцијског надзора у областима које покрива ова инспекција потребно је у неким областима преиспитати број здравствено – санитарних инспектора.

2. Активности Републичке здравствено – санитарне инспекције

2.1. Квантитативни показатељи

Здравствено – санитарна инспекција обавља спољнотрговински и унутрашњи инспекцијски надзор. Квантитативни показатељи активности у периоду март 2006. – март 2007. године:

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. ДО 31.12.2006. ГОДИНЕ

Р. б.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере	Ријешене пријаве	Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне			
1.	Здрав. – санитарна инспекција	680	429	262	167	35		1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	22.239	7.446	8.825	2.244	2.319	263	9

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.01. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. б.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	На лог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Здрав. – санитарна инспекција	1.196	561	516	83	44	5	49	5	10	
2.	ИНСПЕКТОРАТ	21.215	8.638	10.390	1.873	2.497	765	3.262	765	234	19

УНУТРАШЊИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР У ПЕРИОДУ ОД 01.03. 2006. ДО 30.09.2007. ГОДИНЕ

Р. б.	Инспекције	Контроле		Управне мјере		Прекршајне мјере			Пријаве		Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	Превентивне	Репресивне	На лог	Пријава	Укупно	Поднесене	Ријешене	
1.	Здрав. – санитарна инспекција	1,876	990	778	250	44	40	84	40	10	1
2.	ИНСПЕКТОРАТ	43,454	16,084	19,215	4,117	2.497	3,084	5,581	3.084	497	28

Одређени специфични подаци о раду Републичке здравствено – санитарне инспекције:

Р. бр.	Подаци о раду Здравствено – санитарна инспекција	III – XII / 2006.	I – IX / 2007.	III/06 – IX/07.
1.	Спољнотрговински промет			
1.1.	Узорковање			
1.1.1.	Анализа (ком)	2102	1,452	3,554
1.1.1.1.	Неуредни узорци (ком)	19	12	31
1.1.1.2.	Враћене пошиљке (ком)	17	11	28
1.1.2.	Суперанализа	18	10	28

1.1.2.1.	Потврђена анализа	8	1	9
1.1.2.2.	Демантовна анализа	10	9	19
1.2.	Наплаћене наканде			
1.2.1.	Накнада у спољнотрговинском промету (КМ)	1,464,880	1,442,300	2,907,180
2.	Унутрашња контрола			
2.1.	Здравствене установе			
2.1.1.	Љекар без лиценце	64	1	65
2.1.2.	Стоматолози без лиценце			
2.1.3.	Љекари без сагласности послодавца	36	1	37
2.2.	Производња и промет лијекова			
2.2.1.	Фармацеути без лиценце	17	14	31
2.4.	Прекршаји			
2.4.1.	Издати прекршајни налози (ком)		45	45
2.4.1.1.	Издати прекршајни налози (КМ)		19,190	19,190
2.4.1.2.	Издати прекршајни налози (просјечно КМ)		426	426
2.4.2.	Наплаћени прекршајни налози (ком)		36	36
2.4.2.1.	Наплаћени прекршајни налози (КМ)		15,170	15,170
2.4.2.2.	Наплаћени прекршајни налози (просјечно КМ)		421	421
2.4.3.	Изречене казне по прекршајни пријавама (ком)	35	5	40
2.4.3.1.	Изречене казне по прекршајни пријавама (КМ)		9200	9,200
2.4.3.2.	Изречене казне по прекршајним пријавама (просј.КМ)		1840	230

2.2. Спољнотрговински инспекцијски надзор

У спољнотрговинском надзору тежиште је стављено на узимање узорака лако кварљивих и сумњивих намирница и предмета опште употребе, нарочито када пошиљке потичу из источних земаља.

У спољнотрговинском промету 8 републичких здравствено – санитарних инспектора извршило је 59.105 контрола. Од 3.554 узета узорка 31 је био неисправан. Суперанализа је рађена у 28 случајева, при чему је анализа демантована у 19 случајева(?). Инспектори су у 28 случаја вратили пошиљке.

У току 2006. године утврђено је 17 неисправних пошиљки из увоза, 14 на Царинској испостави Бања Лука, једна на Царинској испостави Бијељина и двије на Царинској испостави Шамац. Неисправност се односи на микробиолошку контаминацију пиварског слада који је увозила Бањалучка пивара (352.400 кг), пшенично брашно поријеклом из Турске, контаминирано примјесам угинулих инсеката (48.000 кг), јестиво уље због протеклог рока употребе (1.500 l), сир трапист због протеклог рока употребе (1.860 kg) и друге врсте намирница и предмета опште употребе, углавном због микробиолошке неисправности, органолептичких својстава или протеклог рока употребе. Укупна количина здравствено неисправних намирница и предмета опште употребе је око 420.000 kg, од чега је уништено око 4 900 kg, а 415.000 kg враћено пошиљаоцу. Одређена количина пиварског слада (222.540 kg), која је била микробиолошки неисправна, и поред забране инспектора стављена је у производњу, због чега су против Бањалучке пиваре поднешена двије прекршајне пријаве. Накнадним праћењем полупроизвода и пива произведеног од ове количине слада није утврђена микробиолошка неисправност.

У току 2007. године забрањен је увоз 50 тона неисправног брашна, преко 4 тоне бомбонског сирупа, 260 кг пјене за косу, 260 кг згушњивача за јогурт, 27 кг прелива за сладолед, 480 кг плавог мака и 2.502 кг отрова који нису имали одобрење за увоз, а уништено је 170 кг надјева за колаче, 300 кг сунцокретових сјеменки и 24.520 кг пшенице.

2.3. Унутрашњи инспекцијски надзор

У унутрашњем промету 7 републичких здравствено – санитарних инспектора извршило је 1.876 контрола (39% у области производње и промета лијекова, 35% у области здравствене и противепидемијске заштите, 18% у области радиолошке заштите, 5% у области вода и 3% остало). У 990 неуредних контрола (53% извршених контрола) инспектори су предузели 778 превентивних мјера и 250 репресивних управних мјера (217 забрана и затварања и 33 остале мјере), те предузели 84 прекршајне (44 прекршајна налога и 40 прекршајних пријава) и једну кривичну мјеру.

У току 2006. године посебна пажња посвећена је следећим проблемима:

- код одређеног броја љекара утврђен је недостатак лиценце за рад, што је углавном ријешено за љекаре који су грађани Републике Српске,
- недостатак лиценце утврђен је и код љекара, грађана Републике Србије, који се повремено ангажују у приватним здравственим установама, а који имају тешкоћа за обезбјеђење лиценце због мјеста боравишта односно прибављања радне дозволе,
- заједно са Инспекцијом рада рјешавано је питање ангажовања љекара у другим здравственим установама без сагласности директора матичне установе,
- у области противепидемијске заштите акценат је стављен на вакцинацију против хепатитиса Б здравствених радника који долазе у контакт са крвљу и лица која раде на одржавању чистоће,
- у области производње и промета лијекова контроле су највише биле усмјерене на присуство дипломираног фармацеута у апотекама и провјеру лиценци за фармацеуте (извршено је узорковање 11 врста лијекова који су лабораторијски испитани и сви резултати испитивања су били уредни),
- у области водоснабдијевања највише времена посвећено је успостављању Програма за заштиту изворишта воде за пиће централних водовода и успостављању базе података о флашираним водама за пиће,
- у области заштите од зрачења, поред осталог, наређивано је обезбјеђење лиценце за рад са изворима јонизујућег зрачења, обављање прописаних мјерења и здравствених прегледа лица која раде са изворима јонизујућег зрачења.

У првих девет 2007. године посебна пажња посвећена је следећим проблемима: извршено је узорковање 9 врста лијекова и 11 узорака дестиловане воде ради лабораторијске провјере квалитета и сви лабораторијски налази су били уредни,

- испитана су 143 узорка брашна у Заводу за заштиту здравља Суботица и код свих је доказана исправност у погледу присуства резидуа пестицида, микотоксина и тешких метала (код 29 узорака је доказана већа или мања количина пепела, што значи да су декларисани као погрешан тип брашна),

- у кухињској соли испитиван је садржај јода као најважнији параметар, чији недостатак може изазвати разне здравствене посљедице, а због стајања и неадекватног

чувања исти се губи у значајном проценту (од 13 испитаних узорака соли неисправност је утврђена код два узорка због мањег садржаја јода),

- у производима од мљевеног меса и сладоледу је испитивана микробиолошка исправност (од 451 анализираног узорка мљевеног меса и пилетине, које је испитано у Институту за заштиту здравља Републике Српске, 226 узорака или 50,33% је било бактериолошки неисправно и углавном се радило о термички лабилним бактеријама које се при термичкој обради уништавају, али резултати упућују на лоше санитарно-хигијенске услове у објектима који су контролисани, те је инспекција појачала надзор истих, а предузете су и мјере на побољшању санитарно – хигијенских услова (у Пољопривредном заводу Бијељина од 60 испитаних узорака 9 узорака је било бактериолошки неисправно, а од 11 узорака салата са мајонезом један узорак је био неисправан на подручју Источног Сарајева),

- организовано је узорковање сладоледа који се производи у угоститељским објектима (од 218 испитаних узорака микробиолошка неисправност је доказана код 12 узорака, тј. 5,1%),

- извршено је лабораторијско испитивање скоро свих флашираних вода присутних на тржишту Републике (од укупно 36 испитаних врста флашираних вода и то 19 природних изворских, 14 минералних и 3 стоне, неисправност је доказана код двије врсте природних изворских и двије врсте стоних, које се пуне на подручју федерације БиХ),

- извршено је, на терет средстава Републичка управа за инспекцијске послове, испитивање воде у 130 школа које нису прикључене на централни водовод (од 167 узорака воде микробиолошку неисправност је показало 127 узорака, тј. 76%),

- у воћу и поврћу су провјеравани остаци пестицида у неколико већих градова (свих 16 приспјелих налаза су уредни).

Тежиште рада инспекција на локалном нивоу:

- у области производње и промета намирница и предмета опште употребе стављено је на лабораторијско испитивање појединих група високо ризичних производа, као што су припремљено месо у угоститељским објектима, салате са мајонезом, сладолед, брашно, кухињска со, флаширане воде, воће и поврће,

- у области вода пажња је усмјерена на усклађивање обима и учесталости анализа воде централних водовода са важећим прописима и доношење Програма заштите изворишта,

- посебна пажња је посвећена провјери хигијенске исправности воде у школама које нису прикључене на централни водовод,

- посебна пажња у области противепидемијске заштите ван здравствених установа посвећена је водама базена за рекреацију, јер носе значајан ризик за преношење инфекција,

- забрана рекламирања цигарета и забрана пушења у угоститељским објектима у којима се послужује храна биле су међу приоритетним активностима здравствено – санитарних инспектора на локалном нивоу.

2.3.1. Област здравствене и противепидемијске заштите

У области обављања здравствене дјелатности тежиште рада је усмјерено на:

- спречавање илегалног рада због масовне појаве да се дјелатност обавља у приватним кућама и становима,

- обављање нерегистроване дјелатности у легалним здравственим установама, као што је рад разних специјалиста у амбулантама опште медицине.

Главне активности у области противепидемијске заштите у здравственим установама биле су усмјерене на вакцинацију против хепатитиса Б, особља које је под великим ризиком од оболијевања због сталног контакта са крвљу.

У области здравствене и противепидемијске заштите реално се осјећају помаци:

- готово сви љекари и стоматолози имају лиценцу здравствене коморе, а лица са средњом и вишом спремом увјерење о положеном стручном испиту,

- све здравствене установе воде евиденцију о раду и достављају прописане извјештаје надлежном Заводу, односно Институту за заштиту здравља,

- све хоспиталне установе су формирале комисију за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција,

- остварен је висок проценат вакцинације против хепатитиса Б, здравственог и другог особља под ризиком односно особља које долази у контакт са крвљу,

- значајно је смањен број установа у којима се обавља дјелатност која није регистрована односно наведена у рјешењу Министарства здравља,

- у последње вријеме није запажено рекламирање услуга алтернативног лијечења од стране нестручних лица, нити је било дојава грађана о овој појави,

- у области недозвољеног рекламирања успјешно су спречавани покушаји рекламирања цигарета, било директно или индиректно, помоћу разних трикова (у провођењу ових активности тражена је и подршка Централне регулаторне агенције за медије).

2.3.2. Област производње и промета лијекова

У области производње и промета лијекова тежиште је усмјерено на:

- легализацију субјеката који се баве производњом и/или прометом лијекова,
- искорјењивање појаве да се фармацеути само фиктивно пријављују у више апотека,

- контролу промета лијекова који нису регистровани у Агенцији за лијекове Републике Српске, немају одговарајућу декларацију и упутство на разумљивом језику,

- достављање извјештаја о промету лијекова,

- забрану рекламирања лијекова,

- узимање узорака лијекова ради лабораторијске провјере квалитета,

- спречавање непрописног уништавања лијекова.

У области производње и промета лијекова и медицинских средстава реално се осјећа напредак у односу на раније стање:

- све апотеке и веледрогерије су прибавиле одобрење Агенције за лијекове, а апотеке и веледрогерије, које нису биле у могућности да испуне прописане услове (њих 14) трајно су престале са радом,

- сви фармацеути су обезбиједили лиценцу одговарајуће коморе, а кадар са средњом спремом доказ о положеном стручном испиту (против фармацеута, који је фиктивно давао диплому ради отварања нових апотека, покренута је иницијатива за

вођење поступка пред Судом части при Фармацеутској комори, што је резултирало одузимањем лиценце на годину дана),

- успостављен је систем извјештавања Агенције за лијекове о промету лијекова и Института за заштиту здравља о кадровској структури, што није рађено у ранијем периоду,

- значајно је смањен број лијекова који нису регистровани у Агенцији за лијекове Републике Српске и лијекова који немају преведено упутство или исправну декларацију, залихе лијекова које су раније легално увезене додатно се декларишу и упутства преводе, чиме су задовољени приписи, а тржиште није остављено без неопходних лијекова за пацијенте,

- проводи се редовно узимање узорака лијекова за лабораторијско испитивање, а планирање се врши у договору са Министарством здравља и Агенцијом за лијекове,

- спријечено је масовније рекламирање лијекова у медијима чије је сједиште у Републици Српској, а на сваки покушај рекламирања се правовремено реагује, било писаним упозорењем из Управе Инспектората или циљаном контролом инспектора,

- остварена је уска сарадња са Министарством здравља и Агенцијом за лијекове у погледу припреме нових и измјене постојећих прописа, међусобном обавјештавању о почетку или престанку рада субјеката, уоченим неправилностима итд.

2.3.3. Област водоснабдјевања и флаширања вода

У области производње флашираних вода спречаван је почетак флаширања прије комплетно извршених анализа и обмањујуће декларисање, како се прерађене воде не би стављале на тржиште као природне изворске воде.

2.3.4. Област заштите од зрачења

У области јонизујућег зрачења тежиште рада било је усмјерено на контролу обављања претходних, периодичних и ванредних прегледа извора, личну дозиметрију, здравствене прегледе изложених лица итд.

У области нејонизујућег зрачења, вршен је надзор над изворима од посебног интереса, као што су базне станице мобилне телефоније, радио и телевизијске станице и други извори. У том смислу контролисано је посједовање процјене утицаја на животну средину, обављање првих и периодичних испитивања, нарочито у стамбеним зонама, зонама болница, вртића, школа и сл.

У области заштите од зрачења има помака у смислу да се данас врше претходна и периодична испитивања извора зрачења, лична дозиметрија и здравствени прегледи особља изложеног зрачењу, а са Републиком Хрватском и ФБиХ је успостављен систем брзог обавјештавања у случају увоза робе са радиоактивним материјалом, као што је био случај са жељезом у Зеници.

2.3.5. Област производње и промета отрова

У области производње и промета отрова контроле су биле усмјерене на испуњеност услова за производњу и промет, регистрацију код надлежних органа, сигурност складиштења, нарочито отрова прве групе, означавање, вођење прописаних евиденција итд. Посебна пажња је посвећена писаним Упутствима за акциденталне ситуације, посједовање средстава личне заштите, средстава за пружање прве помоћи и деконтаминацију.

У области производње и промета отрова извршена је легализација већине субјеката, обезбијеђена су стручна лица под чијим надзором се врши производња и складиштење, отрови се означавају, просторије обиљежавају, обезбјеђују средства за личну заштиту и антидоти те истичу писана упутства за акциденталне ситуације.

3. Закључне напомене

У областима здравствено-санитарног надзора у контролама је уочено следеће:

- домови здравља и опште болнице су пружали услуге вишег нивоа ангажујући стручњаке који немају сагласност матичне установе,
- затечен је велики број лица са високом спремом, како домаћих тако и страних држављана, без лиценце одговарајуће здравствене коморе Републике Српске,
- у приватним амбулантама пружају се и услуге из других грана медицине, које нису одобрене од стране надлежног министарства, а ангажовани љекари немају сагласност матичне установе,
- значајан је проблем илегалног рада амбуланти и зуботехничких лабораторија у приватним кућама и становима,
- у апотекама је изражен проблем одсуства дипломираног фармацеута и издавање лијекова од стране техничара, у неким апотекама у другој смјени, а у неким комплетно радно вријеме,
- већина апотека није имала одобрење за промет лијекова од Агенције за лијекове већ је радила на основу ранијег неважећег рјешења надлежног министарства,
- у области водоснабдијевања констатовано је недовољно испитивање воде путем овлаштених лабораторија и недостатак програма заштите изворишта,
- у области флаширања вода запажени су покушаји да се прерађене воде декларишу као природне изворске воде чиме се врши физиолошко и економско обмањивање потрошача,
- у области производње и промета отрова основне неправилности су недостатак стручног кадра, средстава за личну заштиту и деконтаминацију, писаних упутстава за акциденталне ситуације, неуредно вођење евиденција о промету итд,
- више пута је запажено индиректно рекламирање цигарета у штампаним и електронским медијима и постављањем билборда под изговором да се рекламе односе на друге производе.
- недовољно организован сручни надзор над радом здравствених установа,
- нерегулисано подручје дијагностике и лијечења уз примјену алтернативних метода лијечења,
- нерјешен система управљања медицинским отпадом.

Основни проблеми у раду здравствено – санитарне инспекције:

- илегалан рад љекара, стоматолога и зубних техничара је доста раширена појава коју инспекција није успјела сузбити, а основни разлог неуспјеха лежи у

чињеници да се услуге пружају у приватним кућама и становима у које са аспекта људских права и заштите приватне имовине инспектори не могу улазити (тражена је помоћ органа МУП-а, којима су достављана имена и адресе лица која раде илегално, али до сада нису видљиви резултати рада и ова појава се вјероватно неће искоријенити само инспекцијским мјерама, већ одређеним мјерама других органа, па и самих пацијената и у том смислу би Министарство здравља, Фонд здравственог осигурања, Комора доктора медицине, руководства установа и други субјекти требала изнаћи механизме да лице које пружа здравствене услуге има већи интерес ако ради легално и на законит начин,

- одлагање радиоактивног отпада, медицинског отпада, неупотребљивих отрова и сл. ствара велике тешкоће у раду инспекције, јер не постоје одређене депоније односно постројења за уништавање, због чега се у рјешавање овог питања требају укључити и други републички органи, а посебан проблем представља недостатак предузећа која могу и морају хитно реаговати у одређеним акциденталним ситуацијама, као што је хаваријско расипање отрова или радиоактивног материјала, (ово представља потенцијални проблем који неће моћи ријешити сама инспекција),

- недовољни лабораторијски капацитети имају за последицу да се храна проглашава исправном на основу параметара који се могу испитати, а уствари остаје непознато да ли су параметри који нису испитани у оквиру дозвољеног,

- потпуни недостатак лабораторија за испитивање појединих група производа као што су лијекови и отрови, такође имају велики утицај на ефикасност рада инспекције,

- питање локалних водовода, који немају потребну грађевинско техничку документацију и субјекат који управља тим водоводом, не може ријешити здравствено – санитарна инспекција (у рјешавање овог питања морају се укључити општински органи и ресорна министарства),

- поједине области нису регулисане прописима, а инспекција може бити само иницијатор за доношење таквих прописа (примјер стерилизације у здравству, базена за купање, салона за уљепшавање, тетоважу и пирсинг, водовода у погледу стручног кадра итд.),

- недозвољено рекламирање појединих производа у медијима чије је сједиште ван Републике Српске, а који се преузимају и у медијима у РС, инспекција не може спријечити и може само захтијевати од надлежних инспекција да предузме мјере,

- поједини "моћници", власници субјеката контроле, ремете уређивање појединих области и изазивају страх и разочарење инспектора, што захтијева обезбјеђивање далеко веће подршке и сигурности сваком инспектору,

- самосталност инспектора у појединим општинама сведена је на минимум због утицаја појединаца из општинске власти,

- за потребе хитног и циљаног испитивања појединих производа потребно је издвајати средства у буџетима општина и Републике,

- додатно образовање грађана путем медија и од стране стручних институција о њиховој улози у откривању неисправних производа на тржишту било би од велике помоћи и инспекцијским органима.

Основни напредак у раду здравствено - санитарне инспекције у односу на ранији период огледа се у следећем:

- у спољнотрговинском надзору напредак је постигнут изједначавањем радног времена инспектора са радним временом царинских органа и обезбјеђивањем

довољног броја инспектора, што је постигнуто давањем овлашћења тржишним инспекторима одговарајуће струке да обављају и здравствено – санитарни надзор. Увозници више не морају тражити да инспектор изврши преглед ван радног времена, чиме је знатно убрзан поступак царинења роба и отклоњена могућност незаконитог понашања инспектора, шпедитера и цариника,

- вријеме док је инспекција била у саставу Министарства здравља, инспектори су велики дио времена проводили радећи послове који нису у вези са инспекцијским надзором као што је рад у комисијама за избор директора, управних и надзорних одбора здравствених и социјалних установа, комисијама за утврђивање услова за обављање дјелатности, припрему прописа, па чак и рјешавање у другостепеном поступку по жалби на рјешење инспектора,

- у саставу Инспектората инспектори углавном врше инспекцијски надзор а само повремено се ангажују на пословима који су везани за надзор као што је рад на Гиљотини прописа, израда чек листа, давање мишљења на прописе и сл. и резултат тога је удвостручен број контрола, далеко већи број мјера забране и затварања субјеката. (врши се и печатење субјеката, којег у ранијем периоду није било, а далеко је већи проценат неуредних контрола, што је посљедица темељнијег рада инспектора),

- број захтјева за покретање прекршајног поступка, односно издатих налога је неупоредиво већи, што говори о озбиљнијем приступу и праћењу рада инспектора, чему раније није придавана значајнија пажња,

- раније није вршено планирање на основу процјене ризика односно приоритета, већ по принципу да се обиђу сви субјекти, при чему је самосталност инспектора погрешно тумачена да може сам бирати субјекте и самовољно одлучивати о избору мјере коју ће донијети, што је резултирало различитим приступом појединих инспектора, доста површним контролама и углавном доношењем мјера о отклањању недостатака, а у контролу извршења наложених мјера се није ишло правовремено, по истеку остављених рокова, што је код субјеката стварало утисак да се рјешење не мора извршити, бар не у остављеном року,

- у Инспекторату се врши годишње, мјесечно седмично, а по потреби и дневно планирање, при чему се узимају у обзир вријеме протекло од претходне контроле, утврђено стање у ранијим контролама, потреба за контролом извршења раније наложених мјера, обавезе наметнуте новим прописима, захтјеви других органа и институција, дојаве грађана итд.

- заједничке контроле са другим инспекцијама су рађене само изузетно на захтјев одређене институције, а сада се такве контроле планирају и кад год је изводљиво и проводе и то доприноси далеко мањем ометању рада субјеката, што је један од приоритетних циљева Инспектората,

- помоћ правне службе инспекторима није била раније организована, због чега су инспектори различито поступали, а погрешни приступи прешли у навике, а данас инспектори на располагању имају више дипломираних правника, који могу пружити помоћ у току поступка, а за поједине области се прописују инструкције и доносе писана упутства (интерна контрола има додатну улогу на уједначавању рада свих инспектора),

- производња и промет отрова, која раније није била покривена, стављена је под надзор ангажовањем инспектора задуженог за област водоснабдијевања, а под надзор је стављена и област нејонизујућег зрачења,

- лабораторijsка provjera kvaliteta lijekova praktično nije ni rađena u ranijem periodu, a sada se svakog mjeseca vrši uzorkovanje određenoг броја lijekova radi provjere kvaliteta,

- uspostavlja se i stalno ažurira baza podataka o pojedinim subjektima odvojeno za pojedine oblasti nadzora,

- saradnja sa opštinskim inspekcijama je znatno unaprijeđena, održavaju se sastanci po regijama, određuju prioriteta rada i ujednačava rad u svim područjima Republike,

- dojave građana putem Centra za prijave i pritužbe se prosleđuju nadležnoj inspekciji i prati utvrđeno stanje i preduzimanje mjera,

- uspostavlja se hijerarhijski odnos između lokalnih i republičke inspekcije i organizovano se provode određene aktivnosti, a rezultati prezentuju javnosti putem medija,

- republički inspektor u okviru raspoloživog vremena kontroliše rad inspektora na lokalnom nivou i formira dosje za svakog izvršioца, što ће služiti za ocjeњивање и издавање сертификата inspektorima,

- javnost rada neuporedivo je veća, što se ogleda učešćem na organizovanim konferencijama za medije i davanjem izjava pojedinačnim medijima na њихов захтјев,

- општа атмосфера у смислу дисциплине, суштинских контрола, мотивисања за остварење циљева инспекцијског надзора, јачање угледа инспектора итд. је далеко боља него у ранијем периоду и има тенденцију даљег побољшања.

Saradnja sa Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite, Agencijom za lijekove, institutima, laboratorijama, udruženjima i drugim zainteresovanim organima i organizacijama je na zadovoljavajućem nivou. Na osnovu захтјева Министра здравствено санитарни (republički и општински) и тржишни инспектори у заједничкој акцији извршили су контролу под називом „биљна апотека“. Сачињени су извјештаји о стању водоснабдијевања у општинама Костајница, Нови Град, Оштра Лука, Козарска Дубица, Градишка, Лакташи, Крупа на Уни, Дринићи, Рибник, Мркоњић Град, Прњавор, Србац, Пале и Источно Сарајево.

ДИО IV

ЗАКЉУЧЦИ О УСПОСТАВЉАЊУ, РАДУ И РАЗВОЈУ ИНСПЕКТОРАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1. Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат Републике Српске), као Владина управна организација за инспекцијске послове у Републици Српској, успостављена је као дио система републичке државне управе и као дио контролног/надзорног механизма Републике Српске, а успостављањем сарадње и функционалних веза Инспектората Републике Српске и градских/општинских инспекцијских одјељења успоставља се захтјеван Инспекцијски систем Републике Српске.

2. Инспекторат Републике Српске се профилише у надзорни орган, којем није циљ надзор ради самог надзора, него који заједно са другим органима, посебно

надлежним министарствима, треба да доприноси подизању нивоа друштвене дисциплине и смањењу корупције у Републици Српској, а тиме економском и социјалном развоју, као интегралном циљу власти у Републици Српској.

3. Узимајући у обзир непостојање управне кадровске инфраструктуре (програмирање, планирање и извјештавање, прави и нормативни послови, информисање и информатика, кадровски послови и едукација, унутрашња контрола, финансије и рачуноводство) и елементарних услова за рад (радни простор, број и стање возила, легитимације и значке инспектора, информациони систем, методологија планирања, рада и извјештавања, правила и процедуре инспекцијског надзора, норме и нормативи времена и трошкова, изразито ниске плате инспектора, недовољна средства за рад Инспектората, релативно низак рејтинг инспектора у Републици Српској, неуједначена казнена политика и др.) на почетку рада и функционисања, Инспекторат Републике Српске је за 18 мјесеци постојања добио статус респектабилне професионалне управне организације Владе Републике Српске.

Инспекторат Републике Српске развија Инспекцијски информациони систем Републике Српске, успоставља правила и процедуре планирања, рада и извјештавања, правила интерних контролних поступака, промовише заједничке контроле гдје год је то могуће и потребно, успоставља систем унутрашње контроле, максимално се отвара јавности, предано ради на пројекту "Гиљотина прописа", ради на подизању рејтинга инспектора (инспектори данас могу/морају обавити контроле код свих субјеката у Републици Српској, инспектори више не продају одузету робу, више не учествују у пословима које касније контролишу, као што је издавање сагласности, лиценци, дозвола, мишљења и сл, више не "станују" код субјеката контроле, више не "учествују" у оправкама возила Инспектората, више не "држе" опрему Инспектората код својих кућа или своју опрему у службеним просторијама Инспектората, проведени су и воде се дисциплински и кривични поступци итд.).

4. Поред ангажмана руководства и запослених у Инспекторату, подршка Владе и њених министарстава је била пресудна за све што је Инспекторат Републике Српске у успостављању, раду и функционисању постигао.

5. Инспекторат Републике Српске је својим радом и отвореношћу прихваћен од стране већине органа, фондова, асоцијација радника и послодаваца, струковних организација и јавности Републике Српске, надлежних органа Босне и Херцеговине, али и од представника међународних организација.

Инспекторат Републике Српске је развио Центар за пријаве и притужбе, укључен је у базу података ПИО, развија оперативну сарадњу са надлежним агенцијама на нивоу БиХ у циљу реализације система брзог дјеловања (Агенција за надзор над тржиштем БиХ, Агенција за храну БиХ, Канцеларија за ветеринарство БиХ, Агенција за заштиту биља БиХ), провајдер је услуга приступа Регистру новчаних казни и прекршајне евиденције Високог судског и тужилачког савјета БиХ за све инспекције у Републици Српској, члан Међународне асоцијације инспектора рада у Луксембургу (IALI), CIS Сараднички центар за Републику Српску Међународног информационог центра за сигурност и здравље на раду у Женеви (The CIS Centres Network).

6. Инспекторат Републике Српске ће у дањем развоју наставити са започетим активностима:

- развијати Инспекторат Републике Српске у смислу остваривања његових стратешких циљева (континуирани раст друштвене дисциплине у примјени прописа,

успостављање професионалне ефикасне инспекцијске службе у Републици Српској, повећање броја ефикаснијих контрола уз ефикасније превентивне и репресивне мјере),

- у потпуности успоставити Инспекцијски информациони систем Републике Српске у току 2008. године,

- у потпуности успоставити WEB страницу Инспектората Републике Српске,

- осмишљавати и релизовати програме сталне обуке инспектора,

- кадровски ојачати одређене инспекције, односно одређене дијелове одређених инспекција и стварати услове за адекватан систем плата и награђивања ефикасног и ефективног инспекцијског надзора,

- у оквиру расположивих могућности повећавати степен опремљености инспектора (возила, опрема за узорковање, покретна лабораторија обзиром на значај обављања првих мјерења на лицу мјеста, остала неопходна опрема за ефикаснији инспекцијски надзор и др.),

- наставити и уз подршку надлежних министарства учествовати у развоју правног система у оквиру пројекта "Гиљотина прописа" и у том смислу доприносити да се до дозвољене границе поједноставе прописи, нарочито подзаконски акти, јер је то потреба и захтјев актуелног економског и друштвеног стања у коме се налази Република Српска.

7. Инспекторат Републике Српске ће од почетка 2008. године преузети инспекцијски надзор у области васпитања, образовања, ученичког и студентског стандарда и у области заштите од пожара.

8. Инспекторат Републике Српске стално ће бити у консултацији и креативној сарадњи са надлежним министарствима и на тај начин професионалним и непристрасним превентивним и репресивним дјеловањем помагати развој привредних и ванпривредних дјелатности на основама економске политике за 2008. годину.

9. И на крају, Инспекторат Републике Српске својим радом и резултатима рада промовише актуелну власт Републике Српске, а својим активностима на нивоу Босне и Херцеговине и иностранства и Републику Српску.